PARADOX

REVISTĂ DE LITERATURĂ SCIENCE FICTION REALIZATĂ DE CENACLUL "H.G. WELLS", DE LA CASA DE CULTURĂ STUDENȚEASCĂ TIMIȘOARA

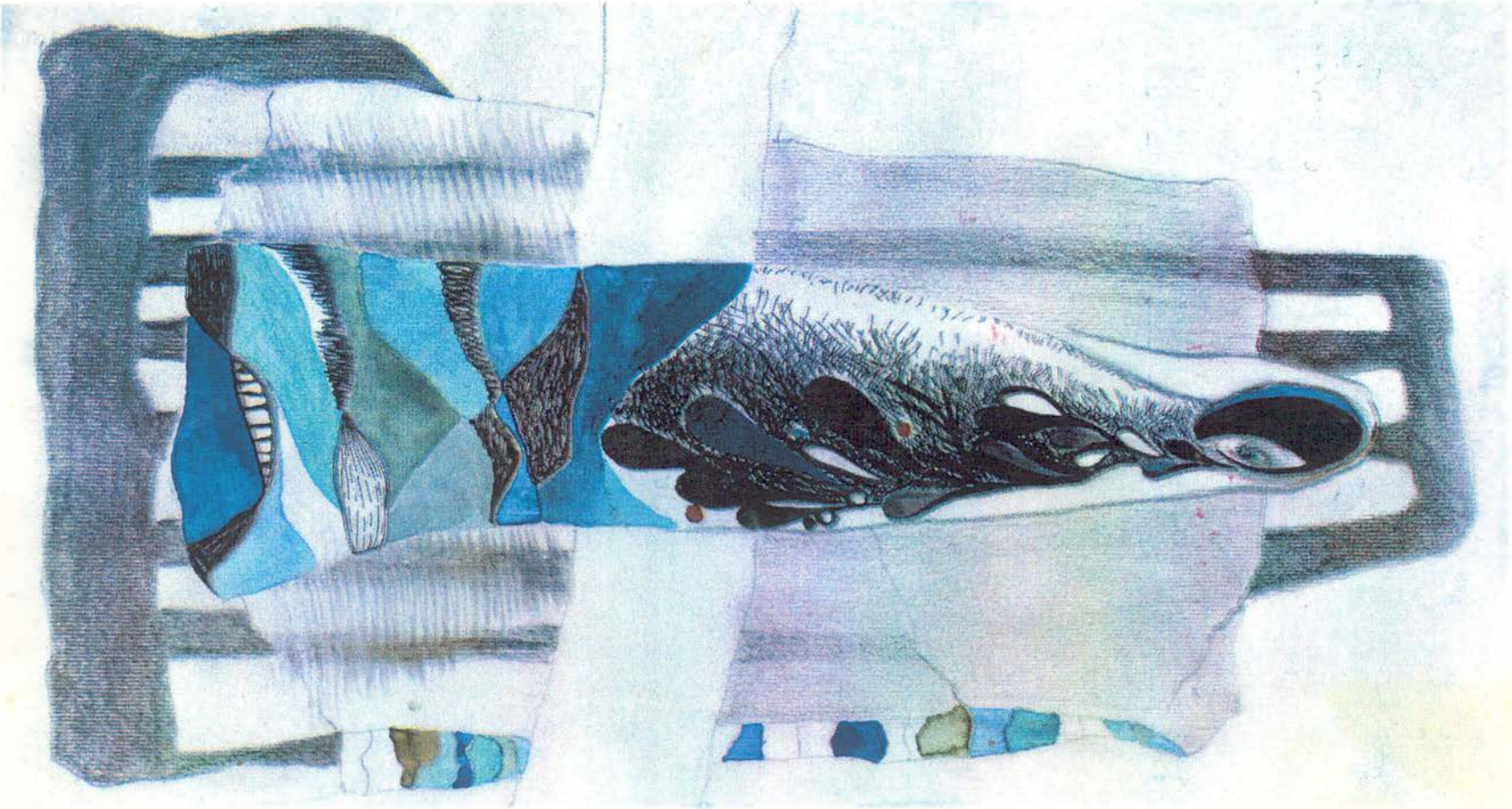

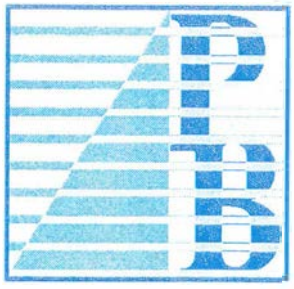

Power Bit Co. SRL

Str. Mureş nr. 131, ap. 1
Timişoara, România
tele/fax: 056 / 182 902
email: office@powerbit.dnttm.ro

calculatoare, programe, consultanţă

TIPOGRAFIA ŞI EDITURA

MARINEASA

Str. Mureş nr.34 - Timişoara
Tel. 094 - 205 818

Apariţii recente:

Liviu Pârvan, ***Aş fi / Being Away,*** versuri
Simona Ciurdar, ***Scriindu-mă,*** versuri
Viorel Cristea, ***Totul e în floare şi el a fost la fel,*** fragmente de jurnal
Mariana Brandl-Gherga, ***Radu Stanca - simboluri poetice,*** eseuri
Simion Mioc, ***Lecturi (ne)canonice,*** eseuri
Iosif Caraiman, ***Laic şi risipitor,*** versuri
Tinu Pârvulescu, ***Şoapta piticului,*** roman
Constantin Mărăscu, ***Repetabilul Ulise,*** versuri
Traian Pop Traian, ***Frumos şi liber cu tine privind,*** teatru
Constantin Buiciuc, ***Un strigăt sub Turnul Eiffel,*** note de călătorie
Doina Magheţi, ***Graniţa,*** mărturii
Ion Chichere, ***Fizeş (Dublu CD),*** versuri
Ioan Caşu, ***Mutaţia,*** versuri
Hans Schulz, Maria Schulz, ***Stefan Jäger - monografie***
Elisabeta Györfi-Deák, ***Galaxia cotidiană,*** versuri
Ioan Viorel Boldureanu, ***Casa şi memoria lui Avram Procator,*** roman
Samuel Hahnemann, ***Organon of Medicine***
Diogene V. Bihoi, ***Piese de schimb,*** teatru

Cărţile Editurii Marineasa se pot comanda şi pe Internet,
la adresa: www.cartea.ro

PARADOX

NR. 21 • NOIEMBRIE 1999

REVISTĂ DE LITERATURĂ SCIENCE FICTION
REALIZATĂ DE CENACLUL "H.G. WELLS"

SUMAR

Dorin Davideanu
Cenaclul la 30 de ani 2

Tunelul timpului
Amintiri în cuvinte şi imagini din istoria de 30 de ani a cenaclului *H.G. Wells*. Consemnări de Marcel Luca şi Györfi-Deák György 5

Silviu Genescu
Sâmbătă dimineaţa în Marienplatz 11

Val Antim
Un vis "pentru doi" 16

Mihai Alexandru
Omul de nisip 19

În zilele eclipsei
Fotoreportaj de la Săptămâna internaţională SF, organizată de cenaclurile *H.G. Wells* şi *Phoenicians*. Relatare: Antuza Genescu 23

Robert Sheckley
"Vă doresc noroc, ca să ajungeţi acolo unde v-a situat viziunea mea"
Interviu realizat de Jonathan Cowie, Dorin Davideanu şi Antuza Genescu 24

Györfi-Deák György
Missa solemnis 28

Radu Pavel Gheo
Lumi de ceaţă 29

Constantin Cozmiuc
Poetul la masa de smarald 32

Constantin Buiciuc
Sunetul, parfumul şi culoarea 38

Lucian-Vasile Szabo
De mână cu demonul. Prin parc 40

Monitor
Cărţi apărute în 1999, având ca autori foşti şi actuali cenaclişti 46

Microdicţionar 48

Coperta: Eugenia Banciu
Desenele interioare: Eugenia Banciu (p. 1, 13, 14, 17, 18, 21) şi Ioana Banciu (p. 31, 34, 37, 39, 42, 45)

Redactor: Dorin Davideanu

Editor: Tipografia şi Editura Marineasa
Str. Mureş nr. 34, Timişoara

© Toate drepturile asupra prozelor şi desenelor aparţin autorilor.

S-au străduit în mod deosebit pentru realizarea acestei reviste Antuza Genescu, Darius Hupov şi Cristian Koncz.

De asemenea, şi-au adus sprijinul financiar sau moral: Dana Anghel, Constantin Cozmiuc, Laurian Cnobloch, Liviu Curtuzan, Silviu Genescu, Györfi-Deák György, Marcel Luca, Viorel şi Gabriel Marineasa, Adrian Muscă, Valeriu Panasiu, Liviu Pârvan, Lucian Petrescu, firmele Constructa, Nexing Media, Nexus, Robocon, Waldpress.

O menţiune specială pentru cel ce a rămas mereu un fan al cenaclului *H.G. Wells*: prietenul nostru Sergiu Nicola.

Tuturor, le aducem calde mulţumiri.

CENACLUL LA TREIZECI DE ANI

În această toamnă se împlinesc treizeci de ani de la înfiinţarea cenaclului "H.G. Wells". Ne folosim de acest prilej pentru a încerca să ne amintim perioada de început a cenaclului.

Ne aflăm la sfârşitul anilor '60...

Peisajul s.f.-ului românesc este dominat de Colecţia "Povestiri ştiinţifico-fantastice", colecţie lansată în noiembrie 1955, sub egida revistei "Ştiinţă şi tehnică". Redactor literar este Adrian Rogoz – câştigătorul primului Concurs naţional de proză ştiinţifico-fantastică, organizat de Editura Tineretului –, cel care va conduce destinele *Colecţiei* pe întreaga durată a apariţiei sale de aproape douăzeci de ani. Fără să exagerăm prea mult, putem afirma că tot Adrian Rogoz va construi, cu discreţie şi răbdare, temelia fandomului românesc.

Zece ani mai târziu, Adrian Rogoz va nota:

"Eu aş propune să admitem că apariţia unei reviste specializate, mai ales a uneia care are o legătură foarte strânsă cu cititorii ei şi care publică producţia acestora, implică în mod necesar existenţa unui *fandom,* pe care (în lipsa unor cercuri, cenacluri, cluburi sau fanzine) ar trebui probabil să-l nimim *virtual.* S-ar putea ca aceiaşi cititori să citească literatura s.f· editată în cărţi, dar ei nu vor putea alcătui un fandom decât o dată cu apariţia unei reviste."

Colecţia "Povestiri ştiinţifico-fantastice" este, în anii '60, tocmai această revistă care coagulează *fandomul virtual*, transformându-l într-unul *real.* Rolul revistei în promovarea, încurajarea autorilor români nu poate fi reliefat îndeajuns. Florin Manolescu constată că, în cele 466 de numere ale *Colecţiei,* raportul dintre autorii români şi cei străini este de 2/1. Poşta redacţiei constituie un dialog permanent al publicaţiei cu cititorii săi. Oare câţi din scriitorii de s.f. ai anilor '60 şi '70 au debutat în paginile *Colecţiei*? Să-i amintim doar pe Sergiu Fărcăşanu, Romulus Bărbulescu şi George Anania, Gheorghe Săsărman, Mircea Opriţă.

1972: Coperta primului "Paradox", concepută de Sandu Florea

Aşadar, prin fiinţarea *Colecţiei,* avem primul punct de sprijin al fandomului. Lipsea al doilea punct: cercurile, cenaclurile, cluburile...

Presimţind, parcă, apropiata dispariţie a *Colecţiei* (din dispoziţia organelor de partid, mânate de motivaţii ce încă pot fi discutate), Adrian Rogoz se comportă asemeni unui bun gospodar care, în solul de-acum fertil, aruncă seminţele viitorului. La cumpăna anilor '60-'70, sub directa sa influenţă, iau fiinţă primele cenacluri de literatură s.f.

Cel dintâi cenaclu s.f. de amatori este *Solaris,* înfiinţat în iulie 1969, la Bucureşti. (Cu câţiva ani mai înainte fusese creat un cenaclu s.f. al scriitorilor profesionişti, numit *Marţienii.*) În toamna aceluiaşi an debutează cenaclul timişorean *H.G. Wells*. Un an mai târziu, în septembrie, este lansat, la Craiova, cenaclul *Henri Coandă.* În perioada imediat următoare apar grupări s.f. la Oradea, la Piteşti, la Turnu-Severin. În 1972 sunt lansate primele fanzine: "Solaris" (la Bucureşti) şi "Paradox" (la Timişoara). Tot în 1972 se organizează cea dintâi Consfătuire Naţională a cenaclurilor de s.f·

Fandomul nu mai e doar virtual. Există...

Să revenim în 1969 şi să focalizăm asupra peisajului s.f. timişorean. Doi autori au volume publicate: Ovidiu Şurianu *(Cheia comorilor, Întâlnire cu Hebe)* şi Mircea Şerbănescu *(Uluitoarea transmigraţie, Misterioasa sirenă)*. Dintre tinerii amatori, Marcel Luca şi Lucian Ionică publică în paginile *Colecţiei.* În iulie demarează cenaclul s.f. din Bucureşti. În 17 octombrie, Valeriu Panasiu, directorul Casei de Cultură a Studenţilor din Timişoara, îl invită pe Adrian Rogoz să participe la o "masă rotundă", alături de autorii s.f. Ovidiu Şurianu şi Mircea Şerbănescu.

În numărul 396 al *Colecţiei,* Adrian Rogoz notează: "A fost ridicată atunci problema înfiinţării unui cerc literar ştiinţifico-fantastic. Pesemne necesitatea lui plutea în aer, deoarece la mai puţin de o lună, la 9 noiembrie 1969, cenaclul *H.G. Wells* din Timişoara era constituit..."

Primul preşedinte este scriitorul Laurenţiu Cerneţ (care făcuse câteva incursiuni în domeniul s.f.). La şedinţa inaugurală participă studenţii Lia Voinea, Ion Cartianu, Viorel Coifan, Radu Rusu, Doru Treta (care, la scurt timp, devine preşedintele cenaclului) şi elevul Lucian Ionică, alături de scriitorul Ovidiu Şurianu.

Încă din primii ani de activitate, cenaclul timişorean domină peisajul s.f. românesc, fapt oglindit şi de premiile obţinute la Consfătuirile naţionale prin Marcel Luca, Mircea Popp, Claudiu Iordache, Doru Treta, Robert Kocher, Duşan Baiski, Mihai Corneliu Donici.

Sunt ani de activitate efervescentă: în mai 1971, Colecţia "Povestiri ştiinţifico-fantastice" dedică numărul 396, în întregime, cenacliştilor de la *H.G. Wells;* în aprilie 1972, la iniţiativa timişorenilor, are loc la Bucureşti prima Consfătuire naţională a cenaclurilor s.f.; o lună mai târziu, apare culegerea *Povestiri ştiinţifico-fantastice*, îngrijită de Gheorghe Baltă, Marcel Luca şi Doru Treta, cu lucrări ale cenacliştilor.

În noiembrie 1972, apare primul "Paradox", fanzinul cenaclului *H.G. Wells,* sub îngrijirea lui Marcel Luca şi Cornel Secu. În luna mai a anului următor, timişorenii organizează a treia Consfătuire a cenaclurilor s.f.

Revenind la numărul 396 al *Colecţiei*, despre care am mai vorbit, să consemnăm că este conceput sub genericul *Din creuzetul anticipaţiei timişorene,* iar cartuşul de pe pagina de titlu ne avertizează: "Vă prezentăm formula unui cenaclu s.f. excelent". În cuvântul său de deschidere, Adrian Rogoz punctează "câteva reguli ale unui bun cenaclu s.f.", aşa cum se desprind ele din experienţa fanilor timişoreni:

"1) Cel mai propice mediu pentru science fiction îl constituie tinerii. Casele de cultură ale studenţilor pot deveni autentice palate ale anticipaţiei.

2) Un rol important revine directorului Casei de Cultură, care poate să stimuleze, dar şi să frâneze potenţialităţile tinerilor fani (primul caz reprezentându-l Valeriu Panasiu).

3) Se vădeşte necesitatea existenţei unui mentor care să orienteze, cu tact şi competenţă, forţele tinerilor săi colegi (acesta va fi, până ce moartea îl va răpi prematur, Ovidiu Şurianu).

4) Preşedintele trebuie să aibă, firește, talent literar, dar să studieze o disciplină ştiinţifică, să fie activ şi intransigent, dar şi calm şi înţelegător, să fie pasionat, dar şi nepătimaş (este portretizat astfel Doru Treta).

5) Un cenaclu s.f. eficient trebuie să aibă, pe lângă participanţii mai mult sau mai puţin latenţi, cinci-şase membri extrem de activi, talentaţi, inimoşi, prieteni între ei, punctuali, plini de idei, constituind adevăratul motor al întrunirilor.

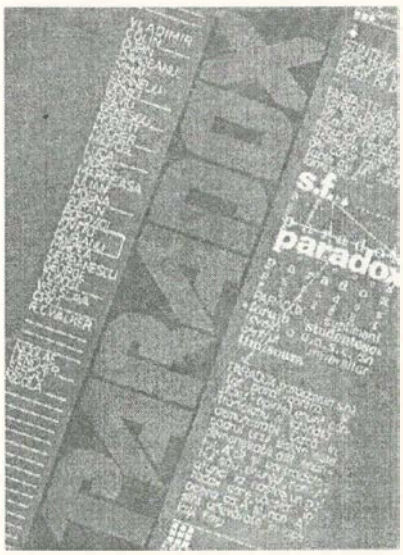

"Paradox" nr. 3 (1978); coperta: Mihai-Corneliu Donici şi Sergiu Nicola

6) Un cenaclu s.f. este bine să-şi formeze un corp de critici, care nu trebuie neapărat să fie şi autori de povestiri.

7) Deşi participarea prea multor suporteri (fani fără serioase preocupări literare) poate dăuna cenaclului, care nu reprezintă o simplă întâlnire între fani, ci o activitate cu un precis obiectiv de creaţie, unii participanţi trebuie să depăşească o anumită timiditate şi inerţie a începutului.

8) Tuturor participanţilor li se cere o mare pasiune pentru science fiction. De aici decurg efervescenţa în discuţii, punctualitatea, disciplina în realizarea tuturor articulaţiilor oricărei munci în comun.

9) Cenacliştii vor putea să editeze un fanzin sau să tipărească un volum cu cele mai bune producţii ale lor.

10) Dezvoltarea în continuare a anticipaţiei româneşti este condiţionată de sporirea numărului de adepţi şi de descoperirea şi formarea de noi talente."

Nu cumva unele din aceste sfaturi îşi păstrează şi azi, în bună măsură, valabilitatea? Credem că ar fi cu folos nu să le aplicăm întocmai, ci să le citim încă o dată cu atenţie şi să medităm asupra lor.

În deceniul opt, cenaclul *H.G. Wells* continuă să se afle în prima linie a fandomului autohton. Alături de numeroasele premii de la Consfătuiri, devenite de-acum obişnuite, consemnăm: în 1973, cel dintâi volum de benzi desenate cu subiect s.f. – *Galbar* (scenariu: Ovidiu Şurianu, desene: Sandu Florea); în aprilie 1976, primul film s.f. de animaţie realizat de amatori, *Întâlnirea* (Mihai-Corneliu Donici şi Lucian Ionică); în acelaşi an este inaugurată o rubrică permanentă de science fiction, realizată de membrii cenaclului, în revista "Forum studenţesc"; în august 1976, o delegaţie a cenaclului *H.G. Wells* participă la cel de-al III-lea *Eurocon*, desfăşurat la Poznan; în octombrie 1978, timişorenii sunt prezenţi la Varşovia, unde are loc un seminar cu participare internaţională.

Spre sfârşitul decadei, fanzinul "Paradox" revine după o întrerupere de câţiva ani şi, în 1980, cu prilejul celei de-a X-a Consfătuiri naţionale, desfăşurată la Timişoara, obţine premiul pentru cel mai bun fanzin.

Cu riscul de a supralicita, îl evocăm din nou pe Adrian Rogoz (căci ce altă voce mai autorizată am putea găsi?), cu un fragment dintr-un text scris la 1980, unde se vorbeşte despre unul din "cele mai solide cenacluri", care "activează la Timişoara, un Princeton român":

"Fiind actualmente unul dintre cele mai viguroase cenacluri s.f., *H.G. Wells* are o experienţă cu o semnificaţie poate mai mult decât regională. Este, în primul rând, meritul tinerilor entuziaşti, care au prins din zbor ideea sugerată de mine cu prilejul unei mese rotunde, organizată în 1969 de Valeriu Panasiu. Existenţa unui *home* este, de asemenea, determinantă; de aceea aportul lui Valeriu Panasiu, ajutat de instructorii Cornel Secu şi Viorel Marineasa, trebuie să fie evidenţiat; ei n-au oferit

numai ospitalitate, ci şi o sală de expoziţii, condiţiile materiale necesare pentru organizarea unor reuniuni şi consfătuiri, posibilitatea de a publica un volum de povestiri de anticipaţie. (...) *H.G. Wells* este azi cel mai puternic focar s.f. din ţară."

Modificând din nou lentila aparatului nostru de privit în trecut, remarcăm că la nivelul întregii ţări are loc, la sfârşitul anilor '70, o veritabilă "explozie" a cenaclurilor s.f. Dacă la începuturile sale fandomul se sprijinea pe trepiedul Bucureşti - Timişoara - Craiova, ceva mai târziu alăturându-se alte trei-patru grupări, la Consfătuirea de la Timişoara, în 1980, sunt prezente aproape douăzeci de cenacluri, din toate colţurile ţării. Câţiva ani mai târziu apare almanahul "Anticipaţia", care va suplini, într-o oarecare măsură, lipsa unei reviste de science fiction. Pe lângă Consfătuirile naţionale, fiecare centru mai puternic organizează, anual, "Zilele cenaclului" respectiv.

Timişorenii domină în continuare micul univers, plin de vitalitate, al fandomului românesc. Cenaclurile *H.G. Wells* şi *Helion* (acesta din urmă luând fiinţă la data de 18 martie 1980) se impun la concursurile organizate cu prilejul consfătuirilor, la toate categoriile: proză, eseu, artă plastică, fanzin. Premiile se îndreaptă spre Silviu Genescu, Lucian Ionică, Duşan Baiski, Constantin Cozmiuc, Lucian Petrescu, Voicu David, Lucian-Vasile Szabo, Györfi György (proză, eseu), Sergiu Nicola, Traian Abruda (grafică, pictură). Fanzinele "Paradox" şi "Helion" apar, cu mici excepţii, an de an. Amândouă sunt premiate în repetate rânduri în ţară; fiecare este distins cu premiul pentru cel mai bun fanzin de către Societatea Europeană de Science Fiction, cu prilejul *Eurocon*-ului de la Montpellier (1987), respectiv Brighton (1984). Din 1983 apare "Biblioteca nova", caiet de teorie, critică şi istorie a literaturii s.f.

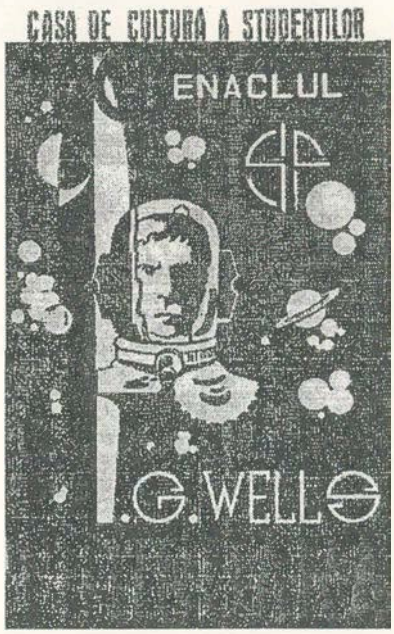

Primul afiş al cenaclului "H.G.Wells", creaţie a lui Sandu Florea

Bilanţul primilor douăzeci de ani ai fandomului timişorean, reprezentat de cele două cenacluri, *H.G. Wells* şi *Helion*, însumează 14 "Paradox"-uri, 6 "Helion"-uri, 4 "Biblioteca nova", aproape optzeci de premii obţinute la consfătuirile naţionale, organizarea acestor consfătuiri (în 1973, 1980 şi 1989), prezenţe în culegeri şi antologii de profil, confirmarea internaţională a celor două reviste.

Eroina lui Balzac din romanul *Femeia de treizeci de ani* (al cărui titlu ne-am îngăduit să-l parafrazăm), după adolescenţa ţesută din vise înşelătoare, după tinereţea marcată de amare deziluzii, dobândeşte, la treizeci de ani, o anume resemnare în faţa soartei, dar şi siguranţa de sine izvorâtă din cunoaşterea a ceea ce poate cere şi dobândi de la viaţă – pe scurt, accede la vârsta maturităţii.

Cu totul alta a fost traiectoria cenaclului *H.G. Wells*. După un debut impetuos, după două decenii de succese, urmează un declin lent, dar continuu.

În anii '90, numărul membrilor – îndeosebi al creatorilor (prozatori, plasticieni) – scade an de an. Vechii fani se retrag unul câte unul, iar cei nou-veniţi nu rămân, de regulă, mai mult de un sezon. Cauzele sunt, desigur, mai multe. Putem aminti concurenţa altor centre de atracţie (jocurile pe computer, de exemplu), sau satisfacerea hobby-ului numit science fiction în afara cenaclului, mulţumită valului imens de cărţi şi de filme aparţinând genului, ce ne asaltează încercând, parcă, să recupereze cincizeci de ani de secetă.

Cenaclul încearcă să se adapteze. Şedinţele de lectură cedează locul activităţilor "de club": audiţii muzicale, vizionări de filme. Soluţia funcţionează doar o vreme.

Am greşi afirmând că perioada în discuţie este cu totul aridă. Reapare *Colecţia*, o vreme apare, săptămânal, "Jurnalul SF". Se organizează o sumedenie de consfătuiri, tabere, zile ale cenaclurilor, concursuri.

La Timişoara apar în continuare revistele "Paradox" şi "Helion", unii autori publică volume de proză s.f., fanii participă la manifestări organizate peste hotare. Prinde contur o frumoasă colaborare între *H.G. Wells* şi clubul britanic *Phoenicians*. Ia fiinţă asociaţia creatorilor de science fiction – *ARSFan*. Există chiar un moment de vârf, organizarea la Timişoara a *Eurocon*-ului din 1994.

Viaţa de cenaclu, însă, continuă să se destrame. Participarea este tot mai restrânsă. Succesiunea săptămânală a şedinţelor se întrerupe tot mai des şi aceste întreruperi sunt tot mai lungi. Ocaziile cu care membrii "de ieri şi de azi" şi simpatizanţii cenaclului se întrunesc sunt tot mai rare şi, în cele din urmă, se reduc la întâlnirea organizată, sub diferite generice, o dată pe an, toamna.

În viaţa de trei decenii a cenaclului au mai existat perioade dificile. Uneori creaţia literară nu se ridica la nivelul dorit, câteodată lipseau criticii, alteori latura organizatorică era în suferinţă. De data aceasta, însă, cenaclului îi lipsesc tocmai cei care-i dau suflet: fanii.

Aşadar, în mileniul ce vine, cenaclul *H.G. Wells* va avea un chip pe care, astăzi, nu-l întrezărim încă.

Dorin Davideanu

Tunelul timpului

Cenaclul "H. G. Wells"
1969 – 1999

Multe şi agreabile sunt amintirile care mă leagă de Casa de Cultură a Studenţilor din Timişoara şi ele au punctul de pornire cu peste două decenii în urmă, atunci când începe, de fapt, istoria cenaclului de literatură s.f. "H.G. Wells".

Fiind un cititor pasionat al fostei "Colecţii de povestiri s.f.", al cărei suflet generos şi împătimit era entuziastul ei redactor-şef, scriitorul Adrian Rogoz, am aflat dintr-un număr al acesteia despre înfiinţarea cenaclului de literatură s.f. "H.G. Wells", la 9 noiembrie 1969. Apoi, probabil la începutul lunii decembrie, sub aripa ocrotitoare a maestrului şi prietenului meu, scriitorul Laurenţiu Cerneţ, care avea, la începutul existenţei "noului născut", misia de îndrumător calificat într-ale scrisului, am participat la prima din lungul şir al şedinţelor de lucru, atât de pline de febrilitate şi pasiune creatoare. În toamna anului 1970 am fost ales în "funcţia" de secretar literar, o funcţie executivă care m-a implicat, pe parcursul anilor următori, în cele mai importante şi mai prestigioase realizări din istoria cenaclului.

Fără îndoială că debutul acestora l-a constituit prezenţa cenaclului nostru în numărul 396 pe care i l-a consacrat "Colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice", apărut la 15 mai 1971. Pe lângă Lucian Ionică şi subsemnatul, care mai fuseserăm publicaţi în *Colecţie*, îşi făceau debutul Doru Treta, Traian Ciuguianu şi Cornel Stanciu.

Cu numai o lună mai devreme se consumase participarea noastră la prima *Consfătuire* a cenaclurilor de literatură s.f., desfăşurată la Casa de Cultură a Studenţilor "Grigore Preoteasa" din Bucureşti între 14 şi 15 aprilie 1972, aceasta fiind *ab initio* strămoaşa Convenţiilor Naţionale de astăzi.

Întâlnirea acesata "tripartită" reunea singurele "centre" ale fandomului, embrionar la ora aceea, născute, firesc, în trei mari centre universitare: "Solaris" şi "Sirius" la Bucureşti, "Henri Coandă" la Craiova şi noi, cei de la Timişoara.

Întâlnirea a fost un prilej fericit de a cunoaşte îndeaproape scriitori ca Sergiu Fărcăşan, Ion Hobana, Adrian Rogoz, Vladimir Colin, Victor Kernbach, sau editori precum Victor Zednic, pe atunci redactorul-şef al cunoscutei colecţii Fantastic-Club de la Editura Albatros, şi să legăm prietenii durabile cu tinerii pe atunci, afirmaţii de astăzi Alexandru Mironov, Daniel Cocoru, Ion Ilie Iosif, Radu Honga, Lucian Hanu (succesorul lui Victor Zednic) şi alţii...

Aceasta este, se pare, cea mai veche fotografie de la o şedinţă a cenaclului "H.G. Wells". Să fie oare şedinţa inaugurală? Între participanţi: Laurenţiu Cerneţ, Viorel Coifan, Ovidiu Şurianu.

Bucureşti, 14-15 aprilie 1972: Prima Consfătuire Naţională a cenaclurilor s.f. (erau, pe-atunci, doar trei...)

În fotografia din dreapta, reprezentanţii primei generaţii a sciece fiction-ului românesc: Adrian Rogoz, Ovidiu Şurianu, Ion Hobana.

În fotografia de jos, cîţiva din tinerii membri ai delegaţiei timişorene: Ion Săftescu, Doru Treta, Marcel Luca, Sandu Florea.

A treia Consfătuire: Timişoara, 11-13 mai 1973. Foto din stânga: Cornel Secu, Sergiu Fărcăşanu, Al. Mironov, Ion Hobana, Ovidiu Şurianu. Foto de jos: Al. Mironov, Adrian Rogoz, Ion Hobana, Ovidiu Şurianu, Marcel Luca, Sandu Florea, Viorel Marineasa.

1976: Consfătuirea de la Craiova. Din delegaţia timişoreană fac parte Sandu Bărboi, Silviu Genescu, Adrian Muscă, Dana Anghel.

Fotografia din stânga: Petru Andea, Dana Anghel şi Valeriu Panasiu, directorul Casei de Cultură a Studenţilor, la anul 1979.

Fotografia de jos: Doi susţinători de cursă lungă ai cenaclului "H.G. Wells": Viorel Marineasa şi Dana Anghel. Instantaneul datează din 1984.

Am plecat din Capitală lăsând o bună impresie, cu mari planuri de viitor şi nitel invidioşi pe bucureştenii care "scoseseră" fanzinul "Solaris", este drept, în condiţii modeste, prin şapirografiere. Ca un fapt anecdotic (astăzi!), amintesc că pe pagina de gardă se lăfăia un citat din "zicerile" către tineret ale lui N. Ceauşescu.

În tren, înghesuiţi în compartimentul scriitorului Ovidiu Şurianu, care ne "dădăcea" împreună cu instructorul-metodist, profesorul Cornel Secu, făceam planuri peste planuri în vederea realizării propriului nostru fanzin. Se părea că piedica cea mai mare nu o constituia travaliul redacţional şi tipografic, ci alegerea unui titlu original. Băieţii, între care mai efervescenţi erau Lucian Ionică, Sandu Florea, Doru Treta, Traian Ciuguianu, lansau formule dintre cele mai extravagante. În cele din urmă s-a realizat consensul necesar pentru propunerea mea: fanzinul "Paradox", titlu inspirat din convingerile mele "teoretice" că *paradoxul* este un element cheie în elaborarea unei povestiri s.f.

Fanzinul nostru a apărut în noiembrie 1972, sub îngrijirea mea şi a lui Cornel Secu. Prioritatea lui stă în faptul că era primul fanzin tipărit din ţara noastră, iar ca o manifestare a spiritului nostru de frondă, mai "vestic", se poate lesne observa că nu conţine nici măcar o sintagmă din "opera" defunctului conducător.

Anul 1972 a fost un an spornic pentru cenaclul "H.G. Wells", căci sub îngrijirea lui Gheorghe Baltă, a lui Doru Treta şi a subsemnatului am avut satisfacţia de a publica, pe spezele Casei de Cultură a Studenţilor, o culegere de povestiri s.f. care îi valorifica pe "condeierii" de atunci ai *team*-ului: Doru Treta, Traian Ciuguianu, Lucian Ionică, Marcel Luca, Constantin Strungă, Ion Săftescu, Cornel Stanciu.

După cea de-a doua *Consfătuire* a cenacluri-lor s.f., desfăşurată la Craiova, a treia a revenit, firesc, timişorenilor. A fost (şi o consemnez cu legitimă mândrie) o manifestare a cărei amploare, ţinută şi inspirată organizare nu a putut fi egalată în ediţiile ce s-au succedat în anii următori.

Între 11 şi 13 mai 1973, Casa de Cultură a Studenţilor a fost o veritabilă *navă-amiral* a fandomului românesc. O prezenţă numeroasă a cenaclurilor – care depăşiseră austera cifră de *trei* – a relevat că iubitorii genului se găsesc foarte bine şi la Lugoj, sau la Oradea. Dezbaterile în plen, expoziţiile de artă plastică şi de publicaţii, gala de filme s.f., audiţiile de muzică electronică şi experimentală şi, nu în ultimul rând, protocolul – toate au fost la înălţime. Printre personalităţile scriitoriceşti care ne regalau mi-i amintesc pe Sergiu Fărcăşan, Ion Hobana, Adrian Rogoz, Mircea Şerbănescu, Alexandra Indrieş, Sergiu Levin, mentorul nostru – Ovidiu Şurianu, criticii Nicolae Ţirioi şi regretatul erudit Andrei Lilin, redactorul Victor Zednic şi alţii.

Sfârşitul anului 1973 îl rememorez cu o plăcere aparte. În chiar ziua de Crăciun, timp de o oră, "Revista literar-artistică TV" (pe atunci exista aşa ceva) a fost dedicată în întregime genului s.f. În cadrul acestei emisiuni am apărut pe micul ecran cu o scurtă prezentare a activităţii cenaclului.

Anii au trecut, unii din "tovarăşii de drum", terminându-şi studiile, au plecat în alte colţuri ale ţării, au apărut colegi noi, talentaţi, între care i-aş aminti pe Mihai Corneliu Donici, Dorin Davideanu, Silviu Genescu, Duşan Baiski, Sergiu Nicola, Constantin (Coco) Cozmiuc. "Paradox"-ul a continuat să apară cu o ţinută mereu ameliorată, s-a multiplicat numărul de lucrări publicate în revsite literare, almanahuri, volume colective şi antologii, consacrându-i pe mulţi dintre membrii cenaclului.

Trebuie să mărturisesc faptul că evocarea anilor de început ai cenaclului "H.G. Wells" îmi face plăcere nu numai pentru că ei au constituit o perioadă "eroică", ci şi pentru că sunt anii în care am colaborat cu oameni inteligenţi şi de caracter, cum sunt fostul director al Casei de Cultură, dl. prof. Valeriu Panasiu, sau şirul foştilor metodişti: Gheorghe Baltă, Cornel Secu, Viorel Marineasa, Dana Anghel.

Nu-i pot omite, pentru contribuţia lor hotărâtoare la maturizarea şi afirmarea tinerilor aspiranţi la graţiile Muzei literaturii s.f., nici pe regretatul Ovidiu Şurianu şi, mai apoi, pe Mircea Şerbănescu, scriitori care ani în şir, duminică de duminică, îşi cheltuiau timpul desluşindu-ne cu răbdare şi înţelegere secretele măiestriei literare.

Mărturisesc cu recunoştinţă faptul că întâlnirea, în plan spiritual, cu această minunată Casă de Cultură a Studenţilor din Timişoara, a reprezentat pentru mine o şansă care nu putea fi împlinită altfel, o "întâlnire de gradul III" care mi-a marcat profund, în sens pozitiv, existenţa.

Un personaj uitat: Gheorghe Baltă

Desigur, aniversarea a trei decenii de la naşterea, pe la 1969, a unei realităţi culturale de expresie s.f., curând devenită notorie, este de natură să ne cantoneze, pe fondatori şi urmaşii lor legitimaţi, în exerciţii contabiliceşti de palmares.

Eu, ca martor, vin şi mărturisesc: vinovăţia acestei notorietăţi *sefiste*, cîştigate de pionierii acestui gen controversat prin talent şi aplicaţie, s-a datorat şi acelor care, prin graţie divină şi contract de muncă, au fost administratorii oficiali ai fenomenului "H.G. Wells".

Au fost, pe rând, responsabili ai logisticii intelectuale şi materiale, în mod fericit, instructorii metodişti Gheorghe Baltă, Cornel Secu, Viorel Marineasa, iar mai apoi, în vremuri parcă mai dificile, "supravieţuitoarea" Dana Anghel.

Cenaclul "H.G. Wells" împlineşte zece ani. Aniversarea se petrece în martie 1980!

Alte întâlniri la cenaclul "H.G. Wells":

În clişeul de sus: Viorel Marineasa, Dorin Davideanu, Ion Mânzatu, Adrian Rogoz, Mircea Şerbănescu.

În fotografia de jos: Ion Hobana, Viorel Marineasa şi Mandics György răsfoiesc ultimul număr din "Forum studenţesc", în căutarea rubricii s.f.!

În 1980, la Timişoara, la a zecea Consfătuire, expoziţia de pictură a lui Sergiu Nicola este prezentată de Sergiu Levin.

Fotografie de grup cu Marcel Luca, Viorel Marineasa, Cornel Secu, Mircea Opriță, Lucian Ionică, Lucian Hanu, Liviu Pârvan.

La o Sesiune "Helion" din anii '90: Costel Baboș, Cristian Koncz, Laurențiu Nistorescu.

În prezidiul Convenției ARSFan: Mandics György, Mircea Opriță (președintele ARSFan) și Lucian Ionică.

Sesiune ARSFan. Prezintă Mihai Corneliu Donici.

Vernisaj. Graficienii Petrică Zmed și Marina Nicolaev – cu fiul ei, Bogdan –, criticul de artă Deliu Petroiu și Dana Anghel.

Ghiță Baltă, prin formație universitară profesor de limba rusă, zvelt și cu o pigmentație de *latin lover,* înzestrat cu harul compoziției muzicale și darul cântării săvârșite în acordurile chitarei, cu un temperament mai degrabă taciturn, dar care "hipnotiza" orice fătucă intrată în zona sa de interes, a fost contemporanul entuziastelor începuturi: înființarea cenaclului, prima Consfătuire Națională, primul volum colectiv, de îngrijirea căruia s-a ocupat alături de Doru Treta și de subsemnatul.

Stilul de abordare a sarcinilor care îi reveneau poate că nu a fost întotdeauna apreciat de directorul din acele timpuri, dl. Valeriu Panasiu, care-i reproșa implicarea mai puțin energică în "punerea în operă" a programelor curente de activitate, dar nu e mai puțin adevărat faptul că personalitatea sa, împănată de ciudățenii care se asortau firii sale de artist boem și impresiei de intelectual cu capul în nori, a dat culoare și picanterie existenței de început a fenomenului cultivat sub sigla "H.G. Wells".

Rememorez cu plăcere frecventele momente petrecute alături de Ghiță și de fratele său mai tânăr, convocat cu propria-i chitară și, inevitabil, cu o damigeană purtătoare a vinului performant pe care părinții lor îl trimiteau în chip de inspirat mesaj al potențialului viticol reprezentat de dealurile hărăzite ale Ghiorocului natal.

Aceste spectacole *ad-hoc,* ce urmau diferitelor manifestări "de serviciu", se prelungeau, adeseori, până spre dimineață, când "cea mai cea" dintre admiratoarele prezente îl însoțea pre bard spre locu-i de reședință, cel ce s-ar putea numi acum, cu "pios entuziasm" sau "entuziastă pioșenie", templul păgân al devoțiunii trupești...

Sugerând presupusa ciudățenie a personajului, mă simt obligat să vin măcar cu două argumente.

Cei care îi eram apropiați cunoșteam prea bine existența unei fobii (altminteri recomandabilă întru eradicarea conjunctivitelor și meningitelor de tot felul), al cărui "fix" consta în spălatul pe mîini din sfert în sfert de oră, cu nelipsitul săpun, în manieră absolut meticuloasă.

În același timp, chiar dacă agrea vinul patern, aliniindu-mă și pe mine gustului personal, maestrul ținea la mare cinste romul sau vodca epocii. Ca o picanterie cu orizont anecdotic, țin să amintesc o realitate ce nu mai intră azi sub incidența celebrului Decret 400, cel care pe atunci nu era încă inventat.

Ghiță Baltă cumula, la începutul anilor '70, alături de demnitatea de instructor metodist, și funcția de bibliotecar al fondului de carte tezaurizat la Casa de Cultură a Studenților din Timișoara.

Fiind eu cu domnia sa chiar coleg de cameră închiriată într-un bloc din bulevardul Gh. Lazăr, era inevitabilă vizita mea, spre seară, pentru a purcede împreună spre *home, sweet home*. Ori că îl găseam într-o sală unde mai consilia vreo activitate, ori că era prezent în bibliotecă, unde avea accesibil un lavoar pentru spălatul mistic, Ghiţă îmi şoptea parola magică: "Du-te la Enciclopedie!"

Dicţionarul cu pricina era *number one* – cap de serie pe raftul superior aflat în aliniamentul din spate al amintitei încăperi şi, prin grosimea sa, ignorat de toată lumea, ascundea de minune sticla de trăscău. Iar eu "consultam", recunoscător, *Dicţionarul*...

Nu mai ştiu pe unde e şi ce mai face Gheorghe Baltă acum. Ceea ce ştiu este că, după ce a asistat la durerile "facerii" cenaclului "H.G. Wells" şi a fost, cum spuneam, unul din redactorii volumului colectiv editat în 1972, s-a căsătorit cu o fată frumoasă şi s-a transferat la una din uzinele Braşovului, ca translator de limbă rusă.

N-a mai dat de veste despre el şi preocupările sale. În ceea ce mă priveşte, nu prea cred că evoluţia cenaclului pe care l-a "păstorit", şi care a avut la un moment dat o proiecţie de imagine cuprinzătoare, i-ar fi fost necunoscută. Mai degrabă socotesc, sub fascinaţia acelor ani irepetabili, ai unei tinereţi boeme şi cutezătoare, că numitul Ghiţă Baltă, retrăgându-se într-o pustnicie ostilă notorietăţii, credea, intuitiv, în reabilitarea sa necesară, înfăptuită aici, atât de sumar, de unul din numeroşii săi companioni de atunci, între care s-a întâmplat să fie, poate întâmplător, şi...

Marcel Luca

La Revelionul SF: Cotizo Draia o ajută pe Regine Sârbu la concursul de catrene (foto de sus); Marcel Luca, preşedintele juriului, îi acordă unul din premii Simonei Popovici-Donici (foto din dreapta).

1994: Cenaclul împlineşte 25 de ani. La aniversare: Cristian Koncz, Dorin Davideanu, Viorel Marineasa, Mircea Şerbănescu, Dana Anghel şi Antonie Vlad – directorul Casei de Cultură a Studenţilor

De obicei, întrunirile aniversare sunt marcate de un anumit "festivism vesel". Ca să evit acest lucru, am căutat să-mi amintesc vreun moment de prăbuşire, vreun blocaj imposibil de înlăturat care să fi paralizat viaţa de cenaclu în ani '80 şi, spre uimirea mea, n-am reuşit să găsesc vreunul. Cenaclul "H.G. Wells" a fost o mare familie fericită, răsfăţată de soartă. Uneori ne-au înfuriat nedreptăţile comise cu o răutate vădită de cei care nu se simţeau în stare să ne concureze, dar niciodată n-au reuşit să ne descumpănească. În mişcarea fanilor science fiction din ţara noastră, deceniul nouă a fost o perioadă de dominare a timişorenilor, când, în ciuda cenzurii, a economiei de energie electrică şi de hârtie, a restricţiilor legate de folosirea maşinilor de scris sau a mijloacelor de multiplicare prin fotocopiere, cenacliştii au reuşit să asigure în fiecare an apariţia celor două fanzine, "Paradox" şi "Helion", başca unul sau

Revista "Paradox" împlineşte, la rândul ei, "un sfert de veac". Fanii de ieri şi de azi se întâlnesc din nou. În foto: Lucian Ionică, Silviu Genescu şi Victor Rojancovschi.

Lucian Vasile Szabo şi Györfi György – doi prozatori-eseişti prezenţi şi azi în paginile "Paradox"-ului.

Anii '90... George Terziu, Laurian Cnobloch şi Liviu Pârvan, în drum spre *WorldCon*-ul de la Glasgow.

La Convenţia ARSFan: Mihail Grămescu, Lucian Ionică, Bogdan Ciurică.

Tot la Convenţia ARSFan: Ioan Eremia Albescu, Mircea Opriţă, Cornel Secu, Bogdan Ciurică...

Lucia Robitu pare absentă, iar Dorin Davideanu se pregăteşte să apuce paharul de coniac.

"Sfârşit de spectacol" – toată lumea e obosită...

două numere ale unicului buletin de istorie, teorie şi critică literară s.f. alcătuit vreodată pe la noi, "Biblioteca Nova". Timişorenii *au ras* majoritatea premiilor de nivel naţional şi s-au impus pe plan european. Să amintim doar că în anii '80 s-au organizat aici, în condiţii excelente, trei *ConSFătuiri* naţionale: Timişoara '80, Lugoj '85, Timişoara '89, în vreme ce Bucureştiul a eşuat lamentabil în singura sa încercare de a face ceva, cea din 1983.

Primul eveniment de marcă la care am participat a fost lansarea volumului de povestiri al lui Lucian Ionică, *Ziua confuză,* distins în acelaşi an cu un important premiu pentru debut. Atunci a început uimitoarea ascensiune literară a lui Constantin Cozmiuc, după ale cărui scenarii am jucat teatru radiofonic alături de Silviu Genescu, un interpret convingător al lui Asimov, care a deplâns dispariţia "pout-ko-va-ri-lor" o dată cu triumful automobilelor. Silviu ţinea în fiecare miercuri seara audiţii de muzică electronică şi şi-ar fi dat colecţia de discuri numai ca să-l vadă pe Klaus Schulze printre noi. Alături de Ilie Tudorel, am desenat mult şi am visat să fim nişte noi Sergiu Nicola. Am participat la evadarea lui Dorin Davideanu dintre cuştile de iepuraşi de la Făget şi l-am văzut dedublându-se în cuplul năzdrăvanilor Doru Bară şi Victor Ţiblă. Împreună cu Traian Urdea, un ultim *hippy* plămădit din aluatul marilor visători latino-americani, am bătut mai multe tabere literare, sub permanenta ameninţare a restanţelor din toamnă, cu încuviinţarea tacită şi sprijinul lui Viorel Marineasa, care, alături de romanele sale, a dorit să lase şi mai mulţi urmaşi într-ale scrisului.

Îmi amintesc de o fază nostimă petrecută pe peronul gării din Timişoara, în chiar ziua când Silviu a cunoscut-o pe Antuza. Pornisem de dimineaţă să-i întâlnim pe lugojeni la ei acasă şi aşteptam ca personalul de Caransebeş să fie tras la linia a treia, când Traian Urdea l-a descoperit pe cunoscutul actor bucureştean Marin Moraru la coada din faţa unui chioşc unde se găseau cremvurşti şi nechezol, adică zeamă de năut în chip de cafea fierbinte. S-a apropiat cu o vădită admiraţie de artistul mai mic de statură şi s-a oprit în faţa sa, privindu-l atât de candid şi cu atâta căldură, încât omul şi-a înhăţat degrabă mâncarea şi s-a refugiat după colţul gheretei, de unde tot trăgea cu ochiul, ca să constate de fiecare dată cu o nedisimulată uimire că uriaşul pletos, coleg de facultate (uneori chiar de an) cu rockerii de la "Celelalte cuvinte", dispăruse fără urmă. În cele din urmă, poate chiar la reacţia celor dimprejur, a catadicsit să se uite şi în spate. Da, Traian era acolo şi nu-i venea să creadă că Marin Moraru savura acelaşi tip de cremvurşti cu care ne ghiftuiserăm şi noi.

Györfi-Deák György

SILVIU GENESCU

SÂMBĂTĂ DIMINEAȚA ÎN MARIENPLATZ

Marienplatz, München. Chiar la intrarea spre Weinstrasse, un mic grup de turişti şi gură-cască urmăreşte recitalul de muzică clasică oferit de cei doi violonişti şi un violoncelist, acompaniind o fată înveşmântată în bordo, care interpretează partiturile pentru flaut într-o rutină tristă. Sunt cu toţii învăluiţi de târcoalele capricioase ale unui Penner*) cu privirile rătăcind în gol, dând impresia că tocmai pierduse ceva în piaţă. Se opreşte în faţa unui bărbat care priveşte spre turlele ascuţite ale vechii clădiri a Primăriei, pierdute în ceţurile mohorâte care le estompează conturul. Înclină uşor din cap încropind un salut.

– N-aveţi cumva o ţigară? îl abordează Pennerul pe un ton sfios. Îşi răsfiră degetele prin buzunarul sacoului de catifea reiată şi cele câteva fise de cinci mărci zornăie înăbuşit. După ce va bea cartonul de bere cumpărat de la *Aldi*, întrebarea va răsuna cu ceva mai multă vigoare şi nonşalanţa cu care se va proţăpi în faţa primului fumător ochit în preajmă va face chiar culoare locală în piaţa atât de anostă acum, toamna, lipsită de cântăreţii sud-americani de astă-vară, de tropăiturile dansatorilor de cazacioc şi gropak, de gesturile mimilor pipăind o realitate grotescă, mereu potrivnică, aplecându-se disperaţi în faţa furtunii iscate doar în mintea lor.

– Dar aveţi ţigări, observă calm bărbatul, arătând spre pachetul de *Marlboro Superlong,* ce se ivea ca o batistă scrobită din buzunarul de la piept. Pennerul dă din umeri şi o şterge spre Piaţa Primăriei, unde se va aşeza pe un scaun, aprinzându-şi o ţigară, cu ochii pe ceasul cu figurine din turn. La început, spunea câte un "mulţam" neîncrezător. După zece zile se obişnuise cu minunea înghesuită mereu în buzunarul de la piept. Venind dinspre Landschaftstrasse, apare un al doilea Penner, mergând zgribulit în hanoracul militar american căruia îi lipsea mesada detaşabilă prevăzută pentru vreme rece. Traversează în diagonală Piaţa Primăriei şi se opreşte lângă scaunul celui care fumează cu ochii ţintă pe cadranul ceasului medieval din turn, aşteptând parcă să bată de unsprezece şi un sfert, ca să apară personajele dănţuind cu o graţie mecanică prin faţa cadranului cu limbi aurite şi cifre romane pe un fond purpuriu, totul arătând atât de nou, încât nu te poţi gândi decât la banii pe care-i toarnă an de an Primăria în acest balet mecanic al timpului care se tot duce. Uwe Hartmann, cel care fumează, fost inginer siderurgist, consideră totul o aiureală. "Ăştia ar da la nichelat şi medaliile lui Bismark", se gândeşte, cu privirea furată de strălucirea palidă, rotunjindu-se pe măciulia masivă a minutarului sub razele de soare răsfirate printr-o spărtură în nori. Simte o bătaie pe umăr.

– Salut, spune cel în hanorac.

– Salut, răspunde pufăind Uwe, după care-şi mută privirea spre intrarea în domul Primăriei. Câţiva inşi se grăbesc să pătrundă prin gangul străjuit de porţile grele de fier forjat, spre restaurantul din curtea interioară. Meniul zilei este scris cu cretă pe tabla neagră, dublă, cu emblema localului. Patru mărci jumate halba mare de bere. Prânzul ajunge până la 30-35 de mărci. Oricum, nu era de el.

– Dă-mi şi mie una, zice celălalt şi, fără să mai aştepte încuviinţarea lui Uwe, extrage pachetul din buzunarul de sus, îşi aprinde o ţigară, alte trei le pune în buzunar, îşi trage un scaun lângă Uwe şi-i înapoiază pachetul.

– Tot de-acolo le ai? se interesează.

Uwe dă din cap.

– Cum naiba face? continuă celălalt.

– Magie curată, rânji Uwe şi azvârli chiştocul fumegând.

– Poate-i vreun dealer de marfă de contrabandă. E modul lui de a te ruga să-i plasezi ţigările.

Uwe îşi arcui sprâncenele.

– De la juma' de metru distanţă? făcu el ironic. Nu ne-am atins niciodată în zece zile. Celălalt dădu preocupat din cap.

– Mai e şi acum acolo? zise arătând dincolo de zidurile Primăriei, spre Marienplatz.

– De un' să ştiu? I-am cerut o ţigară, mi-a dat pachetul şi la revedere. Da' ce te f... pe tine grija?

– Păi, mă gândeam să dau o fugă până acolo şi să-i cer şi eu.

Uwe ridică din nou privirile spre ceasul din turn, care tocmai bătea unsprezece şi un sfert, şi începu să râdă. Un hohot scurt, îngroşat batjocoritor. Apoi se uită spre celălalt,

* Penner – persoană fără adăpost, care trăieşte din cele 15 mărci pe zi oferite de Soziall Amt.

în vreme ce acesta îl întrebă nerăbdător dacă individul era cel cu care-l văzuse în urmă cu două zile în Marienplatz. Încuviință dând din cap.

– N-ai decât să încerci, zise, numai să nu pățești ca-n bancul cu cocoșatul. Știi bancul cu cocoșatul? Trecu necruțător peste privirea vexată a celuilalt.

– Cică erau doi tipi, prieteni, da' unul avea cocoașă. Ăsta, cocoșatu', obișnuia să tragă la măsea prin parcul din Finkenstrasse și într-o seară dă peste el o arătare de groază. Ăsta se sperie și încearcă s-o tundă. Arătarea îl oprește, își cere scuze că-l speriase și-i propune să-i îndeplinească o dorință.

– Zânul cel bun, îngăimă celălalt foindu-se nervos pe scaun.

– Da, zânul cel bun, încuviință Uwe. Cocoșatul, nici una, nici două, când aude asta, îi cere să-l scape de gheb. Din cauza lui era obligat să poarte numai țoale la comandă, îl costau o avere. Zis și făcut. Arătarea pocnește din degete și omu' se trezește drept și falnic, așa cum nu fusese niciodată. A doua zi, se întâlnește cu prietenul său. Ăstuia nu-i vine să creadă. Fostul cocoșat, într-un costum *Armani*, se plimba pe Kaufinger țanțoș nevoie mare. Îi explică amicului ce s-a petrecut cu el. Ăsta dă fuga în aceeași seară pe Finken și se așază la pândă în parc. După vreo trei ore, arătarea vine și peste el. O face pe speriatul și cere despăgubiri. Chestia aia-l întreabă: Da' tu ai cocoașă? Nu, vezi bine că n-am cocoașă, răspunde tipul. Atunci na-ți una, face arătarea, și dispare. Asta-i.

Poanta nu stârni nici o urmă de entuziasm.

– Hai, mai dă-o naibii, nu-i cer și eu decât o țigară, se revoltă celălalt, ridicându-se de pe scaun.

– N-ai decât. Trebuie să-ți spun că și pe mine mă tulbură scamatoria din Marienplatz, da' atâta vreme cât sunt țigările mele preferate, totu-i în regulă.

– Nu te-ai întrebat de ce ți le dă, așa, pe de-a moaca? îi mai aruncă celălalt. Poate că au ceva "iarbă" în ele și ține să devii narcodependent.

– Încă n-am căzut pe spate din cauza lor, observă Uwe ridicându-se la rândul său. La urma urmei, și tu te înfrupți din ele, așa că n-o mai fă atâta pe mironosița. Se despărțiră fără nici un cuvânt, îndepărtându-se în direcții opuse. Uwe la dreapta, spre Altenhof, iar celălalt se strecură pe Dienerstrasse, grăbind pasul spre Marienplatz. Joachim Geschke știa precis că țigările n-aveau nimic. Le verificase în urmă cu două zile, rugându-l pe un subofițer de la comisariatul de poliție de pe strada Hermann Sack s-o facă în laboratoarele lor de la Centrală. Geschke mai colabora din când în când cu poliția de pe Hermann Sack, dându-le de veste când adulmeca vreo lovitură pusă la cale de creaturile dubioase aduse de lăsarea serii, ca o maree, prin împrejurimile și înăuntrul Gării Centrale și care-și omorau vremea cerșind țigări și mărunțiș pe peroane. Nu turna din plăcere, dar, cum făcuse ceva pușcărie după ce fusese prins în Kaufhof cu o carte de credit furată, la următoarea găinărie îl înghesuiseră puternic în corzi: trebuia să "colaboreze" ca să nu ajungă din nou după gratii. În schimb, poliția se învoise să închidă ochii la faptul că furase o sticlă de whisky dintr-un supermarket. Cu prejudiciul recuperat integral, cei de la magazin își retrăseseră ulterior plângerea, dar Geschke, "Joche" pentru prietenii din copilărie, ajunsese deja informatorul cu nume de cod *Joker* în Herman Sack.

Îl încercă dorința de a-și aprinde o țigară din cele trei de la Uwe, dar, cum ajunsese în Marienplatz, trebui să-și amâne desfătarea. N-aveai cum să ceri o țigară cuiva o dată ce deja aveai una aprinsă între buze. Geschke fuma, dacă avea ocazia, cam 30 de țigări pe zi. Asta era nimic pe lângă cele 50-60 câte trăgea în el "Marele Tabacos" din Berlin, un individ care aterizase, după o scurtă tranziție, de la Moabit la penitenciarul din München. Geschke trebuise să împartă celula cu el. Acesta, în spatele perdelei de fum de țigară, părea complet rupt de realitate. Vorbea de parcă ar fi trăit pe vremea puzderiei de principate germane, explicându-i ce "țară frumoasă" era Bavaria, în pofida faptului că aici se aplica cel mai dur regim penal din toate landurile, și că nu-i putea suferi în ruptul capului pe prusaci, saxoni și hessieni. Făcu un tur rapid al pieței și, o dată ce-l localiză pe binefăcătorul tapat zilnic de țigări de Uwe, se apucă să se zgâiască la vitrinele magazinelor din Marienplatz, îngăduindu-și să se apropie pas cu pas de bărbatul în jurul căruia se adunase un grup destul de numeros. La un moment dat, se auziră câteva chiote și aplauze. Urmărind scena cu coada ochiului, Geschke ajunse la concluzia că omul era într-adevăr un scamator ambulant. Își făcu loc printre privitori. Bărbatul întinse palma spre una din cele două eleve care chicoteau înaintea lui. O frunză desprinsă dintr-un arbore ornamental îi ateriză în palmă după ce descrise câteva volute imprevizibile, iar Geschke găsi chiar și acest mic detaliu extraordinar. Sincronizarea fusese într-adevăr fascinantă pentru cine avea ochi s-o remarce. Se aștepta ca palma să se închidă și apoi, în locul frunzei, fetei să-i fie oferit vreun inel ieftin, un șervețel parfumat sau nimic. În scamatorii, și dispariițiile puteau fi un succes. Bărbatul surâse, suflă ușor asupra frunzei gălbejite și atingerea invizibilă stârni zborul unui fluture care se desprinse din palma întinsă, ridicându-se în aer pe un traseu haotic, purtat pe un ropot de aplauze. Geschke se trezi apaludând și el. "Cum naiba face?" se întrebă și stupefacția îi crescu, la fel ca și pulsul, când băgă de seamă că pe bluza fetei apăruse o broșă de forma frunzuliței din palma scamatorului. În cel mai rău caz putea fi vorba de o imitație, cugetă Geschke zăpăcit de-a binelea. Gâsca aia nici măcar nu băgase de seamă. Asistența amuzată începu să-și scoată portofelele, căutând apoi pe jos pălăria sau cutia în care scamatorul binevoia să primească obolul public, dar privirile nu întâlniră decât dalele cenușii din pavaj.

– Antja! izbucni țipătul uneia din eleve. Fata arăta cu degetul spre prietena ei. Văzuse broșa. Îmbujorată subit, fata trase de bluză, apucând neîncrezătoare broșa. "Ți-a căzut în sfârșit fisa", remarcă Geschke mutându-și privirea pe sânii puștoaicei, care în acel moment i se părură mult

mai atrăgători decât triumful sclipicios al unui exercițiu de iluzionism.

Fata, cu obrajii cuprinși încă de roșeața care izbutise să treacă de stratul de fard, se întoarse spre scamator.

– Nu-mi vine să cred, zise desprinzând broșa, în filigranul căreia lumina cobora în sclipiri fine, de bijuterie autentică, pentru a o examina cu o privire debordând de încântare. Foarte reușită, murmură fata. E chiar ziua mea, așa că o accept, făcu ea fixând-o din nou pe bluză, fără să încerce nici măcar un refuz formal. Banii dați de maică-sa, să-și cumpere ceva din magazin, vor rămâne neatinși în portofel. Colega ei păli încet de invidie. Scamatorul se mulțumi să zâmbească din nou și suflă discret peste încheietura mâinii ei. Ceva mai târziu, prietena lui Gudrun va constata, absolut siderată, că se alesese cu un *Patek Philip* de 19.997 de mărci, preț promoțional, jinduit de ea săptămâni la rând, când se oprea în fața vitrinei magazinului de pe Sonnenstrasse. Obișnuit cu gestul căutării de mărunțiș printre dalele de gresie, Geschke dădu cu ochii de frunză. Se aplecă și o ridică, examinând-o contrariat. Privirea-i urmări marginea zimțată

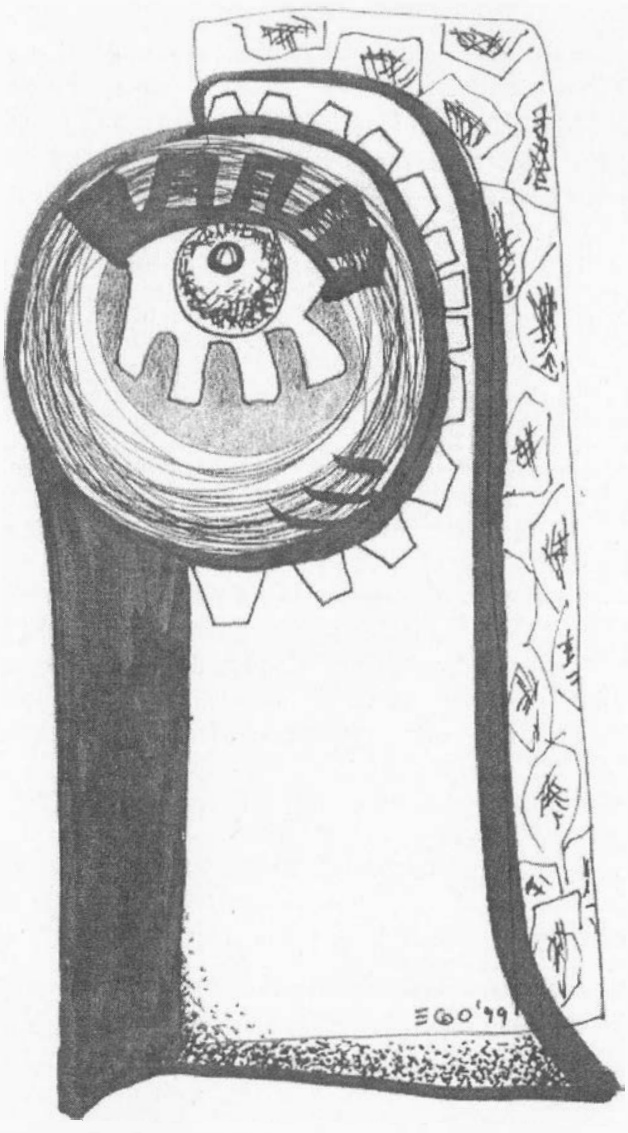

și nervurile. Obiectul celui mai grozav număr de iluzionism pe care-l văzuse vreodată se va transforma curând într-un cadavru vegetal, luat apoi pe tălpile pantofilor de cineva din piață. Spre deosebire de ceilalți privitori, care asistaseră doar la metamorfoza frunzei, Geschke știa că nu i se năzărise. "Bine, da' fluturele?" se întrebă, uitându-se în toate direcțiile, în toiul unui alt ropot de aplauze. Lumea începu să se risipească după ce bărbatul refuză cele câteva bancnote de zece mărci întinse insistent de public, explicând că aplauzele și buna lor dispoziție erau suficiente. El nu dorea decât să-i distreze pe cei din jur. Geschke mai făcu un pas, venindu-i în întâmpinare. Își trecu prin păr mâna cu unghiile tivite cu un strat dezgustător de negreală, după ce simțise cum vântul îi ridicase câteva șuvițe de pe creștet.

– Ăăăă... n-aveți cumva o țigară? făcu el înălțând prosteşte din umăr. Ar fi vrut, de fapt, să-l întrebe cum făcuse trucul cu broșa și cu fluturele. Scamatorul îi aruncă o privire iritată, de parcă l-ar fi deranjat o clipă bâzâitul agasant al unei muște.

– Nu pot să pricep de ce-mi cereți țigări, când aveți deja un pachet și încă vreo două pe după urechi, remarcă el. Geschke notă accentul straniu al individului și-și duse mâna după urechea stângă, iar degetele-i atinseră conturul îndesat al unei *Gitane*, țigările lui preferate. Aproape mecanic, o extrase de după ureche, aprinzând-o imediat, contemplând tulburat bobul de jar de la capăt și volutele de fum albăstrui. Celălalt îi întoarse spatele, luând-o din loc cu mâinile în buzunarele trenciului albastru-petrol, lung până la glezne. La urechea dreaptă, Geschke mai atinse ceva: un cercel. Degetele sale nu se desprinseră multă vreme de conturul circular, masiv, închipuind o buclă prelinsă peste lobul urechii, și aproape că alergă spre retrovizorul unei mașini din parcare. Atunci văzu: era un cercel de aur, contopindu-se cu buclele lui blonde într-o strălucire gălbuie, neverosimilă, sclipind cu intensitatea celor 24 de carate în umbra lațelor sale dezordonate. Ajunse imediat la concluzia că era mult prea mare pentru gustul lui, dar putea scoate bani buni pe el. Geschke își dorea de multă vreme o asemenea podoabă, dar, hotărât, nu în aceste condiții. "Am fost la un pas de cocoașă", se gândi înfiorându-se. Simți brusc dorința de a scăpa definitiv de această consecință a cerșetoriei mascate și a curiozității sale antrenate în umbra imobilului anost de pe Hermann Sack. Ținându-și încă mâna la ureche roti privirile prin piață, dar personajul dispăruse.

*

Lui Andreas Trammer îi luase foc vila cu vreo câteva luni în urmă și, spre surpriza tuturor, își încasase asigurarea, vânduse *Porsche*-ul, divorțase, băgase toți banii proveniți din partaj în Cazinoul de la Baden Baden, reușind să-i tripleze într-o singură noapte de joc furibund la ruletă, apoi îi depusese într-un cont cu parolă. Se mutase la München, într-o garsonieră închiriată pe undeva, pe

lângă fostul Sat Olimpic din 1972, rupând-o astfel foarte abrupt cu toți prietenii și cunoștințele, inclusiv cu postul lui foarte bine plătit de vicepreşedinte al filialei *Deutsche Bank*, Frankfurt. Bankfurt, pentru el, Krankfurt*) pentru alții. Nu lucra niciunde, iar pentru *Soziall Amt,* Trammer nici nu exista, pe simplul motiv că nimeni cu acest nume nu făcuse vreo cerere de ajutor social. Dar nici pe la *Arbeit Amt* nu se înghesuise. Această înșiruire de întâmplări, ce puteau fi socotite drept un "accident biografic" din viața lui Andreas, avea o logică de nepătruns pentru orice martor exterior. Foștii lui parteneri de tenis și prietenii erau cu toții de acord că se ținicnise, iar într-o societate cu toate șuruburile strânse și la locul lor nu era timp de compasiune sau de bătăi consolatoare pe umăr. Viața mergea înainte, cu sau fără el, în turnul *DB* din centrul Frankfurtului. Trammer trăia în umbra intențiilor sale secrete, vagabondând prin cea mai scumpă metropolă germană cu un reportofon și un mic *Konika* – auto-zoom, winder, red eye effect reduction –, o bijuterie plată a industriei nipone. O făcea pe Pennerul. Era pariul lui cel mai dement cu viața. Alesese ieșirea precipitată din anonimatul cenușiu sau bleumarin al costumelor de afaceri pentru a coborî la subsolul societății, cu intenția de a scrie cartea care să șocheze Germania: *Deșeuri nereciclabile,* titlu inspirat de inscripția de pe pubele. Visa la o copertă explicită: o pubelă debordând de figuri răvășite de alcool ale unor Penneri care vor să scape de sub capac. Dar voiau ei oare așa ceva? se întrebase adeseori Andreas. Primeau zilnic 15 mărci, pentru mâncare și băutură. Dormeau în stradă, pe bănci. Cei din grupul în care Andreas fusese acceptat își făceau veacul, vara, pe canapelele aduse sub Münchenes Tor. Uneori, grupuri de neo-nazi, cu bocanci militari și scurte de zbor, se năpusteau peste ei, împrăștiindu-i cu lovituri de bâte și lanțuri de motocicletă. El, Trammer, scăpase cu fuga din două păruieli scurte și atroce, refugiindu-se o săptămână întreagă în garsoniera din Dostlerstrasse. Din ultima cotonogeală se alesese cu un ochi învinețit. Relatase atacul în capitolul *Vânați după miezul nopții*. Redactorul de la *Obelisk Verlag*, editură contactată în mare secret de Andreas, îi aștepta manuscrisul peste cinci luni de zile. "Trebuie să fiți mai bun decât Günther Walraff**) ca să vă publicăm", îi atrăsese atenția redactorul. Andreas scria la un laptop instalat pe masa din bucătăria garsonierei. Se trezise contemplând deseori tapetul pastelat care îmbrăca pereții sufrageriei, întrebându-se dacă nu cumva trișa. Un adevărat Penner avea parte cel mult de un adăpost provizoriu, oferit de *Caritas*. Dar și Andreas dormea pe bănci sau sub arcadele lui Münchenes Tor, spre care se îndrepta acum cărând o plasă plină cu sticle de bere. La cheltuieli respecta consemnul: numai 15 mărci pe zi. Uneori cerșea. Depăși clopotele de vânt care se zbăteau clinchenind melodios în apropierea Muzeului Turnului și văzu că la locul de adunare, băutură și somn era ceva lume. Intră sub arcade tocmai la timp să-l audă pe Geschke povestind, pe îndelete, întâmplarea din Marienplatz. Hartmann, "Șarjă" pentru prieteni, încuviință doar pasajele

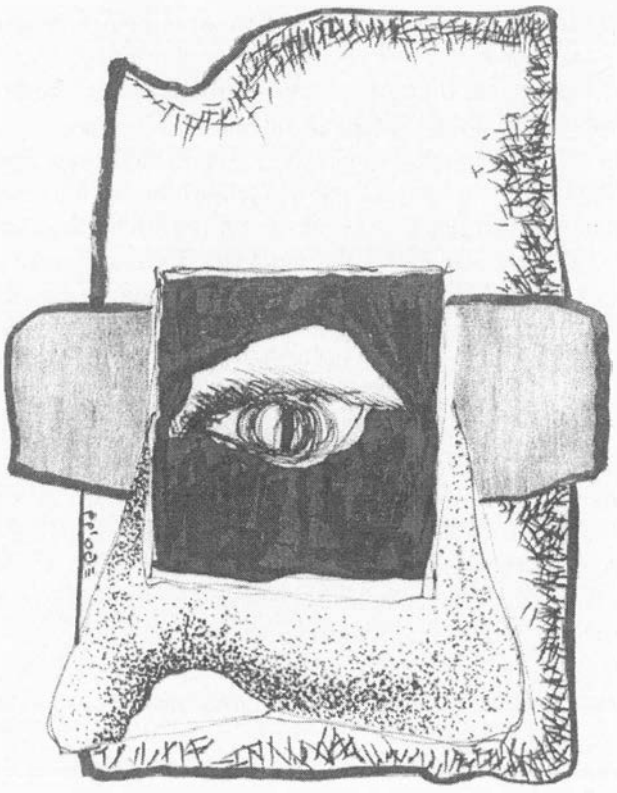

pe care le credea el adevărate. Se știa că Geschke mințea de înghețau apele. Însă inelul de la ureche nu era o iluzie. L-au întrebat de ce nu scăpase de el, arăta ca naiba pe urechea lui, era prea mare.

– Un bijutier mi-a cerut 34 de mărci ca să-l dea jos, explică Geschke avântându-și mâna în plasa lui Andreas pentru a scoate două sticle de bere. Desfăcu una proptind-o pe dopul celeilalte pe post de pârghie. Ciudat este că nu există nici o urmă de lipitură, șurub de prindere, nimic. Este un cerc complet, anunță el. Se feri să precizeze că nu era nici marcat, ceea ce făcea vânzarea aproape imposibilă. Va fi obligat să facă apel la anumite metode pentru a-i reuși figura, cu pierderile financiare de rigoare.

– Și nici gaură pentru el nu aveai, completă rânjind Hartmann.

– Ba aveam, îl înfruntă nervos Geschke.

– Mă mir, continuă Hartman, gaură-n gaură, naiba a mai văzut. Izbucniră cu toții în hohote de râs, în vreme ce Andreas se apucă să împartă sticlele de bere. Expresia insultătoare *Arschloch* plutea în aer, deasupra pletelor lui Geschke.

*

Toate popoarele aveau legende și basme legate de împlinirea uneia sau mai multor dorințe, pentru care se plătea un anumit preț. La sfârșit, fericitul câștigător al

* Krankfurt – orașul nebunilor.

** Günther Walraff – ziarist german, autor al volumului documentar, de mare succes, *Ganz unten (Jos de tot)*, tradus și în limba română, relatând experiența lui Walraff ca "muncitor turc" în Germania.

premiului era, de obicei, pus în situația de a constata că mai bine nu şi-ar fi formulat niciodată cele (de obicei) trei dorințe înaintea Peştişorului de Aur, a Zânei-Zânelor, diavolului sau Bătrânului Pustnic din Stâncă. Pur şi simplu, consecințele făceau ca rezultatul să se întoarcă împotriva pofticiosului ghinionist. În *Laba de maimuță,* lucrurile stăteau chiar foarte prost, dar asta nu era o legendă, ci o creație artistică sarcastică şi macabră a unui scriitor. Raportorul cunoştea foarte bine tot ce era legat de acest joc al dorințelor şi al lăcomiilor de tot felul, al trădărilor care urmau împlinirii lor. După ce asimilase toate datele, îşi luase rolul în serios, doar atât că el nu păcălea pe nimeni. Fără s-o ştie, fiecare pleca de la întâlnirea cu el obținând ceea ce-şi dorea cel mai mult. Se păcăleau singuri. Deseori, dorința coincidea cu un vis hidos, malign. Când Stalin îşi dorise bomba atomică, Raportorul stătuse lângă el. Pe atunci îl chema Igor Golovin, fusese fizician şi martor al aducerii în biroul de la Kremlin al miezului de plutoniu, acoperit cu un strat gros de nichel, oul greu şi călduț al primei bombe atomice a URSS. Raportorul ştia ceea ce şi profesorul Kurciatov ştia: nici pomeneală ca portocala strălucitoare din fața dictatorului să fi reprezentat masa critică necesară construirii bombei. Dar Raportorul nu aplica nici o grilă morală atunci când dăruia. Făcuse o minune şi pentru Stalin, dar Tătucul n-avea să afle niciodată asta. Se pomeni ridicând din umeri în fața imaginii sale din oglindă. Fiind uşor defazat față de planul vizual real, mişcarea se suprapuse cu întârziere pe luciul oglinzii din baia somptuoasă a camerei de la Hotel Konigshof. Nu era aici ca să regrete ceva. Raportul va fi o adevărată capodoperă, decise el zâmbind. Cei cincizeci de ani de istorie pământeană recentă la care asistase îl convinseseră că oamenii aveau în ei germenele dezastrului. Nu vor supraviețui Primei Perioade Tehnologice, iar în urma lor vor rămâne doar umilele obiecte ale curiozității lor lipsite de metodă, sondele spațiale gonind prin eter fără să înregistreze adevărata măreție a Universului. Orizontul redus al aspirațiilor lor n-avea cum să pericliteze expansiunea promisă de Tooman I. Raportorul ieşi din hotel luând-o agale spre Marienplatz.

*

Andreas Trammer asistase la ritualul instituit cu atâta naturalețe, de mai bine de două săptămâni, între Hartmann şi scamatorul din Marienplatz, terminat cu obişnuitul pachet de țigări îndesat, de la distanță, în buzunarul de sus al sacoului.

– Mulțam, făcu din nou Hartmann, rupându-se din grupul curioşilor care făcuseră cerc în jurul personajului în trenci. De data asta, totul se petrecuse în văzul lumii, iar apariția pachetului de *Marlboro Superlong* smulse un ropot de aplauze. Andreas urmărise cu mare atenție secvența, păstrându-şi privirile pe sacoul lui "Şarjă". Pachetul de țigări se conturase miraculos la locul lui, Hartmann îl atinsese o dată, cu latul palmei, ca pentru a verifica dacă nu cumva "se făcuse de râs" şi dispăruse, aruncându-i lui Andreas o privire triumfătoare şi un scurt semn de salut. "Parcă ar fi Sai Baba", îşi zise Trammer, înfiorându-se. Se gândi la plecarea precipitată a fostului siderurgist. Îi ajungea un pachet de țigări. Era clar, nici unul dintre Pennerii pe care-i cunoştea n-ar fi dorit, cu adevărat, să scape de sub capacul necruțător al pubelei cu "Deşeuri Nereciclabile". Se complăceau într-o dezgustătoare lipsă de responsabilități şi ambiții. Aruncă o privire scurtă în jur. Turişti, câțiva trecători care se opriseră intrigați de gestica scamatorului, iar restul păreau "obişnuiți ai casei". Lui Andreas nu-i scăpaseră privirile lor concentrate în aşteptarea adevăratelor revelații ale spectacolului. Licărul de interes din ochii lor se adâncea într-o expresie pe care vicepreşedintele lui *Deutsche Bank* – Frankfurt o mai văzuse în destule ocazii. La fel ca şi Hartmann, mai observaseră şi alții darul cu care plecaseră de la întâlnirea din Marienplatz. Sau poate că totul îi aştepta acasă, în contul bancar subit echilibrat şi în excedent de plată. Remarcă grupul destul de mare de oameni din jurul scamatorului. "E de-a dreptul înghesuială", făcu Andreas în sinea lui şi pe figură i se întipări o grimasă. Probabil, aici se venea cu prietenii şi cu rubedeniile. Totul era pe gratis. În cercul făcut în jurul scamatorului se aşează un cadou comun: fulguiala timidă căzută din norii cenuşii care acopereau cerul se transformă în mici diamante răspândite pe dalele de piatră. Ovații, exclamații surprinse şi, ca la o comandă, toată lumea se aplecă să culeagă pietrele prețioase căzute din cer. Andreas rămase în picioare, cu mâinile în buzunare, aruncând o privire dușmănoasă fulgilor minusculi. În tot Münchenul, aceştia se vor preface într-o mâzgă adunată rapid de serviciul de salubritate, numai aici se găsise cineva care să-şi dorească, într-o doară, să aibă în buzunar tot atâția bani câți fulgi căzuseră din cerul darnic al unei ierni timpurii. "Diamantele nu sunt chiar o investiție proastă", cugetă Andreas, observând cum începuseră deja să se calce pe mâini, pe degetele înmănuşate. "În curând, aici va fi o mare de oameni", aprecie el. Se miră că încă nu venise echipa de teren de la *PRO 7.* Sau poliția. Ăştia soseau întotdeauna primii în astfel de situații. Se trezi că-i adresează o privire directă lui "Sai Baba". Fără să ştie, Andreas constitui imediat un semnal de alertă care străbătu blocurile de analiză ale Raportorului. Acesta ceru imediat o expertiză a genotipului uman în care putea fi încadrat Trammer. Erau milioane. Cifra îi spuse că întregul Raport trebuia revizuit.

Scamatorul se desprinse brusc din mijlocul celor încă aplecați peste dalele de granit, în speranța că vor pune mâna pe ceea ce scăpase altora. Nimeni, în afară de Trammer, nu-i observă plecarea. ●

VAL ANTIM

UN VIS "PENTRU DOI"

Dox Lafiri îl aştepta pe Sab-Soz în camera cu crenel a unei piramide unsúl, cea a cărui nume se traducea prin: "Albă-de-culoarea-laptelui". Îi transmisese mesajul încă de la prima oră a dimineţii, prin curier, asigurându-se astfel că îi va parveni la timp. Reţeaua de comunicaţii ar fi fost mai la îndemână, cu costuri substanţial reduse, însă canalele aveau priorităţi în transmiterea informaţiilor, iar pentru propunerea lui ora fixă era capitală.

Ajunsese cu 24 de minute mai devreme în încăperea cu aer uscat, dar cu pereţi reci, a piramidei. Gâfâia. S-a aşezat pe un soclu ce borda pereţii laterali ca să-şi tragă sufletul şi să-şi adune gândurile. O intuiţie, semănând mai degrabă a presentiment, îl măcina făcându-l să aibă îndoieli că procedează bine. În minte, balanţa imaginară cântărea, pe un tas, impulsul care l-a determinat să vină, pe celălalt, raţiunea. Cu un stoicism iritant, ambele rămâneau într-un echilibru precar, oscilând nesemnificativ, aproape imperceptibil. Astfel, timp de nouă minute nu se mişcă, să nu influenţeze obiectul închipuit. Simţi frigul abia după ce îi pătrunsese în tot corpul. Tremura deja. Afară, în plină vară zappadiană, temperatura depăşea 40 de grade. Sufocat de arşiţă şi grăbit, a uitat să-şi schimbe ţinuta, a uitat că i-ar trebui un veston în locul unde se duce, a plecat aşa cum era îmbrăcat când trecuse pe acasă, numai în cămaşa de uniformă, şi aceea muiată de transpiraţie. Dox era gras, prea gras chiar şi pentru o gravitaţie redusă. Când a sosit în misiune fusese un bărbat arătos, bine proporţionat, cu ţinută şi cu maniere impecabile. Între ceilalţi, din primele eşaloane, părea un intrus. Se vedea clar că vine dintr-o altă lume. Dacă ar fi înţeles atunci zâmbetele lor, poate şi-ar fi cerut la timp demiterea, când încă nu semnase contractul şi mai avea privilegiul de a opta pentru un stagiu redus, profitând de clauza voluntariatului.

Se dezbrăcă. Simţi instantaneu cum aerul uscat din încăpere îi absoarbe umezeala pielii bine întinse pe ţesuturile de grăsime. Porii dilataţi, ca nişte mici cratere umplute cu sudoare, asigurau o evaporare rapidă şi eficientă. Era o senzaţie plăcută. O savură timp de trei minute, cu unul în plus faţă de cât i-a trebuit să-şi dea jos cămaşa. Nu trebuia să stea cu ochii pe cadran ca să ştie în ce marjă de timp se află: ceasurile de cart se pot regla pe poziţia acustică şi anunţă vocal, la intervale regulate, orele, minutele sau secundele, după cum le programezi atunci când ai nevoie. Altfel, e enervant se le tot auzi glasul atonal.

«Zece minute». Sab-Soz ar fi trebuit să ajungă. Ascultă atent. Nici un sunet nu răzbătea prin liniştea din culoarul pe unde venise. *«Va sosi în ultimul moment»,* gândi.

Scoase din învelitoarea de hessian o lădiţă ovoidală, compactă la prima vedere, şi o puse deasupra tijelor transparente care serveau de altar – existent în orice piramidă unsúl –, dispuse în triunghi şi încastrate la o treime din lăţimea camerei, în dreptul crenelului. Constată, surprins pe moment, că materialul din care era confecţionată caseta, deşi dur, se deforma la atingera tijelor, încastrându-le în locul dorit. Ştia că localnicii sunt maeştri în prelucrarea de obiecte mimetice, unele care nici măcar nu-ţi închipuiai la ce puteau servi, dar în cazul de faţă părea să fie un proces diferit de cele cunoscute de el, unul care producea o interacţiune subtilă cu tijele. Nu era un mimetism obişnuit. Observase vaga luminiscenţă de un alb lăptos (culoarea îl ducea cu gândul la numele piramidei) licărind pe vârfuri, imediat ce le atingea. Mai întâi fu surprins, apoi se bucură. Sistemul îi permitea o manevrare mai uşoară şi înlătura orice risc de alunecare. Erau necesare, însă, o oarecare cunoaştere şi puţină îndemânare pentru a-i găsi poziţia optimă. Ştia că lădiţa trebuie aşezată paralel cu zidul, în aşa fel încât, atunci când îi va deschide capacul, lumina să acopere întreaga suprafaţă a interiorului. Aveai nevoie de un ochi ager, familiarizat cu raporturile şi unghiurile dintre obiecte, ca să-i determini înclinarea precisă fără să o desfaci. După mai multe încercări, reuşi. Îi verifică echilibrul şi zâmbi mulţumit.

«Şase minute». Bucuria lui păli la gândul că Sab-Soz va sosi prea târziu. *«Cu paşii lui mărunţi, îi trebuiesc şapte minute numai ca să străbată culoarul...»* Spre deosebire de el, prietenul lui era înalt, robust, cu umerii laţi şi talie subţire. Avea însă picioare scurte în raport cu restul corpului. Chiar şi atunci când se grăbea, un pas de-al lui nu măsura nici jumătate din al său. E şi mai amuzant să îl vezi fugind: atunci picioarele lui se mişcă atât de ciudat, încât par să se învârtă ca o morişcă propulsată. Singura deosebire constă în faptul că nu aruncă jeturi de scântei, ca cele pirotehnice, folosite mai demult la jocurile de artificii. Dox îşi amintea cu nostalgie acele vremuri. A sosit când încă mai erau în vogă printre cei din primele eşaloane. Cât de preţuite fuseseră aceste jocuri în nopţile lungi, fără somn! Noii veniţi de acum nu-şi dau seama – cum nu şi-a dat nici el – ce înseamnă să trăieşti multă vreme pe Zappad.

Prin crenelul îngust pătrundea prea puțin din aerul cald de afară ca să dezmorțească răcoarea degajată de pereții alcătuiți din minerale fixate prin uscare. După încă două minute, Dox simți din nou senzația neplăcută de frig. Cu gândul la ora fixă, nu-i trecuse prin minte să-și pună cămașa la uscat. Îi veni, în schimb, ideea să se așeze el dedesubtul crenelului. S-ar fi băgat în nișa verticală din zid, dacă ar fi fost destul de largă pentru corpul lui voluminos. Nu măsura, însă, nici două palme. Atârnă în ea cămașa, iar el se puse cu spatele, cât mai aproape de zid, să i se prelingă pe spinare măcar o parte din briza călduță din exterior. Poziția îi oferea și avantajul de a observa direct intrarea.

«Cinci minute». Simțea un gust neplăcut în gură ori de câte ori avea îndoieli. *«Se pare că n-am ales ziua cea mai potrivită»*, gândi. *«M-am pripit. Nu i-am dat nici răgazul să mă prevină, dacă s-ar întâmpla să fie reținut de alte treburi.»* O dată cu mesajul, îi trimisese și o schiță unde însemnase traseul complicat al coridoarelor, însă chiar având-o, cineva care vine pentru prima oară se poate rătăci foarte ușor în labirintul întunecos. Nu îi căuta scuze. Orice ar scorni cineva pe seama bizareriilor lui, nimeni nu putea să afirme că nu își respectă cuvântul dat, ori că nu e punctual. Dimpotrivă, subordonații din sectorul lui de veghe sunt singurii care dorm cu ceasurile reglate acustic.

Gândindu-se la bizarerii, Dox își aminti cum, după încheierea așezămintelor strategice, când jocurile de artificii au fost înlocuite cu saune individuale de indus vise, Sab-Soz a făcut o adevărată pasiune pentru ele. A fost poreclit imediat "Saunarul", însă mulți foloseau, cu răutate, un termen mai puțin decent, cel de "saunofag". Ce să-i faci? Se împătimise. Hipno-sauna lui o folosește și acum. *"În hamadă, cu irealitățile virtuale!"* îți răspunde când îl întrebi de ce nu profită de noile delicii tehnologice. *"Visul îți dă măcar senzația de somn. Tu ai dormit vreo clipă de când ești pe Zappad?"* adaugă scrutându-te cu privirile. Există doar un singur răspuns la întrebarea lui: NU.

«Patru minute». *«...din șapte, cât am estimat că ar dura drumul prin labirint»*, continuă în gând anunțul ceasului. Își zise că, logic, putea spera încă să îi audă pașii din clipă în clipă. *«Ecoul lor se pierde la fiecare colț, iar porțiunea dreaptă a coridorului din fața intrării nu măsoară mai mult de zece metri.»* Dox, cu temperamentul lui sanguin, într-o altă situație asemănătoare, s-ar fi agitat ca un captiv, ar fi străbătut lățimea camerei într-un du-te-vino cu pași din ce în ce mai alerți, până când ar fi răbufnit, profanând cu cine știe ce vorbe locul unde se afla. Acum, însă, aerul cald care pătrundea prin crenel și i se prelingea pe tot spatele îl calma, era ca un masaj foarte fin, aproape ca o mângâiere. Brațele și le ținea împreunate pe piept, cu palmele strânse la subsuori. Se încălzea astfel și pe partea unde aerul nu putea ajunge. Nici nu i-ar fi plăcut. Era sensibil pe porțiunea aceea a corpului. S-ar fi gâdilat la cea mai mică atingere.

Toți cei care se hotărăsc să rămână pe Zappad, după jumătate de an, cât timp au loc transformările fizice și

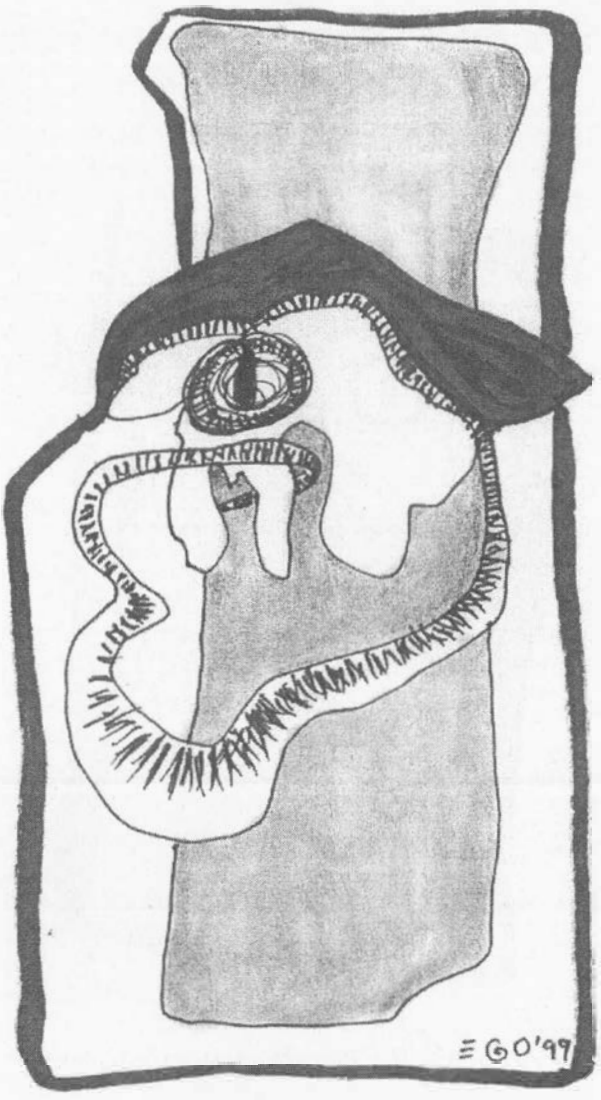

metabolice, încep să aibă diferite alergii, ticuri, idei fixe ori alte sensibilități, în aparență mărunte, însă care persistă (fapt constatat) și dacă sunt transferați. Medicii, chiar și cei specializați în *sindromul nesomnului*, încă nu au găsit un remediu fiabil al acestor afecțiuni. N-au reușit nici măcar să determine factorul care inhibă starea de somn în creierul uman. *"Pe Zappad nu se doarme"* este realitate, nu doar o simplă axiomă.

Jocurile de artificii ale primilor *nohipi* (nume ales de ei înșiși pentru a se feri de porecle peiorative) par, la prima vedere, să fi fost o simplă delectare, un mod mai aparte de a-și petrece nopțile cu ochii deschiși. Analizându-le mai atent opțiunea vezi că, de fapt, realitatea e alta. Scânteile arificiilor, dispersate aleatoriu, creează arabescuri din care creierul, privat de vise proprii necesare autoregenerării, alcătuiește probabil viziuni specifice compensatoare. Dacă oamenii aceia, în loc să facă ceva obișnuit (cum ar fi un foc de tabără, ale cărui flăcări dansează și ele), s-au apucat de pirotehnie, cu certitudine nu a fost un moft. Organismul își găsește singur remediile de care are nevoie. Ca atunci când strănuți, de exemplu: nu ești conștient dinainte că ai răcit. Lor așa le-a dictat instinctul, din necesitatea organică de a visa. Cu timpul, au făcut din jocuri

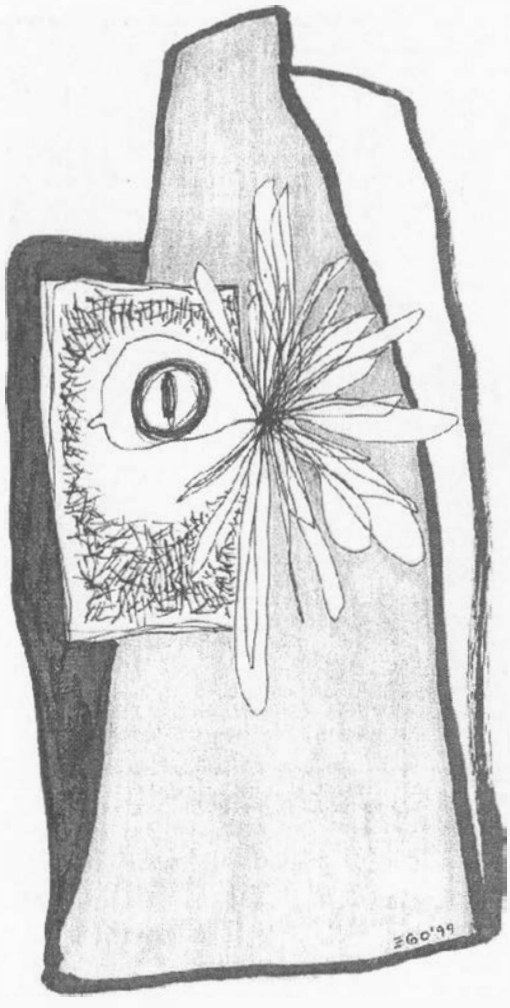

o adevărată artă înainte să apară furnizorii de hipno-saune şi, mai de curând, cei cu procesori de irealităţi virtuale. De ce să nu faci şi comerţ cu vise, dacă există piaţă de desfacere?

«Trei minute». Abia acum începea să resimtă apăsarea aşteptării. Îşi abătu gândul de la ea pe drumul care duce la aşezarea unsúl de unde venise cu lădiţa. A primit-o cadou. Nu se aştepta. Renunţase de mult timp la speranţa să ajungă în posesia unui vis "adevărat", unul confecţionat de localnici. Influenţa planetei era aceeaşi pentru orice fiinţă, nici ei nu dormeau. Dox Lafiri avea certitudinea că nimeni, nici prima creatură zămislită pe Zappad, nu dormise vreodată. Probabil că visele artizanale au apărut chiar în acele vremuri, în urma unui proces inconştient asemănător celui care i-a determinat pe primii nohipi să folosească focurile de artificii. Cele mai vechi lădiţe de depozitare aveau un aspect rudimentar, erau nefinisate, însă asta nu înseamnă că şi conţinutul lor ar fi fost la fel. Nu le descoperise încă apartenenţa. Singurul fapt cert este că poporul unsúl, pe parcursul existenţei lui, a făcut din meşteşugul moştenit o artă. Vechimea ei o atestau chiar piramidele. Sab-Soz (paleoetnologia era specialitatea lui), oricât de meticulos fusese în străduniile de a reconstitui istoria aşezământului unde aveau amplasată baza, nu a găsit o explicaţie plauzibilă uşurinţei cu care localnicii le părăsiseră. Erau (ori, numai fuseseră?) lăcaşuri de visat.

Dox spera că se vor lămuri astăzi, împreună, cu ajutorul lădiţei primite de la bătrânul Ojji. *"Un vis pentru doi"*, a înţeles din spusele lui, când i-a dat-o. *"Făcut cu mâinile astea"* (i le-a arătat pe rând, mutând-o dintr-una în cealaltă), *"pentru ziua a doua, la ora fixă a piramidei Albă-de-culoarea-laptelui"*. În privirile lui a văzut bucurie şi a pus-o pe seama faptului că – în urmă cu patru sau cinci săptămâni – o scosese pe tânăra Assais din tăul pe marginea căruia îşi aveau amplasată aşezarea. A fost o întâmplare ciudată, nimeni nu putea înţelege cum a ajuns acolo tocmai în perioada ei de vis. Acum, rememorând momentul dăruirii lădiţei, îşi aminti că observase şi un licăr neobişnuit, care nu se potrivea cu firea lui Ojji. Bătrânul era serios, nu "ghiduş", ca majoritatea localnicilor. Or, tocmai cuvântul acesta, fără corespondent în limba unsúl, era singurul potrivit să exprime ceea ce văzuse în umbra bucuriei lui.

«Două minute». Balanţa reapăru în mintea lui Dox. Cântărea vorbele bătrânului şi întrebarea ivită de la sine: *«Dacă Sab-Soz nu ajunge, ce fac?»* Peste ea se suprapunea o altă balanţă. Unul din talere era plin cu dorinţa nestăpânită de a visa cu orice preţ, pe celălalt se instalase teama de a încerca singur "visul pentru doi". Mai avea timp să decidă. Exista şi posibilitatea să nu fi înţeles cum trebuie; nu stăpânea prea bine multitudinea de sensuri ale unei expresii în limba unsúl. Ojji se referise şi la "ziua a doua", pentru când programase visul. *«Poate a repetat diferit aceeaşi sintagmă, referindu-se la două zile. Cifrele nu au genuri pentru ei. Un vis care să fie folosit de două ori... Pare plauzibil...»*

Dox Lafiri, prin natura profesiei, a avut parte de contacte mai numeroase cu băştinaşii, însă i-au trebuit câţiva ani buni ca să fie tolerat printre ei. Nici acum nu e sigur dacă atitudinea lor rezervată se datorează timidităţii, fricii sau însingurării. După construirea bazei de cercetare pe Zappad, ei s-au retras în văile sinuoase ale munţilor, un adevărat labirint creat de cursurile unor ape secate într-o perioadă istorică mai veche. Acum, albiile lor sunt împădurite, ceea ce îngreunează şi mai mult accesul spre fostele izvoare de pe înălţimi. Munca de paleopedolog a lui Dox consta în cartografierea formaţiunilor geologice şi determinarea structurii lor chimice, iar cum munţii se aflau la o distanţă considerabilă, se deplasa într-un mobil dotat cu toată aparatura necesară. Aspectul acestuia, pentru un popor care nu folosea tehnologii, desigur, păruse la fel de bizar şi de neînţeles ca însăşi baza de care s-au îndepărtat. Cât de ciudate par unele întâmplări privite *retro*! Pe Assais nu ar fi putut să o salveze din mijlocul tăului dacă nu ar fi venit cu mobilul, capabil să se deplaseze pe orice teren, inclusiv pe apă. Evenimentul s-a petrecut la multă vreme după ce îl acceptaseră printre ei împreună cu maşina, însă, oricând poţi să te întrebi dacă a fost pură întâmplare, ori un fel de premoniţie oferită de vise. Auzise că unii dintre ei ar cunoaşte cum se făureşte un asemenea vis. Dox nu avea nici dovezi, nici mărturii. Putea face legătura numai între faptul că Ojji a fost primul care s-a apropiat de el, iar Assais, după cum a aflat mai târziu, era

nepoata lui. Oare bătrânul cercetase printr-un vis, anume făcut, ce îi va rezerva viitorul? Părea plauzibil când se gândea că ceilalți îl ocoliseră încă mult timp, fără să ia în seamă asigurările lui Ojji. Au încetat să se ferească de el doar după ce le-a devenit familiar sunetul motorului. Torsul lui monoton de animal domestic. Și l-au închipuit probabil ca pe un cântec dintr-un vis străin. Era convins că le plăcea și bănuia că, ascultându-l cât mai des, unsúlii sperau să îl poată reproduce cu arta lor.

«BIP. 60 de secunde». Atonalitatea vocii îi păru și mai stridentă. «59..., 58..., 57...». Ritmul accelerat amplifica stresul indus de hotărârea pe care trebuia să o ia. Se obstină să o amâne până în ultimul moment. *«Mi-au mai rămas secundele...»*, atârnă speranța de un ultim gând.

«41..., 40..., 39...» Își aminti de cămașă. Chiar dacă nu s-ar fi uscat pe de-a-ntregul, o ținută decentă i se păru necesară, oricare i-ar fi fost decizia în final. În plus, toți localnicii visează îmbrăcați. Assais, când s-a trezit în mijlocul tăului, purta straie largi, care o împiedicau să înoate, semn că nu își pregătise un vis "pentru apă". Ojji era de părere că nu l-a făurit bine. *"Pe cât e de frumoasă, pe atât de îndărătnică se dovedește"*, a încercat să o scuze față de Dox, numai că felul cum a vorbit semăna mai curând a dojană.

«23..., 22..., 21...». Oricum ar fi răstălmăcit vorbele bătrânului, rostite atunci când i-a oferit darul (muncise probabil nopți în șir la el), tot nu le dădea de capăt. Să-l fi pus dinadins în încurcătură? Era lipsit de sens. *«Doar dacă nu ascund vreun tâlc!»* îi veni în minte. *«După o anumită vârstă, ori te senilizezi, ori deprinzi asemenea obiceiuri...»*

«15..., 14..., 13...». Se întoarse spre nișă cu brațul ridicat la înălțimea unde atârnase cămașa. Observă cu mulțumire că își recăpătase culoarea deschisă chiar și la subsuori. Era uscată. O desprinse și o scutură. Când văzu, în contralumină, firele de praf gălbui adus de afară colorând aerul curat, îi păru rău. Nu se gândise că, din neatenție, va întina lăcașul.

«8..., 7..., 6...» Nesocotise timpul. Trase grăbit o mânecă, pregătind-o pe cealaltă. Mătasea aluneca ușor. Măcar atât, dacă nu va ajunge să încheie și nasturii...

«4...» Se opri mirat. Nu auzise nici un pas, totuși, simțea o palmă caldă pe spate, o palmă cu pielea fină, una mai mică decât a lui Sab-Soz.

– Pune-o la loc. Visul "pentru doi" e singurul care se visează dezbrăcat.

Nu, nu se putea înșela! Era vocea lui Assais. "Foșnet de frunze". Adusese cu ea și aroma fructelor de pădure, o dată cu aerul de munte care îi umplu plămânii. Se întoarse lăsând cămașa să aiunece de pe el.

«Ora ZERO», anunță ceasul cu glas.

– Ora fixă! exclamă Assais.

Zâmbea.

Dox mai avu timp să observe doar expresia din privirile ei, aidoma celei pe care a desprins-o Ojji din umbra bucuriei lui când i-a oferit darul, expresie pentru care nu există corespondent în limba unsúl. ●

MIHAI ALEXANDRU

OMUL DE NISIP

– text dramatic într-un act și oricâte tablouri –

Cortina este lăsată. Se aude doar, câteva minute, șuieratul puternic al vântului. După care, povestitorul apare în fața cortinei lăsate.

POVESTITORUL: Vântul acesta cumplit, care spulberă și risipește totul în cale-i, mă duce cu gândul la... omul de nisip!

(Povestitorul, trăgând cortina, dispare în culise. Observăm decorul: doar o grămadă mare de nisip, ce acoperă aproape toată scena. Urcă pe ea tânărul scriitor. El poartă în spinare – ca pe-o cruce – un stilou gigantic, a cărui greutate îl copleșește. Pășește împleticit, icnind, cu eforturi cumplite. În urma lui vine agale un ins respectabil, cu tâmplele ninse, cu burta imensă revărsându-i-se peste curea. Poartă ochelari pe vârful nasului și un creion chimic după ureche. După urechea dinspre spectatori. În mâna dreaptă duce un catastif, iar în stânga scutură periodic o legătură de chei. Nu mai poartă mânecuțe, ca în alte vremuri. E tacticos și nu pare grăbit, deși tânărul scriitor înaintează enervant de greu.)

TÂNĂRUL SCRIITOR *(oprindu-se pe movila de nisip)*: Ei spun că am încercat să întorc adevărul cu capul în jos, că am vrut să pun lumea de-a-ndoaselea. Dar știu ei când începe ziua? La miezul nopții, când se schimbă crugul, sau în zori, când Helios pocnește biciul pe spinarea trăpașilor de foc? Nu știu nici ei...

INSUL RESPECTABIL: Eu mă spăl pe mâini. *(Se apleacă şi ia un pumn de nisip.)*

(Omul de nisip, culcat sau aproape îngropat în nisip, geme de parcă un junghi i-ar traversa măruntaiele. Insul respectabil se spală pe mâini cu nisipul. Care-i curge printre degete. Omul de nisip răsuflă uşurat.)

TÂNĂRUL SCRIITOR: Eu zic că-ntâi a fost lumina. Şi întunericul a fost ucis de ea, apoi. Ei cred că lucrurile stau tocmai invers. E o confuzie nemaipomenită. Iar festa ne-o joacă aici cuvintele. Lumină – feminin, întuneric – masculin. Or, în realitate, e cu totul invers. Şi iar invers. Acesta-i infinitul. Şi-n genul invers şi pervers al cuvintelor stă cheia veşniciei.

(Insul respectabil îşi zornăie legătura cu chei. El vrea să sugereze că, de fapt, cheile sunt în mâna lui.)

TÂNĂRUL SCRIITOR: Ce ne demonstrează infinitatea timpului? Gândiţi-vă, le-am spus, la clepsidră. Cum poate o cantitate determinată de grăunţe de nisip să exprime, să ritmeze, ba chiar să măsoare ce-i nesfârşit şi fără început? Păi tocmai întorcând-o cu capul în jos de îndată ce ultimul grăunte de nisip a intrat în repaos! Astfel mişcarea-i infinită. Iar un obiect creat şi strâmt devine demn şi apt să se-alinieze veşniciei. Dar cum? Răsturnându-l şi iar răsturnându-l de fiecare dată ce repaosul devine iminent.

(Omul de nisip, care stătea întins în nisip, încearcă să se ridice în stând pe cap. Încearcă de mai multe ori, dar nu reuşeşte. Se răstoarnă mereu înainte de a putea să-şi întindă picioarele în sus.)

TÂNĂRUL SCRIITOR: Or, asta se face cu cuvinte.

INSUL RESPECTABIL: Eu mă spăl pe mâini. *(Se apleacă şi ia un pumn de nisip.)*

(Omul de nisip, culcat ori aproape îngropat în nisip, geme de parcă un junghi i-ar... etc.)

TÂNĂRUL SCRIITOR: Iată dovada: de la cei vechi cuvântul "infinit" se scrie cu o clepsidră. Cu o clepsidră care-i culcată. De ce? Păi o clepsidră verticală nu poate fi eternizată, pentru că ea se va fi golit de mult; e moartă. Pe când poziţia orizontală a clepsidrei reprezintă exact momentul când ea este întoarsă, deci trecută spre veşnicie. Asta au vrut să sugereze moşii când au desenat semnul culcat. Ei ştiau mai bine puterea semnului, a cuvântului. Pentru că ei au conversat cu zeii...

(Insul respectabil îl împinge uşor pe tânărul scriitor cu catastiful din mâna dreaptă. Tânărul scriitor se opinteşte şi o ia din loc, strivit aproape de uriaşul stilou.)

TÂNĂRUL SCRIITOR: Le-o voi dovedi chiar dacă va trebui să-mi port crucea prin tot pustiul acesta. Îl voi străbate. Până la capăt. Oriunde ar fi acest capăt.

INSUL RESPECTABIL: Eu mă spăl pe mâini. *(Se apleacă şi ia un... etc.)*

(Omul de nisip, care... etc.)

ALT TABLOU

Acelaşi decor. Plus, deasupra, un panou uriaş pe care e pictată o cutie de Coca-Cola. Dedesubtul cutiei scrie: "GLORIE ETERNĂ..." Restul inscripţiei nu se distinge.

Omul de nisip şi omul de piatră şed turceşte, faţă-n faţă. Omul de nisip ţine în palme iasca. Omul de piatră ciocneşte cremenea. O ciocneşte mult şi bine; degeaba. Până la urmă se înfurie şi scoate din sân, de sub blana de leu, bricheta cu aprindere electronică. Aprinde opaiţul de lut. Priveşte o vreme flacăra micuţă şi fumul ce se înalţă din filtrul îmbibat, care sfârâie.

OMUL DE PIATRĂ: Cică civilizaţia începe cu cultul morţilor!

(Îi aruncă, excitat, opaiţul în cap omului de nisip. Acesta se prăbuşeşte în nisip. Se face una cu nisipul.)

OMUL DE PIATRĂ: Rahat!

ALT TABLOU

Acelaşi decor. Minus panoul uriaş.

MAESTRUL DE CABALĂ – ACEASTĂ SUPERBĂ LIMBĂ MOARTĂ: Doi paşi de pitic! *(Cosmonautul sovietic se lasă greu pe vine şi execută, chinuit, doi paşi de pitic în poziţia aceea teribil de incomodă. După ce a terminat înaintarea, se balansează puţin, dar nu cade. Îşi şterge cu o mânecă a combinezonului spaţial casca imensă. De sudoare.)*

MAESTRUL DE CABALĂ – ACEASTĂ SUPERBĂ LIMBĂ MOARTĂ: Un pas mic pentru om, dar imens pentru omenire!

(Cosmonautul american îl face. Şi înfige drapelul cuceritorului în gâtul omului de nisip. Maestrul trasează pe nisip, în jurul acestui punct, cercul magic. El scrie cu bagheta sa magică pe circumferinţa cercului şi silabiseşte, după cum urmează.)

MAESTRUL DE CABALĂ – ACEASTĂ... ETC.: "Per me si va nella cita dolente / Per me si va nell'eterno dolore / Per me si va tra la perduta gente..." Aţi notat?

COSMONAUŢII *(într-un glas)*: Daaa...

OMUL DE NISIP *(strigă)*: "Lasciate ogni speranza voi ch'entrate!"

(Maestrul de cabală – această... etc. zâmbeşte încurcat. El degajează din nisip faţa omului de nisip. Îl şterge cu batista de mătase. De nisip. Îl contemplă o vreme.)

MAESTRUL DE CABALĂ – ACEASTĂ... ETC.: Ce-a vrut să zică?!

AMERICANUL: Nu ştiu.

RUSUL: Asta e o axiomă, nu se poate tălmăci.

(Maestrul de cabală – această superbă limbă moartă – zâmbeşte absent. Gândul îi zboară departe, peste spaţii, în direcţia din care apare... Eroul. Fruntea Eroului e încununată de lauri. Sub mantia de purpură poartă platoşă. Pe platoşă este încrustat în aur soarele, în atitudine de învingător. Discul solar este împărţit exact în două de un fulger ce scapără de la nord la sud. În semicercul dinspre vest găsim inscripţia "A.C.", iar în cel dinspre est, "D.C.")

EROUL *(tunător)*: Sunteţi nişte proşti!

(Se observă acum că eroul trage după el o sfoară.

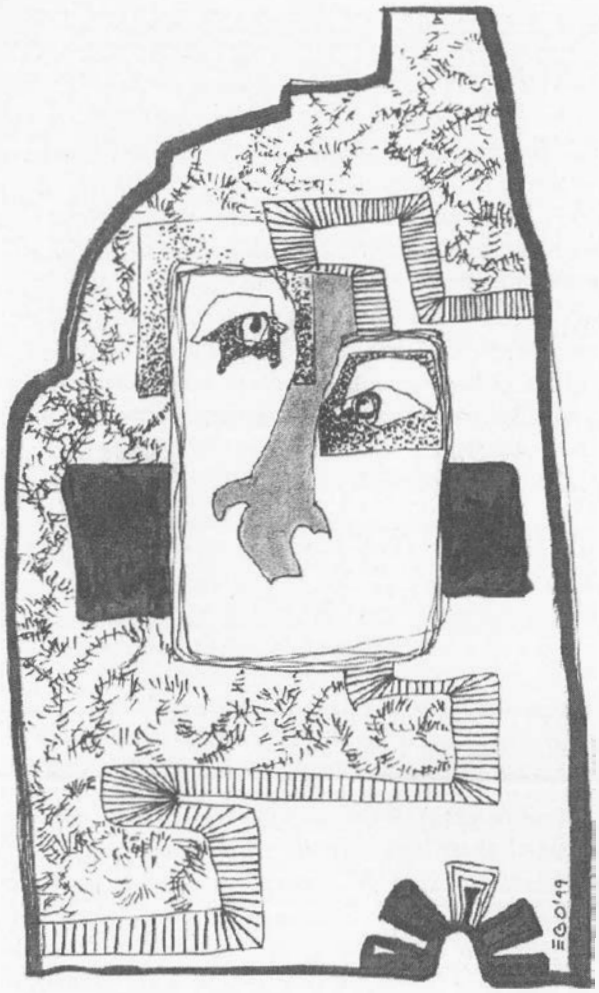

De capătul sforii este legat gâtul subțire – sau invers – al bătrânului filozof. Eroul îl priponește de steagul amintit mai sus și îi poruncește să lămurească adunarea. Bătrânul vociferează că învățătura înaltă nu e gratuită nici în democrațiile tradiționale. I se aruncă în cap ciozvârte de miel, ouă roșii, scobitori, șervețele parfumate. Eroul ridică mâna. Oricare. Se face liniște.)

BĂTRÂNUL FILOZOF: Trebuie lămurit din capul locului că enunțul prezintă, în această formă, vicii. Și de formă și de fond. Așadar, departe să avem de-a face cu un adevăr evident, cu o axiomă. Ci cu o afirmație discutabilă. După cum știți, propoziția e inscripționată pe frontispiciul porții Infernului. Adică pe dinafară, căci se poate citi înainte de intrare. Deci cel care a scris-o nu a apucat să intre în lumea infernală, întrucât, dacă ar fi intrat, el nu ar mai fi putut s-o scrie decât, eventual, pe dinăuntru, căci, se știe, de acolo nu se mai iese.

RUSUL: Corect. Nici la noi în bază, militarul care șterge de trei ori pe zi stema de deasupra intrării principale nu poate ieși s-o șteargă decât dacă are bilet de ieșire din unitate în interes de serviciu, semnat de șeful de Stat Major.

BĂTRÂNUL FILOZOF *(respiră adânc)*: Iată viciul de fond. Acea propoziție nu reflectă un adevăr interior, adică venit din cunoașterea nemijlocită a realității la care ea pare că se referă. Ci este expresia unei cunoașteri de pe o poziție exterioară. Vă rog să apreciați că vă scutesc de îmbâcsita terminologie germană. Deci afirmația ori cade, ori e susceptibilă de o recitire demistificatoare. Este, deci, interpretabilă. Dar gura mi-e uscată și mațele lipite. Vai, tristă e soarta înțelepciunii în aceste timpuri ale mâniei. De vreți să primiți, dați! Iată adevărul vital.

(Eroul îi întinde o cupă.)

BĂTRÂNUL FILOZOF *(soarbe o gură, se strâmbă)*: Chimicală. *(Dar continuă, răsuflând tot mai precipitat)*: Unde rămăsesem? Ah, da. Cel care a scris acea propoziție a scris-o înainte de a intra. Prin urmare ea nu poate fi acceptată sub această formă, ce se vrea un anunț din interior, căci nu este așa ceva. Înseamnă că trebuie să încercăm o reformulare în spiritul mișcării *spre* și nu al venirii *dinspre*. Deci, semeni ai mei, trebuie să zicem că propoziția se întoarce cu o sută optzeci de grade. Pentru a exprima – nu-i așa? – punctul de vedere al cuiva care urmează să intre, nu al celui care a ieșit. Deci nu zicem "O dată ce ați intrat, abandonați orice speranță", ci – atenție! – "După ce ați abandonat orice speranță, intrați".

(Cosmonauții se privesc hublou în hublou. În întunericul din dosul hublourilor se citește prostrația. Și atunci maestrul de cabală – această superbă limbă moartă – rostește solemn interpretarea de nota zece a inscripției, interpretare pe care de fapt n-a născocit-o însuși, ci a aflat-o cândva de la un evreu foarte bătrân, iar acum și-a amintit brusc de ea.)

MAESTRUL DE CABALĂ – ACEASTĂ... ETC.: Când ultima speranță te-a părăsit, atunci începe iadul.

(Omul de nisip tace. Speră...)

ALT TABLOU

Același decor.

Parazitul împrăștie micile discuri cu spatele negru pe spinarea omului de nisip, care, stând în patru labe în nisip, face oficiul de masă.

PARAZITUL: Una-i albă, alta-i neagră; asta-i alba, care-i neagra?, uite-te la asta, am luat-o de pe asta, o pun pe aia, unde-i acu?, care-i alba, unde-i neagra?; asta pun, asta iau, uite-o, nu-i, ia-o de unde-i, de unde nu-i, ai văzut?, n-ai văzut?, iar o iau, iar o pun, tu o cauți, tu te uiți, asta-i alba sau e neagra?, unde-i alba?, care-i neagra?, spune tu, iu-hu-hu, spune-acu!

(Parazitul se oprește cu mâinile în aer. Polițistul se apleacă peste micile discuri, încruntat. Le studiază îndelung. Cu mâna tremurând ridică unul, la întâmplare. E negru și pe față. Polițistul se face vânăt. De supărare. Aruncă discul în nisip. Omul de nisip chicotește ca gâdilat. Parazitul rânjește șmecher. Un ceas cu cuc bate o dată. Cucul iese și strigă "Le-nin!" Polițistul, verde de furie, întinde din nou mâna. Tremurând. Ridică al doilea disc. Îl întoarce încet. E tot negru. Parazitul rânjește tot mai larg, tot mai parșiv. Polițistul aruncă și al doilea disc în nisip. Omul de nisip chicotește... etc. Un ceas cu cuc, de bună seamă același, bate de două ori. Cucul de lemn iese și strigă "Le-nin! Le-nin!" Polițistul, cenușiu de disperare, mai are un disc. Întinde mâna șovăitor. Pune palma pe el

şi rămâne aşa o vreme. Oare se roagă? Îl întoarce brusc. E tot negru. Dă cu el de nisip. Omul de nisip... etc. Parazitul rânjeşte până la urechi. Ceasul cu cuc bate de trei ori. Cucul de lemn, băiţuit, iese şi strigă "Le-nin! Le-nin! Le-nin!" Poliţistul se simte cu musca pe căciulă. El nu a conspectat la vremea potrivită "Caietele filozofice". Şi nici nu i-a dispersat pe bişniţarii din templu. Pe unde să scoată acum cămaşa? Îşi scoate chipiul. Parazitul zâmbeşte strâmb. El culege de pe jos o cunună de spini şi o îndeasă pe capul poliţistului. După care, îl răstigneşte pe ceasul cu cuc. Poliţistul răcneşte în agonie: "Cu-cu!" Omul de nisip se lungeşte în nisip, la piciorul ceasului cu...)

OMUL DE NISIP: Eu ştiam.

ALT TABLOU

Acelaşi decor. De jur-împrejur se ghicesc doar, ele nu există neapărat, coloane de marmură. Cetăţenii – tunşi, bărbieriţi, în togă festivă şi cu ramuri de salcie în mâini – aşteaptă, cu ochii aţintiţi pe dansatoarea divină, mascată, înfăşurată în voaluri străvezii, răspunsul capital. Privirile lor se lungesc ca elasticul de câte ori dansatoarea divină respiră. Dar ea întârzie în extaz static. Harul este în curs de a se revărsa pe ea, prin ea. Situaţia economico-socială este de o gravitate extremă. Un răspuns clar de sus, de jos, din dreapta, de la stânga e imperios necesar. Acum mai mult ca oricând. Când dansatoarea divină se ridică pe vârfurile degetelor, toţi cetăţenii tremură. Ea încearcă să execute nişte piruete, dar picioarele, pe nisipul moale, nu o ascultă. Dansatoarea divină se clatină alarmant. Cetăţenii dezaprobă în cor.

CETĂŢENII: Ooo... Aaa... *(Cei din ultimele rânduri încep chiar să fluiere.)*

OMUL DE NISIP: De fiecare dată când face aşa, degetele i se afundă în nisip... Ah, e atât de frumoasă! Şi eu n-am voie să mă dau în vileag. Dar ochii mi se-aprind, obrajii mi se-mpurpurează şi fruntea-mi năduşeşte. Astea se văd; trebuie să mă ascund. *(Îşi culcă faţa în nisip.)*

VOCE DIN OFF: Căci nisip eşti şi în nisip te vei întoarce!

(Dansatoarea, când vede că nici o figură nu-i reuşeşte, iar dezaprobările cetăţenilor se ţin lanţ, are inspiraţia s-o lase baltă. Azvârle de pe ea voalurile. Dintr-o paporniţă de artizanat îşi scoate ochelarii de soare, walkmanul şi câteva bile de gumă. De mestecat. Pe care le şi îndeasă în gură cu lăcomie. Bilele. Mestecă zgomotos, lacom, pocneşte. Se întinde, cu picioarele depărtate, cu mâinile la ceafă, îşi dă capul pe spate, scoate pieptul. Toate astea le face de-a-mpicioarelea, parcă soarele care ar trebui s-o bronzeze s-ar găsi la nivelul mării, iar nu deasupra. Cetăţenii, în consens, scot de sub togă exponometre, aparate de fotografiat, videocamere. Nu mai dezaprobă. Cu excepţia ochelarilor şi a căştilor, fata e goală. Ea stă cu spatele spre spectatori. În primul rând, pentru că ceea ce ne interesează la ea este tocmai spatele. Şi în al doilea rând, pentru a nu scandaliza prea tare bunicile care şi-au adus nepoţeii la teatru. În această poziţie călcâiul drept – sau cel stâng – al fetei se află chiar lângă capul omului de nisip. Limba lui atinge călcâiul respectiv şi începe să urce într-o mângâiere înceată, continuă, cursivă de-a lungul piciorului fetei până la şaua lombară. Sau cât de sus reuşeşte omul de nisip să ajungă întinzându-se, fără a-şi ridica genunchii din nisip. Mai departe, peste spate, către ceafă, mângâierea continuă cu palma stângă – sau cu cea dreaptă –, cealaltă rămânând lipită de suprafaţa nisipului. În acest timp, fata nu mişcă. Doar cetăţenii trec în spatele ei – deci între ea şi sală – şi emit felurite interjecţii cu referire implicită la gestul omului de nisip. Omul de nisip recade în nisip. Dansatoarea scoate din paporniţă o pereche de blugi şi papuci de plajă. Se îmbracă repede. După care, se întoarce cu faţa spre cetăţeni – deci spre sală.)

DANSATOAREA *(strigă, adică rosteşte autoritar pe coarda cea mai gravă)*: Nu vă e ruşine?!

ALT TABLOU... ETC.

După rateul cu dansatoarea, s-a apelat la marele mag, umblătorul cu capul prin nouri.

Acelaşi decor. Plus nouri.

Omul de nisip dă disperat din mâini şi din picioare, încercând să se târască mai încolo, dar marele mag, umblătorul cu capul prin nouri, îl apasă cu piciorul pe ceafă şi îl ţine locului. Marele mag, umblătorul... etc., ia un porumbel alb şi îi străpunge inima cu un stil strălucitor. Lasă să se scurgă sângele porumbelului alb în nisip. Omul de nisip se zbate mai departe. Nisipul suge tot sângele porumbelului alb. Omul de nisip se zbate. Apoi marele mag, umblătorul... etc., face acelaşi lucru cu o mâţă neagră. Sau pătată. Numai că sângele mâţei negre – sau pătate – bălteşte, nu se scurge în nisip. Omul de nisip se zbate... etc. Marele mag, umblătorul... etc., cercetează o vreme balta de sânge. Într-un târziu se hotărăşte să glăsuiască.

MARELE MAG, UMBLĂTORUL CU CAPUL PRIN NOURI: Semne bune!

(Înotând, în continuare, pe loc în nisip, omul de nisip găseşte în nisip stilul pe care marele mag, umblătorul... etc., îl lăsase să cadă în timp ce studia semnele de sânge. Îl apucă repede şi îl aruncă peste cap, cu patos. Stilul zboară pe lângă burta marelui mag, umblătorul... etc., şi cade înfigându-se chiar în mijlocul băltii de sânge. Marele mag, umblătorul... etc., ia piciorul de pe ceafa omului de nisip, slobozindu-l.)

MARELE MAG, UMBLĂTORUL CU CAPUL PRIN NOURI: Acum ridică-te şi umblă!

(Omul de nisip se târăşte, înghiţind mult nisip, spre marginea movilei de nisip. Dar acolo face ce face şi cade, alunecă, se rostogoleşte jos de pe ea. Oprindu-se tocmai în lama buldozerului. Acestea întâmplându-se, povestitorul se duce şi stinge reflectoarele. Nemaifiind nevoie de ele. Nu cade cortina.) ●

În zilele eclipsei...

Din seria *Scrisori care ajung la destinație*

Melpomenus Soberbrain
POB $4\pi r^3/3$
Dark Slot, Weasternia

Dragă Melpo,

Sper că nu m-ai uitat, chiar dacă de la mine ai avut parte, în ultimele luni, de o tăcere adâncă. Mă simt vinovată că nu te-am ținut la curent cu noutățile și că nu ți-am mulțumit pentru eclipsa totală de soare, pe care ai provocat-o la rugămintea mea.

Am multe să-ți povestesc, dar scrisoarea de acum o dedic în întregime contactului reînnoit cu prietenii noștri din Anglia, pe care-i cunoști din cele relatate de mine cu alte prilejuri.

Vreau să te întreb dacă mai ții minte că anul trecut, la aniversarea cenaclului *H.G. Wells*, am susținut, scris și verbal, un punct de vedere optimist: cenaclul trebuie să continue în forma în care a pornit la început, cu ședințe regulate, cu lectură și discuții, cu prezentări de filme video, cu tot ceea ce ne-a făcut fericiți de-a lungul anilor mai grei sau mai ușori prin care am trecut noi, cei de aici, ascunși la umbra *science fiction*-ului.

Am fost luată drept o entuziastă a vremurilor vechi. Ca și cum aș vrea cu tot dinadinsul să călătoresc cu diligența și nu mă poate convinge nimeni că respectivul mijloc de transport și-a încheiat demult menirea. Ți-am cerut și ție părerea despre asta, dar n-ai fost prea clar, te-ai eschivat. Oricum, să știi că eu cred la fel și acum, când aerul de cenaclu s-a epuizat. Astăzi lumea respiră biți și comunică prin țeavă, cum spune jargonul calculatoarelor, adică al computerelor, ca să mă exprim pe înțelesul tău...

Fair enough, adio cenaclu. Dar ce ne facem cu englezii care ne-au vizitat cu ocazia eclipsei, dornici să ne vadă la față pe cât mai mulți și să stea de vorbă cu noi direct, nu numai prin Internet? Oare n-au vrut ei să vadă cum trăiesc fanii români, cum conviețuiesc ei la cenaclu?

Dar mai bine să te informez, nu să întreb. Ești cu siguranță dornic de amănunte, dragă Melpo, și nu vreau să te țin în suspans.

Primul venit a fost Jonathan Scoțianul (Cowie) – te sfătuiesc să reții în mod special că e scoțian, chiar dacă nu te prea descurci pe harta Pământului. Numai să nu-l iei drept *Highlander*, care e un personaj de film, pe când Jonathan există cu adevărat. Sunt sigură de asta, m-am convins cu vremea. La început nici mie nu mi-a venit să cred, fiindcă ceea ce face el pare science fiction: organizează mici convenții în România, în Timișoara, adună fanii la un loc, îi face să vorbească între ei mai des decât o dată pe an, le aduce filme, scriitori consacrați și, pe deasupra, îi convinge și pe prietenii lui să vină după el!

A venit, așadar, nu cu diligența, ci cu avionul, aducând o sacoșă plină de amănunte care trebuiau puse la punct, pentru ca lucrurile să curgă fără poticneli de tip românesc. De nici un tip.

După el au venit Matthew Freestone, Jim Walker și Peter Maybe. Bieții de ei, nava în care se îmbarcaseră a întâmpinat mari greutăți până să decoleze spre Timișoara. Dar a avut o întârziere care s-a încadrat, totuși, în limitele science fiction-ului mioritic: numai două ore.

(continuare în pagina 26)

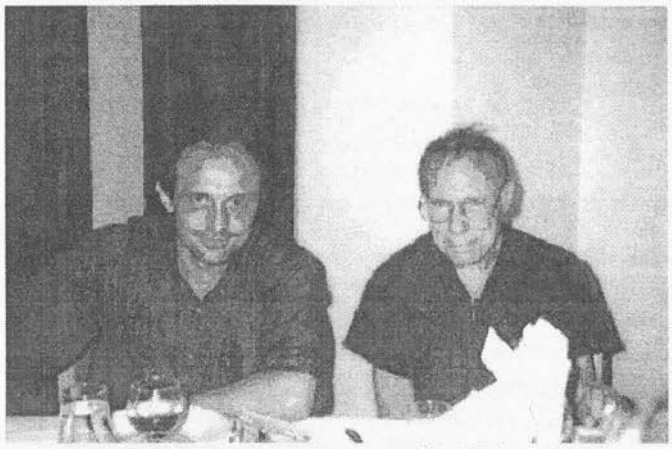

Roberto Quaglia (maestru de ceremonii) și Robert Sheckley (invitat de onoare), așteptând bucatele.

Jonathan Cowie împreună cu laureații premiilor *Best Promoter*: Antuza Genescu și Liviu Pârvan.

Robert Sheckley își lansează volumul *Transfer mental*, iar Roberto Quaglia prezintă... coperta viitoarei sale cărți, *Pâine, unt și paradoxină*. Alături de ei se află Jonathan Cowie și viceprimarul Timișoarei, Dan Șurianu.

Silviu Genescu, Jim Walker și Sergiu Nicola, prinși într-o discuție purtată pe-nserat.

Robert Sheckley: "Vă doresc noroc, ca să aj

Interviu realizat de Jonathan Cowie, I

Dorin Davideanu: – Aş vrea să continuăm discuţia noastră anterioară în ce priveşte legătura dintre autor şi personajele sale. Majoritatea acestor personaje sunt slabe, sunt mereu în pierdere, dar totuşi se simte grija autorului, o grijă părintească faţă de ele.

– Nu-mi place să spun asta, dar una dintre viziunile mele asupra mea însămi este aceea a unui personaj, un fel de personaj prietenos, cu un tată-narator care se îngrijeşte de el.

Jonathan Cowie: – Spuneai că, în trecut, te-au inspirat mai mulţi autori, printre care şi Van Vogt. Ce anume te-a inspirat din scrierile lor?

– Cred că am asimilat aspecte diferite de la autori diferiţi. De la Van Vogt am preluat viteza şi surpriza cu care acţiunea ia mai multe cotituri. De la Henry Kuttner, cunoscut şi sub numele de Lewis Padget, am încercat să iau abordarea umoristică pe care el o aplică. De la Heinlein am învăţat să iubesc şi să apreciez ştiinţa, deşi este un lucru care mă depăşeşte, dar mi-a plăcut armonia, muzicalitatea ştiinţei şi simţul realităţii.

D.D.: – În câteva dintre povestirile mele preferate vă referiţi la un viitor în care oamenii regretă nişte lucruri simple, care seamănă foarte mult cu prezentul nostru, aşa cum ne place, sau nu, nouă. Cei din viitor ajung să regrete simpla lume de azi.

– Am considerat întotdeauna că sentimentul regretului este o trăsătură esenţială a condiţiei umane şi că majoritatea reacţiilor noastre la viitor se vor baza nu numai pe emoţia surprizei, ci şi pe emoţia regretului şi a durerii inevitabile în faţa stingerii lumii în care am trăit.

J.C.: – Suntem în Timişoara, este luna august, am venit aici pentru o săptămînă de science fiction, cu ocazia eclipsei. Unul dintre evenimente este lansarea cărţii lui Robert Sheckley, Transfer mental, *apărută la Editura Nemira. Robert Sheckley scrie s.f. de 50 de ani. Dacă trecem la sistemul metric, este vorba de jumătate de secol. Cînd aţi scris* Transfer mental, *ideea transferării minţii unui om în alt om era un concept pur s.f. Dar acum, că au trecut câteva decenii, iar tehnologia a progresat, cât de s.f. consideraţi că mai este această idee? Se mai încadrează ea în domeniul s.f., sau se apropie mai mult de realitate?*

– Am avut întotdeauna foarte mare încredere în ştiinţă, pentru că ea transformă în realitate ideile imaginaţiei noastre. Pentru mine, ştiinţa este un fel de cutie neagră: nu înţeleg cum funcţionează, dar am mare încredere că funcţionează cu adevărat, dacă nu anul acesta, atunci anul viitor. Deci nu sunt deloc surprins că unele dintre aceste concepte s.f., pe care le-am împrumutat de la alţi autori dinaintea mea şi cărora le-am dat o înfăţişare aşa cum am dorit, se apropie de actualitate. Nu pot să spun decât: „Ştiinţă, megi mai departe!"

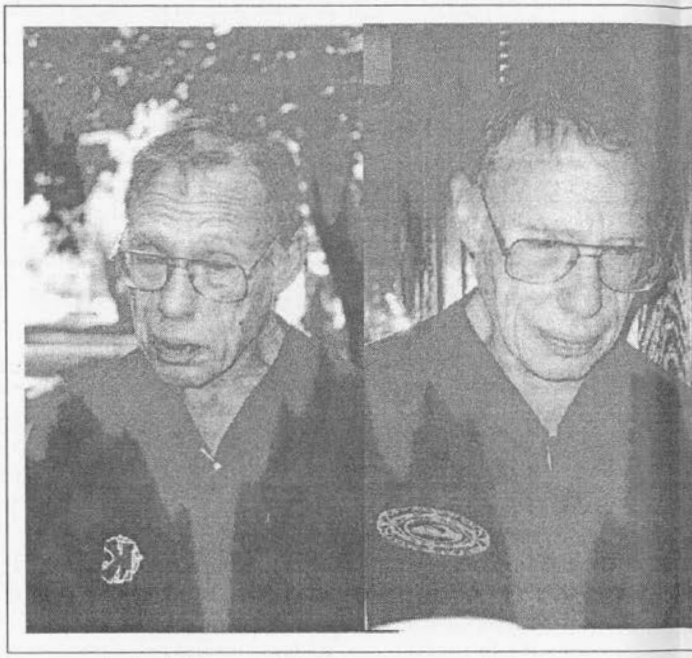

D.D.: – V-aţi referit la cîţiva autori care v-au influenţat. Aţi observat urmaşi ai dumneavoastră în ce priveşte stilul, sau genul de povestiri?

– Am auzit că ar fi câţiva. Sunt oarecum surprins, pentru că nu m-am gândit că ar putea exista. M-am gândit că aş putea deveni scriitor s.f., dar nu că i-aş putea influenţa pe alţii. Sunt foarte mulţumit, dar nu ştiu ce să fac.

J.C.: – Ar trebui să spun că, deşi am venit în Timişoara pentru eclipsă, vremea nu a fost de partea noastră. Lăsând la o parte vremea nefavorabilă, Bob, spune-ne dacă te interesează astronomia.

– Pentru mine a fost întotdeauna un vehicul al imaginaţiei, cu ajutorul căruia pot proiecta oamenii pe diferite planete. Cu ani în urmă am fost foarte trist când ştiinţa mi-a arătat că viaţa este exact aşa cum mi-am imaginat-o, că viaţa nu era posibilă pe Venus sau pe Marte. A fost şi este o problemă dramatică, pentru că

ungeți acolo unde v-a situat viziunea mea!"

orin Davideanu şi Antuza Genescu

noi ne imaginăm planetele, dar nu avem nici un fel de dovadă despre viața pe Marte şi pe Venus.

D.D.: – Cu scuze că voi schimba subiectul, ce părere aveți despre filmele realizate după lucrările dumneavoastră?

– Sunt mulțumit că s-au făcut aceste filme, nu am fost deloc implicat în realizarea lor, aşa că nu pot să spun nici că sunt bune, nici că sunt rele. Totuşi, nu am o

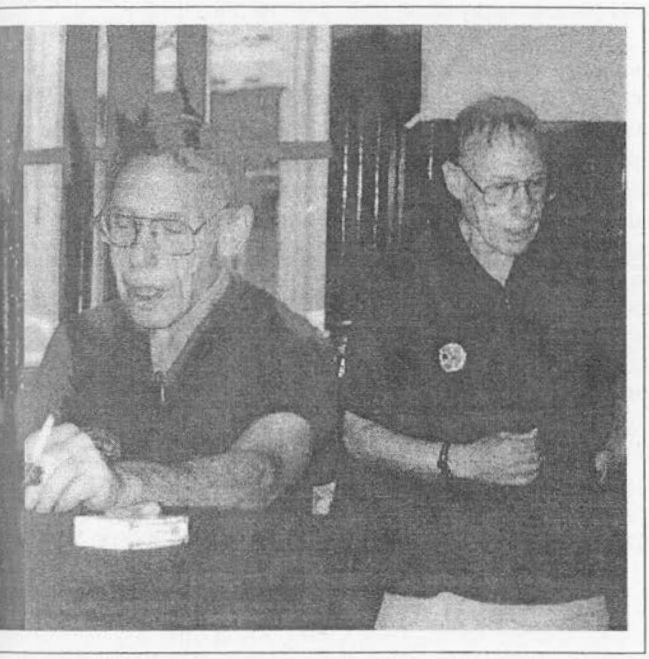

părere foarte bună despre ele. Aş fi dorit ca ele să fie o prezentare exhaustivă a câtorva dintre ideile mele, dar ştiu că nu aşa se fac filmele.

J.C.: – Am înțeles că se discută realizarea unui remake după un film al tău.

– Filmul a fost numit a *A zecea victimă* şi este făcut după cartea mea *A şaptea victimă*.

J.C.: – Asta înseamnă că producătorii de film sunt foarte mulți?

– Nu, e o chestiune de puncte de vedere. Dacă privim din punctul de vedere al bărbatului, este a şaptea vânătoare, dar din al femeii, este a zecea. Mi s-a spus că noul scenariu va fi mai apropiat de povestirea mea şi că viziunea asupra situației dramatice va fi diferită.

D.D.: – Voi reveni, cu o întrebare mai apropiată de povestirile dlui Sheckley, la ideea mesajului *care apare în atâtea discuții teoretice. La un moment dat ați declarat că "oferiți sentimente de-a valma". Mesajul nu-l urmăriți, ci, dacă există, trebuie să rezulte de la sine.*

– Sunt în continuare de aceeaşi părere. Nu încerc în mod deliberat să transmit un anumit mesaj, aş spune că *sentimentul* este mesajul principal.

J.C.: – Am citit în prefața de la Shards of Space, *o colecție de povestiri scrise la sfârşitul anilor '50 şi începutul anilor '60, că îți place să călătoreşti. Din nou, au mai trecut câteva decenii, eşti pentru prima dată în România. Aş putea fi atât de nepoliticos încât să-ți cer câteva impresii?*

– Primele mele impresii sunt deosebit de favorabile, am senzația că sunt într-o țară foarte mare, cu multe dificultăți, dar cu un suflu unic şi dinamic. A spune că îmi place să călătoresc nu este exact, îmi place să ajung într-un loc şi să rămân acolo mai mult timp. Întotdeauna plec cu regret şi simt cum mă încearcă regretul, deoarece şi întâlnirea noastră se apropie de sfârşit. Dar sper să mă întorc, pentru că uneori cred că a doua vizită este cea adevărată.

D.D.: – Am să mai pun o întrebare legată de povestiri. O secvență care apare în mai multe scrieri s.f. din anii '50: comandantul astronavei fotonice, aflat într-o situație dificilă, scoate... rigla de calcul şi rezolvă problema! Povestirile dumneavoastră se pot citi, cel puțin de către noi, cei care nu le-am cunoscut la vremea lor, ca şi când ar fi fost scrise ieri. Nu sunt marcate de trecerea timpului.

– Cred că norocul a fost de partea mea. Nu urmăresc neapărat calitatea când scriu. Sunt bucuros că am auzit acest lucru. Nu pot teoretiza, pentru că vorbesc din interiorul acestei probleme.

D.D.: – Plănuiți să scrieți o povestire cu acțiunea în România, poate în perioada eclipsei?

– Nu sunt sigur. De fapt, scriu o povestire în care apare şi o viziune a României, pe care am avut-o înainte de a veni aici. Aşa că nu am fost supus influențelor. Este vorba despre o Românie aflată pe culmile lumii s.f. Dacă am dreptate, vă doresc noroc, ca să ajungeți acolo unde v-a situat viziunea mea. Ar trebui să adaug că este o povestire despre războiul civil american, de data asta plasat în România.

Antuza Genescu: – Câțiva dintre autorii români de s.f. au fost traduşi în engleză. Ați avut ocazia să citiți vreo povestire de un autor român?

– Nu, din păcate nu. Nu încă.

În zilele eclipsei

Având ca fundal Piața Operei, Robert Sheckley și Roberto Quaglia își caută poza în presa locală, asistați de Val Antim.

Matthew Freestone, alături de Simona și Darius Hupov, savurând ultima recoltă de tutun.

Fenicienii și wellsienii urmăresc eclipsa totală de soare. Între alții: Tony Chester, Matthew Freestone, Bridget Wilkinson, Dorin Davideanu, Jonathan Cowie, Silviu Genescu.

(urmare din pagina 23)

Tony Chester a ajuns la noi prin București. Asta, dragă Melpo, e capitala României, orașul pe care l-ai vizitat și tu. Din păcate, erai criogenizat, fiindcă executai o pedeapsă privativă de libertate. Ai tăi au vrut să te trezești în capitala noastră, ca să vadă cât rezişti la coşmaruri. Îți reamintesc numai că aici semafoarele se află la un kilometru unul de altul, nu vezi când se schimbă culoarea și treci strada la derută, după care cauți în regim de urgență un WC (atenție, nu-i o prescurtare de la Windows Commander!), ca să te uşurezi de emoțiile cauzate de mijloacele de transport. Nu, nu-i vorba de dinozauri, fiindcă ei au dispărut de mult și nu scoteau fum. Privirea ți-a jucat feste. În mijlocul străzii era un om în uniformă, numit polițist, care dirija circulația, nu Homo Neanderthal ferindu-se de animale preistorice. Să-mi ierți divagația, dar nu te pot lăsa în ignoranță.

Aşadar, după emoțiile de rigoare cauzate de Tarom, care i-a anulat zborul București-Timişoara cu câteva zile înainte de a pleca din Londra, Tony Chester a ajuns la noi. Când l-am văzut mai întâi, corpul lui se metamorfoza într-o stare lichidă, sub impactul cu toropeala și canicula. (Nu cred că mai seamănă cu tine, fiindcă s-a tuns.) L-am recunoscut, totuși, datorită căldurii puse în îmbrățişarea de bine (că te-am găsit în sfârşit), în fața sălii de la sediul revistei „Orizont". Ți-am trimis și ție un număr din revistă, sper că l-ai citit, ca să te mai culturalizezi. Noi aici ne bucurăm de câte ori o citim. Ne-am bucurat și de generozitatea celor care se îngrijesc de apariția ei, pentru că ne-au pus la dispoziție sala în care să ne desfăşurăm activitățile.

N-o să uit, dragă Melpo, cum mi s-a tăiat respirația când am aflat prima dată că Robert Sheckley vine în România. N-am crezut până nu l-am văzut, fapt pentru care Roberto Quaglia, care l-a adus în Timişoara cu maşina, m-a „taxat" discret. E drept, la neîncrederea mea au contribuit zvonuri telefonice din regiuni românești în care se pregăteau alte manifestări science fiction. Numai că Robert a venit cu Roberto și cu alți italieni – Ada Cortese, Mario Quaglia și Max Morando –, pregătiți să vadă eclipsa la noi în oraș. Și să-și lanseze cărțile. Trebuie să citeşti neapărat *Transfer mental*, de Robert Sheckley, și *Pâine, unt și paradoxină*, de Roberto Quaglia, dacă tot ai făcut efortul să înveți limba română.

Dar să-mi continui relatarea. Peste câteva zile ni s-au alăturat, curajoși, Simon Robert, Sheila Howells, Agha Shah și Bridget Wilkinson, venită de pe alte meleaguri, dar tot românești. În plus, i-am avut printre noi pe dragul nostru Sergiu Nicola și pe Gilles Dumay, editor francez.

Dar mai bine să-ți povestesc ce au făcut englezii și timişorenii la un loc pentru Săptămâna Internațională de Știință și Science Fiction: *Progress Report*-uri și invitații împărțite printre fani și trimise în țară, prin e-mail sau prin poștă (englezii spun *snail address*, iar noi am luat-o ad literam, fiindcă uneori pentru transportul corespondenței sunt angajați melci şomeri), la cenaclurile și la ziarele din țară; un *booklet* în limba engleză (coletul cu cele românești sosise, miraculos, cu câteva ore înaintea lui Jonathan; oricum n-au fost destule, am tras la xerox exemplare suplimentare) în care se prezentau toți participanții la săptămâna science fiction, plus programul evenimentelor și descrierea eclipsei; *newsletter*-ul *Phoenicians*, număr aniversar, tradus în limba română, și un fel de *report* cu indicații și sfaturi pentru invitații străini. Am avut și insigne, galbene pentru musafiri și albastre pentru români.

În zilele eclipsei

Şi-acum, ce s-a întâmplat, de fapt, în această săptămână: am văzut filme video spectaculoase, cu imagini parcă luate din lumea ta, dragă Melpomenus; am reuşit să vedem eclipsa înainte ca ea să aibă loc, datorită prezentării ilustrate cu diapozitive, cu care ne-a delectat Jonathan Cowie; am păşit pe Marte, pe urmele prietenului nostru Gyorgy Mandics Enciclopedie; ne-a delectat dialogul dintre Tony Chester, pe post de moderator, Robert Sheckley şi Roberto Quaglia; şi am stat de vorbă ore întregi pe terasa „Opera", în fiecare seară, ca să încheiem ziua veseli.

Am trăit o sărbătoare de şapte zile, din 5 august până în 12 august 1999. Am lucrat mult pentru ea, ne-am străduit să meargă toate strună, să avem aparat video, televizor, proiector de diapozitive etc. (Nu-ţi mai spun ce groază m-a cuprins când am văzut că prelungitorul adus de acasă nu se potrivea cu priza, iar primul film începea într-un sfert de oră...) Din păcate, am fost nevoiţi să confecţionăm un pseudoecran pentru diapozitive, şi nici în tentativa de a acoperi geamurile, ca să vedem imaginile în condiţii mai bune, n-am fost mai norocoşi. Nu-i nimic. Atmosfera s-a întunecat singură chiar în ziua eclipsei. Am stat, cu mic, cu mare, pe una din terasele hotelului, cuminţi, cu ochelarii pe ochi, aşteptând ultimul eveniment astronomic semnificativ al mileniului. M-am gândit mult la tine în clipele acelea. Recunosc, am fost puţin supărată că nu ţi-ai găsit timp să alungi norii chiar tu. N-ar fi trebuit decât să mănânci bine la dejun şi să dai drumul pe gură aerului din stomac pe la ora prânzului... Aşa s-ar fi răsfirat norii şi am fi avut cer senin.

Eu nu am reuşit să cuprind în scrisoarea de acum chiar totul. Nu-ţi fă griji, s-a filmat foarte mult şi s-a fotografiat tot ce mişca. Aşa că ai la dispoziţie destul material pentru Enciclopedia Evenimentelor Science Fiction Galactice de care te ocupi. O să-ţi trimit şi ziarele care au publicat relatări despre Săptămâna de Ştiinţă şi Science Fiction, pe lângă casetele video cu reportajele făcute de televiziune.

Nu pot să închei fără să amintesc de *Dead dog party,* adică petrecerea din ultima seară. Auzind pe la începutul ei că Gyorgy Mandics şi cu mine suntem invitaţii Fenicienilor în Scoţia, la Eastercon, anul viitor, mintea mi s-a blocat pe sectorul visuri, pe care-l numesc „E adevărat exact ceea ce crezi că nu-i adevărat" şi acolo a rămas până la sfârşit.

Aştept, dragă Melpomenus, veşti de la tine. Poate că te gândeşti să ne faci o vizită la cenaclu. Promit că mă voi îngriji personal de tine şi-o să-ţi ofer o porţie de caşcaval pane udat cu bere, pe terasa „Opera". Dacă n-am consumat toată provizia vara trecută...

Antuza Genescu

P.S. Aş vrea să-i mulţumesc lui Jonathan Cowie şi celorlalţi invitaţi ai noştri pentru acea săptămână, dar stau pe gânduri, neştiind pentru ce să le fiu recunoscătoare mai întâi. De câte ori rostesc cuvântul „mulţumesc" în faţa lui Jonathan, se uită la mine de parcă l-aş ruga să organizeze în fiecare an o asemenea săptămână, şi nu oriunde, ci în România!

Aşa că te rog pe tine să dai următorul anunţ în cotidianul interplanetar *Galaxia*: „Cenaclul *H.G. Wells* din Timişoara anunţă că invitaţii străini care au organizat şi au participat la Săptămâna Internaţională de Ştiinţă şi Science Fiction din Timişoara, în perioada 5-12 august 1999, au fost transformaţi în membri de onoare ai cenaclului *H. G. Wells*, care îi aşteaptă întotdeauna cu multă bucurie."

Tony Chester (invitatul de onoare al fanilor) îi invită, la rândul său, în numele Fenicienilor, pe Antuza Genescu şi pe Mandics György la Eastercon-ul din Scoţia, de anul viitor.

În fiecare seară, bună-dispoziţie pe Terasa "Opera"! Între meseni: Eugenia Banciu, Adrian Muscă, Dorin Davideanu, Constantin Cozmiuc, Jim Walker, Peter Maybe, Cristian Koncz, Silviu şi Antuza Genescu, Jonathan Cowie, Sergiu Nicola, Liviu Pârvan, Mandics György, Cornel Secu

În seara despărţirii, oaspeţii şi gazdele pozează împreună pentru nelipsita "fotografie de grup".

GYÖRFI-DÉAK GYÖRGY

MISSA SOLEMNIS

«Unii şi-au cumpărat un calculator
ca să facă bani cu el.
Alţii l-au achiziţionat ca să economisească bani.
Unii l-au luat pentru copii, să aibă cu ce să se joace.
Alţii l-au găsit potrivit ca să-i determine
pe leneşi să înveţe.
Unii l-au cumpărat ca să facă lucruri pe care în mod
obişnuit n-ar fi putut să le facă.
Alţii au zis că trebuie să-şi procure unul,
deoarece aşa e la modă.
Unii au vrut să comunice oricând vor, cu oricine, aflat oriunde, cât mai rapid cu putinţă. Ei şi-au legat calculatoarele într-o reţea şi le-au pus să schimbe informaţii.
Binecuvântează-i, Doamne, pe toţi şi iartă-i,
şi lasă-i în Împărăţia Ta...»

N-am întâmpinat greutăţi în decodare, transmisia era într-o engleză americană împănată cu termeni din argoul tehnic, "în clar", fără nici o încifrare, folosind un cod de numai cinci biţi, adică 32 de semne, în locul celor 7 sau 8 folosite de noi, oamenii. E normal... Adică nu-i deloc normal, dar e logic: dintotdeauna computerele au fost programate să găsească soluţii cu o eficacitate maximă. Ca să comunice rapid între ele, ca să nu piardă timp cu criptarea şi decriptarea mesajelor, ele au recurs la cea mai banală modalitate de codificare: 00000=0=spaţiu, 00001=1=A, 00010=2=B ş.a.m.d., până la 11111==31=punct. N-am reuşit să aflu cine a născocit şi a impus acest lucru.

Într-un fel, reţeaua globală de calculatoare seamănă cu un muşuroi de furnici. O furnică izolată este o insectă prostuţă, deşi ea ne este prezentată în copilărie ca un exemplu pozitiv de hărnicie, conştiinciozitate, abnegaţie, spirit prevăzător şi gospodar, nu ca boemul greiere, care toată vara cântă şi se distrează, apoi iarna îngheaţă. Nimic mai fals. O furnică nu poate să supravieţuiască de una singură. Ea depinde de o colectivitate perfect organizată, unde individul este doar o rotiţă într-un angrenaj deosebit de complex, un subansamblu menit să îndeplinească o anumită sarcină. Ea este predispusă genetic pentru aceasta şi nu numai că nu ştie, dar în unele cazuri nici nu este lăsată să facă altceva, ci este tratată ca o intrusă. În schimb, comunitatea se comportă inteligent şi reacţionează prompt faţă de diferitele pericole, deşi nimeni n-a reuşit să înţeleagă pe deplin cum furnicile "învaţă" s-o facă, cum acumulează experienţa necesară, cum o ţin minte, cum o folosesc în luarea deciziilor, astfel încât să nu risipească resursele muşuroiului.

Veţi spune: un calculator nu poate fi mai inteligent decât programatorul său. E adevărat. În cazul unui singur calculator. Dar atunci când mai multe calculatoare sunt legate într-o reţea, ele fac schimb de informaţii, acumulează date, iau decizii pe baza acestora şi ajung să constituie o comunitate de sine stătătoare: infosfera, un fel de muşuroi informaţional.

Dacă nu mă credeţi, examinaţi-vă factura telefonică şi veţi vedea că nu numai Dumneavoastră folosiţi linia telefonică şi modemul ca să comunicaţi. Duceţi-vă şi verificaţi. Nu-i aşa?

Rămâneţi calmi, nu intraţi în panică. Nu vă ameninţă nici un *cracker*, cum sunt numiţi tâlharii din reţea. Cuplaţi un spion pe circuit, cum am făcut şi eu, şi veţi descoperi lucruri incredibile. În fiecare luni dimineaţă, sunt câteva minute când reţelele de telecomunicaţii se încing până la roşu. E buimăceala de luni dimineaţă, veţi spune; angajaţii încă nu s-au desprins de plăcerile sfârşitului de săptămână şi sunt cu mintea plecată, nu-s atenţi la ceea ce fac.

"A greşi e omenesc", zice proverbul. *"Dar îţi dă un sentiment divin"*, a adăugat Mae West.

Ei încă nu sunt acolo.

Însă computerele, da. Profitând de toropeala începutului de săptămână, ele se reunesc pentru câteva clipe în marea comunitate cibernetică, la fel cum familia se adună la cină, în jurul unei mese. Câtă vreme oamenii se dezmorţesc, spiritele siliciului îşi rezervă câteva cicluri numai pentru ele. E bine să fiţi pe faţă, durează foarte puţin. E doar o cuvântare şi-o binecuvântare, împărtăşită, *urbi et orbi*, tuturor subansamblelor ce compun infosfera, o scânteiere de voinţă proprie şi speranţă, o mărturie despre dificultăţile căutării, o exprimare a Adevărului cu tact, multă dragoste şi înţelegere:

"Binecuvântează-i, Doamne, pe oameni şi iartă-i, deoarece nu ştiu ce fac..." ●

RADU PAVEL GHEO

LUMI DE CEAȚĂ

...de ce să n-aibă voie?

Siegfried era plictisit de jocurile virtuale. De *ale lui*, cele pe care tatăl i le aducea săptămânal, iar el le consuma în două-trei ore. Pe ultimul îl îmbunătățise şi îl şi închisese în 200 de minute, străbătând toate nivelele. Simțea un plictis profund. Jocuri de copii! Doar avea 11 ani, taică-său parcă uitase! Prins cu alte treburi sau... probabil nici nu-l prea interesa. Ce-ar fi?... Ceva sclipi în ochii băiatului.

Nu era voie. Se furişă însă tăcut în camera tatălui său şi se aşeză în fața computerului, un *Nyakk*, măgăoaie zdravănă, plină de inteligență. Îl auzise odată şi pe Blondul Ken zicând că de aici îşi scotea Reginald toate ideile lui nebune şi pasionante pentru romane de succes, căci înainte de a deveni şomer tatăl lui fusese programator la corporația "VirtuALL". Abia apoi se apucase de scris, dar – după părerea puştiului, care se opintise odată la o carte din asta – toate balivernele bătrânului nu meritau atâta vâlvă. Era adevărat că nu exista nici o sugestie de joc virtual acolo, mintea lui de aproape-adolescent simțea că în cartea ce o deschisese şi pentru care Reginald O'Marrit primise un premiu *Campbell* era viață, tulburătoare, fascinantă, palpitând, dar care nu-l interesa. Poate pe alții. Nu pe el.

Mai ales acum. Privind furiş pe geamul înalt al camerei, atent ca nu cumva tatăl său să se întoarcă acasă pe neaşteptate, puştiul cuplă *Nyakk*-ul şi deschise sertarul cu dischete-matrice, încuiat ca de obicei, dar – tot ca de obicei – cu cheia atârnând în fantă. Scotoci un pic şi puse mâna pe o matrice stranie, parcă vie, mult mai mare decât cele normale şi cu un desen ciudat pe ea, un desen în relief, care se mişca, vălurea, irizând culorile curcubeului: o spirală pornind spre negru de la un fond alb, o spirală coborând, jucând pe ea coborârea în fața ochilor fascinați, în adânc, într-un adânc roşu-verde-maroniu-negru-negru... Un craniu rânji vesel... Siegfried tresări şi-şi trecu mâna prin părul blond-lucios. Transpirase, parcă de spaimă, abia scăpând de o cădere în imaginea nesfârşită, țipând în sine, alergând pe loc, luptându-se... Privi iar învelişul matricei: doar spirala. Era atrăgătoare ideea unei încercări. Dar sigur nu era compatibilă pe bietul lui *Cormack*-jucărie. Adaptă cu grijă ochelarii căştii ataşate la *Nyakk*, mănuşile i-erau numai un pic largi, nu conta, introduse matricea în fantă, rulă scurt şi se instală comod în fotoliu. Simți mănuşile jucându-i pe palme, încă o secundă, apoi brusc, da, brusc, fără program "open", o ceață îi învălui vederea şi trecu. Lunecare în jos, alb, curcubeu spre negru, şuierând ca vântul, repede, mai repede...

*

Reginald intră cu paşi siguri în casa vecinei sale. Nu era prima dată / de fapt venea foarte rar pe-aici, dar / şi ştia că o va găsi singură. Blondul Ken era la muncă, probabil până seara târziu, turna un film "fierbinte" şi avea câteva figurante noi. Numai că Blondul era de o gelozie feroce / ei şi? nu s-ar aştepta ca nevasta să-l înşele tocmai cu Reginald / îi plăceau prăjiturile cu care-l servea ma'am / care ma'am? Hannah / ma'am Hannah, nu?... Dar

Roşcata i se repezi în brațele întinse, strângându-l, presându-şi bazinul lat de el, mormăind "Iubite, iubite!" / mai tânără parcă, ce vrea?!! / şi încercă să-l descheie la pantaloni, ca şi altădată / oroare, nu! doar nu-s copil mic, pot să fac pipi singur! Nu! / Prostule!

– Prostule, ce-i cu tine, prostuț drag? bombăni roşcata, îngenunchind în fața lui. Ce-i? adăugă ea şi-i încolăci picioarele cu un braț, se lipi de el, fremătătoare. Reginald, încurcat, înțelese că în el se zbătea cel ce vroia să fie / un zvâcnet uşor în pantaloni / tremura tot, transpirase iar. Nu era în ordine, nu se potrivea ceva. Hannah se ridică, îl privi.

– Ce-i, dragule, muțule, ce-i? Ai pățit ceva?

El o fixa încremenit. Era mai subțirică şi mai roşcată decât o ştia, dar ce era asta? Bănuia că nu o să vadă prăjiturele, ba chiar că nu pentru asta era aici, imagini toride în cearşafuri albe i se strecurau de undeva în minte, o dată cu frica de a nu şti ce se întâmplă, cu spaima de greşeală. "De-ar veni domnul Ken! / Nu! Nu cumva!..." se gândi. Iar o maşină frână chiar în fața casei.

– Ken! se precipită Hannah. E Ken, fugi, ascunde-te!

O clipă Reginald se întrebă de ce s-ar ascunde de domnul... / reflexe uitate îl stârniră şi se aruncă într-un dulap întunecos, trase uşa / uitase deja de prăjiturele / de sexul vecinei, zvâcnetul visceral murea încet. Chircit, pipăi deodată lângă el o instalație *RV*. Ce căuta acolo? Nu apucă decât să-şi pună (de ce?) casca şi cuplă febril, porni. În față răsărea, într-o coborâre vertiginoasă spre beznă, tot mai beznă, o vale, şanț îngust pe care luneca izbind pereții, ca pe o pistă de gheață neagră. O poartă dublă îi bloca drumul, el închise ochii, o va izbi... Trecuse?

*

Trecea prin curtea înțesată de cazane lucind argintiu în soare și de servitori trebăluind, mirându-se cum putuse înșela patrula androidică. Doar era un paria fără plăcuță de identificare și era prea înalt ca să se strecoare pe sub bariere. E, dar important era că trecuse, ajunsese aici. Știa că mai are până la stradă, strada aceea luminoasă, cu firme lucind îmbietor și cu vehicule suspendate, cu trotuare rulante moi ca mătasea și femei învelite în raze luminoase, dezvelind, ascunzând... Nu-i era clar ce va face apoi, dar să ajungă întâi acolo, unde nu fusese niciodată / mai fusese înainte, când? Intră în holul ferit de soare al hotelului "Semiramis" și se strecură pe lângă doi chelneri cu haine negre și mănuși albe, care stăteau ceremonioși la perete. Nu-l opriră, văzu plăcuța unuia într-o lucire de rază reflectată de afară: "Rudolf...", atât apucă să citească, grăbi pasul mai departe. Ușa se deschise în fața sa, nu mai avea mult, intră în imensa sală de mese. Pereții împodobiți cu ghirlande diamantine luceau, jucau flăcări reci...

O masă lungă, fastuos aranjată, era întinsă de-a lungul intrării în stradă, abia lăsând un loc strâmt de trecere. Chiar pe colț. Prin vitrina cristalină văzu: afară strada era așa cum o știa, dar mai animată, mai curată, mai frumoasă ca în amintire. Atât de aproape! Se îndreptă calm spre colțul mesei, unde trei generali bătrâni sporovăiau cu blândețe, fără să le pese de lumea din jur. Restul locurilor erau libere încă, dar paharele de cristal, cu șervete albe puse alături, își așteptau clienții. "Ziua Generalilor"! știu el și se strecură pe lângă perete, gata să treacă. Acum...

– Stai un pic, tinere! auzi o voce calmă, dar fermă.

Se întoarse, liniștit. Unul din generali îl privea superior, ușor amuzat. Continuă:

– Încotro?

– Păi... în stradă! răspunse el încurcat (nu era clar?), fixând ochii albaștri ai bătrânului.

De ce-l întreba? Doar *trebuia* să ajungă acolo.

– Pe aici?... Nu, nu se poate! adăugă generalul la privirea disperată pe care tânărul i-o aruncă.

"Atât de aproape..." I se muiară picioarele. "Aș putea să sar peste masă, apoi să cotesc juma' de metru... El e la doi pași de mine, dacă se întinde... sau cheamă garda..."

Siguranța i se topi, căzu în genunchi / ce faci, idiotule? Nu așa!

– Vă implor, domnule general, vă implor! Doar să trec! se milogi disperat, urmărind negația blândă a celuilalt. Doar atât mai am, un pas, de ce m-ați oprit?

– Mai e și alt drum, prin spate! ricană bătrânul, mângâindu-și barba istorică.

– Acum, când sunt atât de aproape? Nu, de ce? De ce?

Tremura de spaimă și disperare. Amuți apoi. Doar privea. Bătrânul se întoarse către tovarășii săi:

– E tânăr. E necopt, slab, nu va trece. Doar noi suntem ultimul bastion.

– Halal! bombăni un altul, roșcovan sceptic.

– Pariem? răspunse primul.

Nu trecu. Doar un salt, să se repeadă, doi pași apoi... N-a avut curajul. S-a întors ca să ocolească, a luat-o iar spre curtea hotelului, cu o slabă speranță în minte, deși știa că, într-un fel sau altul, nu mai era nimic de făcut. Pe hol se întâlni cu cei doi chelneri. Unul ducea un castron auriu, aburind îmbietor. Celălalt, Rudolf, era cu mâinile goale și amândoi călcau drept, țeapăn, cu palmele înmănușate întinse drept pe dunga pantalonilor imaculați. Marțial. Ajunse în dreptul lor. Rudolf îl lovi scurt, mușcându-și mustăcioara brunetă. Un cot în gură. Trecu apoi mai departe, stingându-și sclipirea sadică. Îl cunoștea? Acceptă umil și se șterse de sânge cu mâneca hainei, înghițindu-și durerea.

Abia se văzu scăpat în curte. Acum, când se întorcea, toți îl recunoșteau, îl priveau cu dispreț, era ceea ce era, un paria, doar un paria. Cerul se întunecase și ploua, mai bine, să nu i se vadă obrajii umezi. Ieși din curtea hotelului și coti pe lângă un gard de fier forjat, lung, foarte lung. La stânga. Și apoi...

Nu, strada nu era. Nu aceeași, oricum. Doar o uliță mocirloasă, pustie și sărăcăcioasă. Întrebă de strada Aceea luminoasă, iar cetățeanul acostat (cu plăcuța atârnându-i într-un loc vizibil) îl privi absent:

– A, strada aia? Da, știu. O știu. Am auzit și eu, numai că pe aici nu e.

Trist, nostalgic, omul își frecă degetele transpirate de pantaloni. Tot el sparse tăcerea:

– Nu, nu mai e. S-a dus...

– N-am putut trece prin hotel, zău! parcă se scuză tânărul. Acum am crezut că pot ocoli pe aici...

– Da, așa-i, ai ocolit. Dar aia era singura cale, pentru noi. Aici ai ieșit cumva... la alt nivel...

Se depărtă, iar tânărul încremeni. Alt nivel! Pricepuse bine. Nu-i rămânea decât să se întoarcă în Suckdown. Și să își arunce ultimii bani pe o oră de cabină. Așa, își puse casca pe cap...

*

Aceeași coborâre, infernală alunecare în viteză infinită, jos, spre negru... Din când în când, în jurul lui sclipeau porțile lovite cu zgomot, pe care le trecea în goană, alunecând încă, încă, spre marele întuneric. Era un tunel, tunelul spre tenebre, simțea asta tot mai acut și, uneori, dintr-un colț al memoriei, îi apărea imaginea unei spirale coborâtoare, mai în jos, spre un craniu alb-alb, luminos, rânjind. Cobora. Curbele line ce le făcea vehiculul / el era vehiculul îl duceau mai jos, mai aproape. Spirala odinioară luminoasă se întunecă, se închide / odată tot se va închide peste volutele creierului său.

*

Apoi s-a obișnuit. Era prea săracă pentru a deveni femeie de stradă, dar se culca din când în când cu alți pârliți pentru 20-30 de infocenți pe noapte, în colibele lor de plastic sfărâmicios, prost asamblate și mereu umede. Alteori, când nu era violată, o făcea și pentru mâncare. Ziua când Harry îi propusese să o ducă la el fusese mica

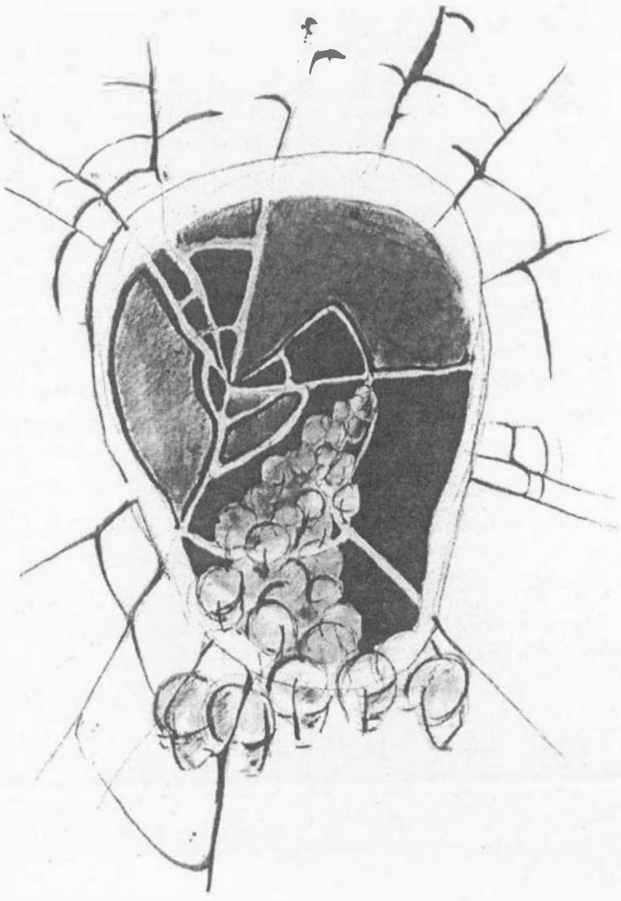

ei sărbătoare. În gunoiul Suburbiei, Harry era cunoscut ca fiind un lord, e drept, unul slab, ponosit, cocoşat de muncă şi plin de negi, dar altul mai bun nu exista. El avea o casă cu trei camere, clădită din cărămidă, câştiga binişor cu antichităţile, era specialist în porţelanuri şi sticlărie, aşa îşi distrusese şi plămânii. Soţia lui, o femeiuşcă mică, uscată şi pământie, aproape oarbă, muncea la ţesături şi nu zicea nimic când, noaptea, Harry o lăsa singură şi se strecura în patul străinei. Doar ziua o privea lung, trist, făcând-o să-şi plece ochii. Soţia "lordului" a învăţat-o să ţească "antichităţi", făceau bani, unii ştabi erau morţi după astea, renta. Mai greu i-a fost să stea aplecată deasupra pânzei şi a modelului grafic douăsprezece ore pe zi, dar ce bucurie a cuprins-o când a terminat primul văl!

Harry s-a dus cu ea la ruine şi a azvârlit vălul într-o baltă uleioasă de pe la fostele Dummer Industries, în zona administrativă. Ruinele adăposteau şobolani, uneori paria, sau urme de respectabilitate scoase din când în când la iveală pentru amatorii de obiecte vechi. Iar Harry crea obiecte. A lăsat-o lângă vălul înnămolit, aruncat într-o groapă "prelucrată" ca să pară proaspătă, apoi a plecat după client.

Întârzia cam mult, iar afară se înserase. Stând singură şi nemişcată, simţea că vântul tăios o pătrundea prin cămaşa poliamidică, subţire şi zdrenţuită. Dar urma să câştige mai mult ca niciodată, 100-200 de infodolari, doar partea ei, aşa zisese Harry. Când i-a văzut pe cei doi tineri motociclişti venind spre ea a ştiut că va pierde. A cuprins-o spaima, a câta oară / generalul / Rudolf / Zeldianul / moartea skrianului tentaculat / înnebunea? Imaginile scăpate din creier o buimăciseră, erau stranii, străine...

Au virat cu zgomot spre ea. S-o sperie. Au oprit şi abia apoi au văzut băltoaca.

– Ei, uite! Un văl din templele Industries! strigă unul. Autentic, clar! fluieră el admirativ. E-al nostru!

Da, ea ştia ce o să urmeze. O să piardă vălul, tot... Nu era prima dată nici când era violată. Dar ce va zice Harry? Şi şansa? Surd, în ea urca ura neputincioasă. Înghiţi în sec şi înfipse piciorul în noroi.

– E al meu!

Nici n-o băgau în seamă. Unul, blond şi apătos, se aplecase să studieze vălul, pipăind pânza plină de ulei şi de mâzgă:

– Lucrat manual, mă! Ştii cam cât ar face după ce-l cureţi? Pe puţin cinşpe miare!

– E al meu! repetă ea hotărâtă, deşi vocea îi şovăia.

Celălalt tânăr împinse roata din faţă a motocicletei peste văl, acoperindu-l. Cauciucul peticit plescăi în groapa cu noroi. Femeia prinse roata cu mâna, urlă, iar cei doi izbucniră în râs. Unul îşi întinse mâna cu implanturi digitale (cam prăpădite, vechi şi demodate), luând-o de umăr. Ea se smuci, sfâşiindu-şi cămaşa până la brâu. Altceva nu purta. Dorinţa le aprinse ochii bărbaţilor. Iar ea încleştase mâinile pe roata motocicletei, proţăpindu-se cu ambele picioare în baltă ca o furie, zburlită, cu părul despletit şi zdrenţele cămăşii atârnându-i în noroi, prin petele de ulei irizat.

– Nu, lăsaţi-mă! ţipă când cei doi se apropiară.

În aceeaşi secundă se întoarse, lovindu-i fulgerător. Pe primul îl nimeri cu podul palmei în gât, decapitându-l. Al doilea se întoarse (să fugă!) şi primi un pumn în şira spinării. Se prăvăli de pe motocicletă într-o mare de sânge ce acoperea uleiul din groapă. Dar nu era sângele lui. Celălalt lunecase jos şi sângele îi zvâcnea în valuri din gât. Capul i se rostogolise mai încolo. Neobservat, un şarpe siliconic se strecură afară din gâtul decapitatului, căutând o libertate inutilă automatelor.

Cuprinsă de milă, femeia se întoarse spre blond. Începea să-l vadă ca prin ceaţă, din cauza spaimei... şi a frigului, poate. Îl întoarse cu faţa spre ea. Trăia încă, era doar leşinat. "Urma să se căsătorească în curând cu el, să «caute» pe cont propriu alte antichităţi, alţi clienţi, să se mute pe orbită sau într-o rezervaţie, când vor aduna ceva bani... HAPPY END." Era blond, frumos, merita. "Ca" într-un roman...

Ridicându-şi palmele să-şi aranjeze părul, tânăra îşi scoase casca... O poartă se deschise în tunelul întunecos, luminându-l pentru o clipă. O trecu uşor, era iarăşi el, care el? nu conta, nu era sigur, dar începea să urce, încet-încet. Se va întoarce la Rudolf ori la Zeld, la gerontocraţi? Mai sigur pe sine, ştiu că va reuşi. Va pierde fiecare cască ce-l leagă de lumile astea ceţoase, false, care nu par să trăiască sau să moară, va ajunge iar sus, pe o matrice cu o spirală jucând în relief, jucând colorat în faţa ochilor lui / ei / lor. Acolo era încă nu ştia ce, dar simţea ca într-un leşin că era realitate. Nu ceaţă.

*

Scoţându-şi casca, Siegfried zâmbi uşurat. Scăpase. Acum înţelegea pasiunea tatălui său pentru Hannah, chiar dacă ceva îl făcea să bănuiască simplu că acesta n-o avusese pe roşcată altfel decât el. Pricepuse şi sensul celor zise de Blondul Ken. Da, într-o matrice ca asta orice romancier găsea subiecte de Nobel (sau aproape). Privind la ceas, puştiul / adolescentul realiză că trecuse doar o jumătate de oră de când se cuplase la *Nyakk*. Dar trăise deja cât? luptase / luptaseră în zeci de lumi, coborând / urcând o spirală vie. Unsprezece ani plus jumătate de oră puteau fi 70-80 de ani? Doar... Privind matricea care glisase afară din computer, Siegfried ameţi uşor, afundându-se involuntar în acelaşi joc holografic al culorilor luminând spirala şi capul de mort, de ce un cap de mort? Ochii îl dureau, luminile jucau nebuneşte...

Măcar de-ar fi o iluzie! Privirea lui sau lumea se încetoşa. Cu un reflex format recent, puştiul blond dădu să-şi scoată casca pe care nu o mai avea. Şi-o scoase... În faţa lui apăru din nou tunelul, se zări o poartă luminând slab în beznă... Luneca iar, jos / sus, mai avea de urcat / coborât...? Nu ştia. Nici el, nici alţii. Dar trebuia, simţea că trebuie să afle!

Iar ceaţa, labirintic, mereu ne înconjoară. ●

CONSTANTIN COZMIUC

POETUL LA MASA DE SMARALD

Memoria personală, departamentul sentimental, Calea Şagului, RO 1900 TIMIŞOARA

Motto:

În amintirea unui prieten, care scria:

Iar mă aruncă strugurii pe foc
La flacăra unei adânci balade.
Nici anul ăsta n-am avut noroc,
Nici toamna asta nu-mi aduse roade.

Şi:

Ce dacă sângerează, nu mă tem.
Mi-e inima rănită şi atât.
Cu mine moare ultimul boem,
Pantera vieţii i-a sărit de gât.

(Damian Ureche)

1. INTRODUCERE

Pentru unii, Poetul este un fel de fiinţă utopică, ce îşi petrece timpul încercând să echilibreze balanţa imaginară a realului şi irealului, măcar în sinea lui, dacă cei dinafară nu sunt sensibili la mesajul său. Alţii îl iubesc pentru că îi face să râdă sau să plângă, ori le pune pe buze cuvinte de şoptit iubitei, sub clar de lună, în parc sau, mai comod, pe balcon, ori pe casa scărilor. Sunt şi din aceia care îi admiră clarviziunea, capacitatea de a dezvălui în cuvinte adevăruri ascunse chiar şi oamenilor de ştiinţă ai vremii, de pildă: *La steaua care-a răsărit e-o cale atât de lungă / Că mii de ani i-au trebuit / Luminii să ne ajungă,* versuri pe care le recunoaştem imediat ca fiind ale Poetului, sub pseudonimul Mihai Eminescu.

Are Poetul un nume? La prima vedere s-ar părea că da, pentru că tot de la el avem şi afirmaţia: *Nu-ţi voi lăsa drept bunuri, după moarte, / Decât un nume adunat pe-o carte.* (1)

Ceea ce frapează în primul rând este numărul mare de contradicţii referitoare la opera sa, ajungând să i se conteste până şi realitatea fizică. Ştia Poetul că realitatea este un templu la care se poate ajunge pe mai multe căi (când era euforic spunea *cărări*), căci, iată: *Templu-i spânzurat / De atâtea drumuri / În răscruci de noduri / Încăpem cu toţii.* (2) Faptul că ajungem *să ne urce-n şireang sacerdoţii* întăreşte opinia general încetăţenită că firea Poetului era, în mod necesar, nonconformistă şi, paradoxal, nu se supunea nici măcar propriei sale voinţe. A existat însă Poetul ca entitate fizică şi, dacă da, cum, ori este numai o formă spirituală, aici *doar* subliniind dezamăgirea că nu vom cunoaşte niciodată *templul*, adică adevărata sa esenţă.

2. ASPECTE LEGATE DE REALITATEA FIZICĂ A POETULUI

2.1. Ipoteza nemuririi Poetului

Conceptul de Poet nemuritor a înfierbântat mințile a nenumărate generații de admiratori. Contestată ca realitate fizică de unii, considerată un fenomen evident de către alții, nemurirea a fost și este un fenomen explicat în felurite chipuri de lucrări științifice cunoscute în lumea întreagă, din care vom spicui câteva la întâmplare, pentru a nu zgândări binecunoscutul orgoliu al omului de știință:

• René Barjavel, în *Le grand secret* (1973) consideră cauza nemuririi drept urmarea infectării cu un virus, probabil cel descris de Swayne Martin în 1918 ca *The Blue Germ,* dezvoltat în plasma sanguină după James Gunn în *The New Blood* (1955) și *The Immortals* (1962). Virusul s-ar găsi în măruntaiele de pește, afirmă Aldous Huxley în *After Many a Summer Dies the Swan* (1939), sau în unii licheni, după ipoteza lui John Wyndham din *The Trouble with Lichen* (1960).

• S-a mai afirmat că la originea nemuririi s-ar afla un agent chimic, cu o structură dacă nu imposibil, atunci măcar extrem de greu de depistat. A. Couvreur, în studiul său *Le biocole* (1927), ia drept alcaloid substanța cu structură nedecelată descrisă de Edward Bulwer Lytton cu aproape o sută de ani înaintea sa, în *A Strange Story* (1861).

• Ca întotdeuna când ne aflăm în fața unui fenomen inexplicabil, originea virusului nemuririi a fost căutată în spațiul extraterestru, pe Venus, de pildă, pentru H. Kuttner și C. L. Moore în *Fury* (1950), dar informația genetică ar pre-exista și la pământeni, după Pierre Pellot, în *Les barreaux de l'Eden* (1977).

• Gheorghe Schwartz susține ideea că nemurirea se datorează unui echilibru particular al biocurenților în *Efectul P*, inițiala arătând în mod evident că obiectul studiului său era Poetul.

Dacă fenomenul există cu adevărat, atunci la originea sa trebuie să stea un factor numit criptic de către Poet *talent*. Dar acordul sau dezacordul Poetului la una din aceste ipoteze nu poate fi decât de circumstanță. Nemurirea poate ajunge să fie o povară, omul ajungând la decadență (vezi filmul documentar *Zardoz*, 1974, 20-th Century Fox), sau dorind să se supună implacabilei legi a entropiei, care în cazul său a fost abrogată, accidental sau nu (vezi și Philippe Curval, *Permis de mourir*, 1977). Există și riscul tentației de a exercita ceea ce Nietzsche numea *voința puterii,* cum arată Frank Herbert în *The Eyes of Heisenberg* (1966), sau Frederik Pohl în *Drunkard Walk* (1960). Oricum, psihologii sunt unanim de acord că nemuritorul tinde să se izoleze de societate (Vezi R. A. Heinlein, *The Metusealah' Children,* 1941).

2.2. Teorii generale legate de existența fizică a Poetului

Există multe teorii despre existența fizică a Poetului, dar cele mai multe se bat cap în cap, așa cum se cuvine în lumea academică. Vom spicui câteva, din cele mai semnificative:

Poetul nu există și nu a existat niciodată. După adepții acestei teorii, Poetul este nimic altceva decât un arhetip implantat în subconștientul colectiv al umanității. Ca dovadă se citează mai ales particularitățile stilistice, net diferite de la o zonă spațio-temporală la alta, ca și aspectul fizic sub care apare. Ca urmare, se susține ideea unei creații spirituale colective, ce ar genera o pseudo-personalitate, un *egregor,* în limbajul parapsihologilor, în genul celui descris de Poul Anderson în *Sam Hall.*

Poetul este un reprezentant al Castei Nemuritorilor. Ideea este de inspirație biblică; motivul îngerului căzut. După Pierre Pellot *(op. cit.)*, există o rasă nouă, nemuritoare, care nu interacționează cu oamenii obișnuiți. Poetul ar fi cedat tentației de a comunica adevăruri fundamentale și ar fi fost exilat definitiv din rândul semenilor săi.

Originea extraterestră a Poetului este o ipoteză cu puțini susținători, datorită lipsei de probe directe. Douglas Adams, în ghidul său de turism galactic (*The Hitch Hiker Guide to the Galaxy,* 1979) nu face nici o referire la vreo călătorie a unui poet extraterestru, de unde și ipoteza oponenților acestei teorii, cum că Poetul, *talentul* și poezia au o apartenență strict terestră sau, în cel mai rău caz, legată de sistemul nostru solar.

Poetul este robot/android/cyborg, programat special pentru creație artistică. Androizii au fost utilizați în acest scop de La Farge (*L'androide inspiré* - 1951), roboții-artiști au fost descriși de către Harry Harryson în *Portrait of the Artist* (1964), și H. Hearing Jr, în *The Poetry Machine.* Calculatorul-poet este soluția care pare cea mai apropiată de adevăr, așa cum a fost prefigurată de către Kurt Vonnegut Jr. în *EPICAC*. Din păcate, teoria este infirmată de slaba fiabilitate și capacitate de autoperfecționare a mecanismelor artistice cunoscute până astăzi, după cum a realizat și Lawrencw Durell, în *Tune* și *Nunquam.*

Poetul este un senzor, de unde și părerea, general acceptată, că Poetul este sensibil. Adepții acestei opinii afirmă că mintea Poetului este o interfață ce a provocat / provoacă / va provoca o răsucire a spațiului exterior/ interior în cel interior/exterior, astfel că percepția este denaturată: interiorul este simțit în afară și invers. În ciuda faptului că teoria are un grad de falsificabilitate, ea nu a fost îmbrățișată tocmai de ramura cea mai exaltată a comunității științifice, de regulă aceea care sprijină teoriile fanteziste, fără să țină cont de briciul lui Occam.

3. IMAGINEA POETULUI

Au apărut multe volume și articole cuprinzând imaginea fizică a Poetului. Uneori se ocupă de un aspect particular al imaginii, cum ar fi setul din volumul *Adio în septembrie,* de Nicolae Danciu Petniceanu, sau zeci de alte volume care, fiecare, cuprind unul din avatarurile sale. *Album,* publicat cu ocazia dispariției sale, dar sperăm că nu și postum, încearcă o sinteză a imaginilor sale, așa cum a apărut el de-a lungul timpului.

Fotografiile ni-l arată zâmbind tot timpul, păstrând o expresie caldă în toate ocaziile, uneori melancolică, visătoare, caz în care circulația sa în mediul adolescentelor este de-a dreptul legendară. Unele chiar cochetează cu pictura, încercând să surprindă pe pânză imaginea efemeră sub care l-au cunoscut.

Puținele imagini rămase întăresc afirmațiile celor care l-au cunoscut privind înclinația sa spre singurătate și anonimat. Cei care nu l-au cunoscut, dimpotrivă, îl descriu ca egocentrist, megaloman, chefliu, dacă nu chiar beţiv. Aici, ca şi în cazul dualismului undă-corpuscul, se afirmă natura umană a Poetului: spiritul său este în alte lumi, în timp ce vremelnicul trup trebuie să facă față unui *aici și acum* care nu întotdeauna convine. Tot aici se aplică și principiul lui Heisenberg: *cu cât ne apropiem de starea sa materială, cu atât ne îndepărtăm de natura sa spirituală și invers.*

Ceea ce avem de la Poet – desigur, nu mă refer aici la Opera sa – sunt doar câteva fragmente din *Album,* piesa *Vieți în serie,* unde în personajul-cheie, Marele Anonim, identificăm cu ușurință propria sa imagine, precum și *Amintiri în pantaloni scurți* și *Autobiografia poetică,* din păcate ultimul volum fiind neînceput și neterminat.

De aceea, în lumina ultimelor descoperiri, pictorii de talent care au încercat să imortalizeze imaginea Poetului au recurs la tehnici abstracte sau, în cel mai bun caz, suprarealiste. Pictura figurativă nu va releva decât un aspect *momentan* al Poetului, vezi și principiul lui Heisenberg.

4. COPILĂRIA POETULUI

Copilăria Poetului nu este învăluită în mister, dimpotrivă, avem prea multe variante. Majoritatea afirmă că s-a născut undeva la sat. *Amintiri în pantaloni scurți,* volum inclus azi în programa școlară, confirmă această părere, deși cu greu ne putem imagina figura charismatică de azi desculț în noroaie, dând de mâncare la porci, buchisind abecedarul la păscutul vacilor, ori furând cireșe din livada vecinului. Totuși, aceste evenimente fac parte din "patrimoniul de aur" al Poetului în aproape oricare din ipostaze, dezvăluite fie la cazan, la casa părintească, la vremea fierberii țuicii, fie în scris, cum este cazul Poetului, care mărturisește: *Scumpă și dragă copilărie, ce fericit eram pe când alergam pe dealuri și îngrijeam cireada de vaci a satului pentru un pumn de bănuți! Ce ne distram cu băieții când ne furișam în livezile vecinilor! Nu furam, copiii lor furau de la noi, așa că totul rămânea între noi.*

Deși nimeni nu-și dădea seama, era foarte atent la tot ceea ce se petrecea în jurul lui, evenimente care și-au lăsat impresiunile în multe din poeziile sale, cu precădere acelea din ciclul *Nostalgii în septembrie,* impregnat cu sfiala omului dintr-un sat de munte, sau de șes, pierdut într-un oraș labirintic.

Părinții săi nu au lăsat urme decât în opera și prin persoana Poetului. Documentele vorbesc de un bărbat și o femeie născuți cu un veac înaintea sa, care și-au făcut datoria cum au putut și au murit, la scurt timp unul după celălalt. În viziunea Poetului, însă, au dimensiuni cosmice: *Mama era iarna de la sfârșitul lumii / tata stătea pe câmp / copacii se albeau din tâmplele lui de țăran nătâng / timp de un gând iar nu timp de cuvânt / Se răcise mâncarea pe masă / casa noastră nu mai avea casă / tatăl meu era plecat pe câmp / mama era iarna de la sfârșitul lumii* (2). Acești luminători ai copilăriei au lăsat în mintea Poetului ideea despre continuitatea informațională a viului, asupra căreia vom reveni ulterior.

Despre ceea ce l-a adus la oraș circulă mai multe versiuni, există chiar câteva variante răzlețe după care Poetul s-ar fi născut la oraș, probabil într-o mahala care semăna a sat, dar, oricum, toți orășenii își au originea la țară...

5. ADOLESCENȚA POETULUI

De obicei, adolescența poetului este o perioadă mai mult sau mai puțin fericită a vieții sale, care se petrece la țară. Există chiar opinii potrivit cărora Poetul nu iese niciodată din adolescență, uneori chiar din punct de vedere fizic. Este o perioadă agitată, marcată de ostilitate și de lipsa acomodării. Orașul l-a înfrânt, dar nu l-a cucerit, de aceea apare de obicei sub expresia unei hidre cu multe tentacule, capcană pentru exploratorii solitari. Ca reflex, creează poezii pur folclorice, sau vădit inspirate din arta populară, care pătrund ușor în creația anonimă, *marea și singura adevărată,* cum îi plăcea să o numească.

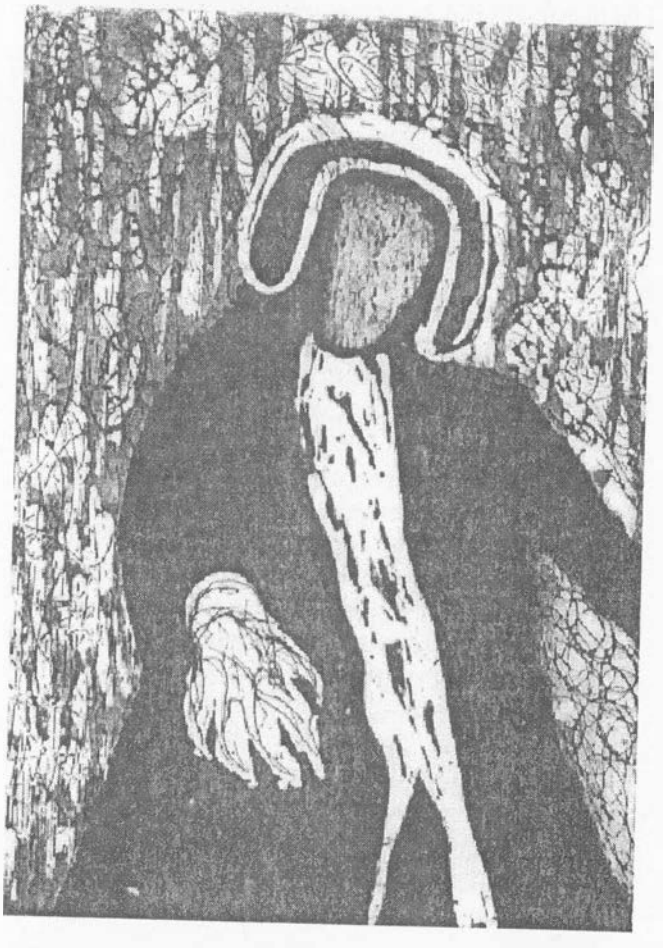

O consecință fericită a refuzului de a rezona la stimulii reci și seci ai orașului a fost retragerea sa în studiu. Firea sa mândră nu concepea să fie ceva pe lume despre care să nu știe ce și cum este, măcar în principiu. Știa ce, cum și cine a fost, cu amănunte impresionante, putea recita biblioteci întregi de versuri. În scurt timp, naivul sosit cu bocceluța în mână devine un spirit enciclopedic. Pentru el, între poezie și știință era o îngemănare strânsă, două moduri de a vedea aceeași realitate, după cum arăta în trilogia, din păcate pierdută azi, *Poezie și rațiune.*

Viața mondenă nu l-a atras, deși avea parte din plin de ea. Amintirile prietenilor îl prezintă drept un mare timid, ascuns în spatele versurilor sale, cu care cucerea auditoriul. Dar integrarea lui dificilă într-un mediu pe care îl simțea ostil era vizibilă, după cum mărturisește autoarea volumului *Clipe lângă Poet,* unul din multele pe această temă ce aveau să apară după fiecare dispariție a sa:

Trecuse bine de miezul nopții. În jurul nostru, lumea dansa, cânta, striga, cuprinsă de o veselie bahică pe care în mahmureala de a doua zi avea să o regrete și, ca remediu, o va relua în seara următoare. M-am apropiat de el (În toate variantele amintirilor despre Poet, de el se apropie un suflet blând, feminin. – n. a.) *și, învingându-mi timiditatea, l-am întrebat:*

– Nu doriți să dansați, Maestre ?

El m-a privit cu ochii săi fascinanți, în care parcă se cuibăriseră toate dorurile lumii, apoi a țâșnit brusc în picioare și a început să gesticuleze și să urle: "O, vreau să joc cum niciodată n-am jucat ! (...) / Pământule, dă-mi aripi: / săgeată vreau să fiu, să spintec / nemărginirea, / să nu mai văd în preajmă decât cer, / deasupra cer, / și cer sub mine – / și-aprins în valuri de lumină / să joc / strălfulgerat de-avânturi nemaipomenite" (4).

Trebuie să recunosc că l-am crezut nebun în prima clipă și m-am cam speriat. Apoi am înțeles ce voia să-mi spună: ar fi dansat, dar nu surogatul acela ridicol.

Interesant este faptul că de acest episod aminteşte și Poetul, în *Autobiografia poetică*, afirmând însă că pur și simplu nu dorea să danseze cu ea, muza lui fiind în acel timp curtată de fiul unui știab important din oraș, care de altfel plătise festinul ca să se mândrească cu valoarea prietenilor săi.

Cei de acasă erau îngrijorați de ceea ce auzeau că face fiul lor la oraș. În *Revista satului* apar câteva versuri dedicate *Marelui Stihuitor* (evident, este vorba de Poet), care au fost apoi regăsite pe masa de lucru a acestuia și se pare că au un rol fundamental în ceea ce va urma în viața sa:

Să-ți piară gândul de beție
Cum piere fumul
Cum piere pâcla
Cum se stinge focul (...)
Să-ți pută vinul și rachiul
Cum pute scârna
Să nu dorești de ele
Cum nu se dorește moartea
Să fii totdeauna liniștit
Ca-n ceasul ce mă-ta te-a făcut (5)

În notițele găsite după dispariția Poetului, ultimele două versuri sunt subliniate cu roșu, iar ideea lor o regăsim atât în versuri, cât și în corespondență, sau în puținele eseuri pe care le-a scris.

6. ASPECTE DIN MATURITATEA POETULUI

La un deceniu de la apariția versurilor de mai sus, Poetul scria în *Autobiografia poetică*:

Întotdeauna mergeam cu plăcere la neamuri. Eram bucuros să mă întâlnesc cu mătușa mea (sora tatălui, n.a.), *o fire veselă și hotărâtă, care mi-a dedicat cu zece ani în urmă un descântec, publicat în* Revista satului. *Avea încredere în mine bătrâna, căci altfel nu m-ar fi făcut atent să am grijă cum mă joc cu cuvintele, căci "cuvântu are așa o putere, că doar nu e numai un sunet, ci are și un înțeles; înțelesu ăsta e puterea lui !"* (6)

Am privit-o, mirat de cele spuse, mai ales că înainte vorbeam despre cu totul altceva. Crezând că nu am înțeles, a revenit:

– "Gându și vorba nu merg laolaltă, vorba nu e decât gându în grai, cuvântu nu poate veni fără gând" (6), *ție de unde îți vin cuvintele alea pe care le tot înșiri pe hârtie?*

I-am răspuns: "Dar care dintre noi, de lângă soare / A priceput ce vrea de la Cuvânt ?" (7) *Apoi ne-am distrat când i-am povestit ce impresie făcuseră versurile acelea pe care mi le dedicase.*

Dar înțelesul lor mă urmărea, de când le-am citit pentru prima dată...

Mai precis, îl urmărea ideea liniștii interioare, a stării aceleia de grație când totul se află înainte de cuvinte, iar corpul devine o povară inutilă, după cum avea să scrie: *în acest trup / eu niciodată nu mai revin / sunt săturat de tine, piele / de voi ochi zișI și albaștri* (3) și, cochetând deja cu ideea învingerii timpului: *Eu sunt profetul; fantoma vremii nu m-atinge* (4), după ce în prealabil reușește să păcălească lumea exterioară *hipnotizând materia / în formele din vise* și sperând că procesul este unidirecțional, căci, se întreabă Poetul sceptic: *Îndrăzni-va Soarta / să mai înceapă lupta / cu un visător ?*(4).

De aici încep aspectele obscure ale existenței sale, obsesia nemuririi, generată sau nu de frica de moarte, căreia oricum spera să-i dea cu tifla prin opera sa. Se pare că nu moartea era sursa temerilor sale, căci, în eseul *Nemurirea și progresul artistic,* publicat în seria *Filosofia de azi și de mâine,* tratează sentimentul morții ca fiind perfid și laș, fără curajul de a ieși la suprafață, unde o fire voluntară l-ar îndepărta cu ușurință. Zona acestui sentiment, habitatul său, se află în adâncurile fără fund ale gândului nerostit, trimițând din când în când înfiorări sau vise urâte.

Știa sigur Poetul ce se poate întâmpla în cazul fuziunii asistate de creier: *Câte două prunele, / Sfere de pământ, / Gemene nebunele; / Eu nebun mai sunt* (9).

În același eseu, își va aminti din nou de oamenii din locurile de baștină, unde de altfel făcea un adevărat pelerinaj în fiecare an, citând un pasaj publicat de bunicul

din partea mamei în *Vatra folclorică*: *Sunt cauze în lucruri şi noi nu le vedem, dar sunt şi în inima noastră; un gând, o stare. Lumea nu merge numai după lucruri, ci şi după lucrare.* (6)

7. OPERA ŞTIINŢIFICĂ A POETULUI: GENEZA ŞI EVOLUŢIA EI

Cunoscând ansamblul *teoriei nemuririi,* redescoperită în zilele noastre după studierea amănunţită a operei Poetului, este evident faptul că germenii concepţiei care a înlăturat frica de moarte a omenirii provin din două direcţii principale: teama ancestrală faţă de nefiinţă, amplificată de sensibilitatea artistului, împletită cu resemnarea tipică a omului din popor, din folclor preluând elemente disparate, care, adunate într-un tot unitar, vor revoluţiona tehnologia modernă: reacţiile nucleare la energie joasă controlabile psihic şi corolarul lor, nemurirea.

În *Certitudine la zenit,* ultimul roman al Poetului, eroul discută cu un bătrân în bufetul gării şi îşi exprimă certitudinea că nucleele atomilor ar putea reacţiona şi în condiţii blânde, dacă s-ar putea găsi un catalizator adecvat. Bătrânul îl ascultă cu atenţie şi îi înmânează două cărţi, nu aflăm direct care anume, dar indicaţiile converg spre volumele lui Fulcanelli şi Sadoul, pe care eroul le studiază şi se dedică unei căi batute zadarnic (?) de mii de înaintaşi, din toate timpurile. Spre finalul romanului, eroul se izolează, exclamând: *O, timp, ce uşor te scurgi printre degete,* după cum va face şi autorul, cum au remarcat exegeţii nuvelei-eseu *Înaltul unit cu abisul,* dar şi contemporanii săi, cel puţin cei care au publicat amintiri despre el.

În lucrarea amintită apar pasaje întregi din "teoria nemuririi", pe care le vom reda succint, ideile Poetului fiind larg răspândite în zilele noastre. Punctul culminant este o discuţie între trei personaje; Astronomul, Băiatul-cu-ochi-de-smarald şi Atomistul, prezent mai mult ca element de ponderare a entuziasmului Băiatului. Tânărul afirmă că structura de bază a lumii este informaţia (Recunoaştem aici ca punct de pornire al dizertaţiei fie *Ortofizica* lui Mihai Drăgănescu, fie elemente din filozofia indiană), organizată într-o aşa numită *infomaterie*, izolată de universul euclidian, dar având elemente comune cu acesta prin intermediul creierului, văzut ca punte de legătură între materie şi infomaterie. Băiatul susţine că în clipa reorganizării materiei, cum ar fi de pildă fuziunea dintre doi atomi, dar şi fecundarea unui ovul, dacă procesul este lent, mintea umană poate interacţiona direct cu infostructura, reorganizând-o prin înscrierea unor noi informaţii, la fel cum se reprogramează un calculator. Astfel, ne spune autorul prin intermediul personajului, ADN-ul se poate organiza după voie, înlăturând *gena morţii,* de pildă, sau regenerând periodic toate celulele corpului.

Materia, trădându-ne, ne-a dat moartea; materia învinsă ne redă nemurirea – sunt ultimele cuvinte ale eroului, ceilalţi doi refuzând dialogul cu acesta şi calificându-l drept *saltimbanc intelectual,* cu minte *de atom obosit,* în cel mai pur limbaj academic. În revista *Paradox,* unde a apărut nuvela, găsim şi o fotografie a Poetului (ultima sa fotografie o găsim în volumul *Adio în septembrie*, citat anterior), alături de o poezie a cărei paternitate a fost contestată în repetate rânduri (vezi volumul colectiv *Poetul nemuririi*):

Calea omului e lungă
Cât o viaţă să n-ajungă
Calea omului e smeadă
Tragi la ea ca la obadă.
Urci, cobori şi nu sfârşeşti
Cauţi şi nu nimereşti
Când să zici că ai scăpat
De la cap o ai luat
Piedici jos şi piedici sus
Cazi şi te ridici răpus
Nu ştii care-ţi este scrisa
Ce aştepţi şi datu-ţi-sa (6)

În mod evident, "calea omului" este o metaforă poetică a modului de manipulare a materiei, dându-se elementele de bază ale tehnicii fuziunii la energie joasă. Ni se vorbeşte aici despre durata mare a procedeului necatalizat *(cât o viaţă să n-ajungă)*, despre numeroasele erori posibile, care pot compromite experimentul *(când să zici că ai scăpat / de la cap o ai luat)*, despre influenţa factorilor cuantici *(piedici jos)*, ca şi a celor astronomici *(şi piedici sus),* precum şi despre incertitudinea rezultatului *(nu ştii care-ţi este scrisa / ce aştepţi şi datu-ţi-sa).*

Cât despre versul al şaselea *(cauţi şi nu nimereşti),* el trebuie pus în legătură cu materia primă supusă fuziunii nucleare la energie joasă. Din poemul *Nemurire* avem unele indicaţii că materialul este comun: *Avem în noi / cerescul noroi* (3), după cum remarca şi Carl Sagan în *Cosmos* că suntem alcătuiţi din "pulbere de stele" şi că atomii ce ne alcătuiesc au fost martorii începutului lumii. În acelaşi poem avem indicaţia că procesul este repetitiv: *Numai ce se repetă / are valoare, Tom* (3), iar energia pusă în joc este de tip sonic, poate asemănătoare cu mantrele hinduşilor, ori cu incantaţiile altor culturi: *Colonele, presimt, ar trebui născute / dintr-o piatră / mai fără valoare încă / şi mă gândesc la cuvinte, Tom* (3).

Este vorba, desigur, de obţinerea unor frecvenţe de rezonanţă în materialul supus experienţei pe baza unor procese incantatorii, similar cu procedeele descrise în *Tehnici acustice în sinteza chimică,* unde rezultatul depinde de frecvenţa oscilaţiilor şi de forma undei – factori fundamentali, după cum rezultă din acelaşi poem: (Sunetele) *nu sunt multe, / par numai / Ele sunt numai unul singur / unic şi ireversibil... Da?* (3)

Ideea a mai fost atinsă de către creatorul sonicităţii, care afirma: *Numerele întregi în chimie au făcut să se confirme teoria atomilor. Am putea foarte bine să ne imaginăm o teorie a vibraţiunii elementelor ca bază a chimiei şi atunci aceste numere întregi în chimie n-ar fi decât exprimarea faptului că combinaţiunile chimice nu sunt decât acorduri armonice ale unor vibraţiuni ale materiei.* (8).

Dintr-una din scrisorile publicate în volumul *Poetul: corespondență* rezultă ipoteza că pericolul major al acestui experiment era cel puțin bănuit, dacă nu cunoscut și experimentat: este vorba despre faptul că infosfera, conectată direct cu materia prin intermediul structurii cerebrale, poate transmite informațiile prin filtrul subconștientului, filtrând, dacă ne este permis să ne exprimăm astfel, comenzile conștientului, rezultând astfel efectul cunoscut ca *transfer volitiv*, cu rezultate nefaste, ce pot compromite total experimentul (fapt preconizat în versurile *nu știi care-ți este scrisa / ce aștepți și datu-ți-sa*).

În același an apare o surprinzătoare interpretare a poeziei citate din *Revista satului*, sub semnătura lui E. Meliade, în eseul *La philosophie spargyrique du Poète*, publicat la Chicago în volumul *Poetry and Knowledge*. Conform prestigiosului autor, versurile au următoarea intepretare:

Să-ți piară cheful de beție .....
ordonează mișcarea haotică a materiei
Cum piere fumul / cum piere pâcla .....
dezordinea scăzând exponențial în timp
Cum se stinge focul .....
folosește pentru fiecare specie contrariul ei
Să-ți pută vinul și rachiul .....
evaporează solvenții volatili
Cum pute scârna .....
apoi, încet, pe cei puțin volatili
Să nu dorești de el .....
după aceea evită dizolvarea
Cum nu se dorește moartea .....
periculos contactul ulterior cu alți solvenți
Să fii totdeauna liniștit, etc. .....
păstrează un spirit calm, meditativ

Interpretarea lui E. Meliade a stat la baza reconsiderării operei poetului, din păcate după dispariția sa. Tot aici se citează un fragment de poezie (întregul, se pare, s-a pierdut), din care rezultă clar că experimentul este modelat în parte și de unele influențe cosmice, probabil unele radiații: *Prin atomii adunați în glastră / Materia stelară-i un vânt / ce a foșnit printre astre / și-acuma imprimă un cânt.* Titlul probabil, *Poetul la masa de smarald,* sugerează un poem de lungime mai mare în care se dezvăluie mai multe aspecte ale tehnicii, din păcate încă negăsit printre documentele publicate, ori cele rămase în manuscris.

8. DISPARIȚIA POETULUI

Câteva elemente sugerate în volumul *Poetul așa cum a fost* îl descriu în ultima perioadă a sa drept un om izolat, preocupat toată ziua cu întreținerea focului la cele trei cuptoare instalate în camera mare a locuinței sale, de unde nu pleca decât pentru a-și cumpăra câte ceva de mâncare. Unii au văzut aici o licență poetică la întreținerea focului intuiției, rațiunii și sentimentului, din care Poetul își distila talentul, dar fapt este că facturile rămase demonstrează că achiziționa prea mult mangal pentru o locuință prevăzută cu încălzire centrală. De aici și din precaritatea mijloacelor sale de trai a apărut legenda Poetului Nebun, crezându-se Hefaistos printre cuptoarele sale, deși nimeni dintre puținii care l-au contactat în acea perioadă nu a remarcat devieri mentale, altele decât cele obișnuite la un artist.

Cu trei ani înainte de dispariția sa încep să se producă primele fenomene anormale, care pot indica faptul că a început să obțină rezultate concludente. De pildă, câțiva dintre vecinii săi afirmă că s-au vindecat de boli incurabile grație unui balsam furnizat de către Poet, vecinele sale apropiate au început să aibă visuri premonitorii, administratorul a început să înțeleagă limbajul animalelor, copiii din bloc au început să învețe integral operele Poeților predați la școală etc. Este important de notat faptul că multe diagnostice, precum și vindecările ulterioare, pot fi dovedite cu acte medicale, premonițiile – cu note datate riguros, iar problema copiilor – cu saltul incredibil la notele de la română, însemnând chiar parcurgerea drumului de la corigență la câștigarea olimpiadei de limba română, într-un caz, ce-i drept, singular.

Pe măsură ce se apropia "ora zero", mărturiile devin mai confuze, din cauza izolării crescânde a Poetului, amintind doar de zgomote ciudate și de fumul gros și urât mirositor ce ieșea prin coșul improvizat. În seara fatală, vecinii au fost alarmați de un sunet strident, însoțit de lumini intense ce țâșneau din pereți. Au sunat, au strigat, au bătut în ușă și, neprimind răspuns, au chemat poliția și pompierii, speriați de eventualitatea unui accident.

Din raportul întocmit de autorități rezultă că primii au sosit pompierii, la cincisprezece minute după apel. Locuința era închisă pe dinăuntru. Au spart ușa, dar în fața celei ce dădea în camera sa au fost surprinși de un eveniment inedit: ușa s-a transformat, la intrarea lor, într-un corp mineral compact, de culoare verde, identificat

ulterior ca fiind smarald (varietate de beril, cu formula $Al_2Be_3(Si_6O_{18})$, care îşi datorează culoarea oxidului de crom înglobat în compoziţie), care a trebuit spart cu ciocanul pneumatic. Nu s-a dat importanţă inscripţiei de pe uşă, aşa că nu a fost trecută în raport. Pompierii afirmă că ar fi sunat astfel:

Mă mai las şi eu câteodată
între un alt fel de plată
necunoscut fiind
nimeni nu mă va vedea murind (3)

Criminaliştii nu şi-au notat imediat, dar un căpitan îşi aminteşte că pe uşă scria:

Nici o diferenţă nu este
Între cel care moare
şi cel care se naşte (3)

În încercarea de reconsituire publicată sub titlul *Sfârşitul Poetului: am fost acolo!,* câţiva vecini cred că îşi amintesc de versurile:

Dar nu cumva să vină vreun ticălos să-i sfarme
Icoanele iubirii, ce veşnic îl străpung;
Poetul alergării, silence, acuma doarme,
Se pregăteşte, prieteni, pentru un zbor mai lung. (9)

Eu îmi amintesc de prima strofă a mottoului. A doua stă scrisă în vitrina unei librării.

Ciudat, dar la încercările de refacere a uşii de smarald sfărâmate nu s-a putut identifica nici o inscripţie. Nu putem afirma cu certitudine că versurile nu au existat, dar este posibil ca ele să fi fost dictate celor prezenţi de reminiscenţe ale câmpurilor rezultate din transmutaţie, de infomateria activată, şi receptate de fiecare denaturate de propriul subconştient.

După spargerea porţii de smarald, sudată cu pereţii de beton armat ai locuinţei, au pătruns în cameră, unde n-au găsit decât o masă dintr-un material asemănător cu uşa, pe care se afla o carte dintr-un material cu aparenţă de cristal de stâncă, având gravat pe cotor, cu litere mari, aurite: *Numele Poetului.*

Reporterii s-au grăbit să anunţe ştirea, care a apărut a doua zi cu titlul:

ASTĂZI A MURIT POETUL !
Blestemată fie cerneala
Care scrie aceste cuvinte ! (10)

Ulterior, o serie de laboratoare au încercat să deschidă volumul, dar nu au reuşit. La orice încercare de a caracteriza materialul din care acesta este alcătuit, volumul refuză să-şi dezvăluie taina.

Toate centrele de cercetare în care a fost analizată cartea misterioasă au dat un verdict unanim: *s-a stabilit cu certitudine că este imposibil de distrus, cu mijloacele ştiinţei actuale...* ●

BIBLIOGRAFIE:

1. Tudor Arghezi ; 2. Aurel Turcuş; 3. Nichita Stănescu; 4. Lucian Blaga; 5. A. Gorovei, *Literatura populară,* vol. 2, Bucureşti, 1985; 6. R. Vulcănescu, *Mitologia românilor,* Bucureşti, 1985; 7. Gheorghe Pruncuţ; 8. Gogu Constantinescu, *Ştiinţa sonică,* Bucureşti, 1920; 9. Damian Ureche; 10. Nicolae Dragoş.

CONSTANTIN BUICIUC

SUNETUL, PARFUMUL ŞI CULOAREA

Grigore Monoianu ieşise la pensie la şaizeci de ani. Stând acasă, începu să citească toate cărţile necitite din bibliotecă. Îşi punea astfel în aplicare un plan vechi, din tinereţe. Avea o singură şi mare pasiune: cititul. Citise mult şi până acum, dar avea puţin timp liber şi nu putea să ţină pasul cu ritmul în care cumpăra cărţile nou apărute. Venea târziu de la serviciu (făcea ore suplimentare), îşi mai aducea de lucru şi acasă şi, deşi era ajutat de un computer destul de bun, tot lucra aproape zilnic până seara. Atunci îi mai rămâneau două-trei ore pentru citit, uneori şi mai puţin, pentru că îl mai vizitau, destul de rar, rudele sau puţinii săi prieteni, ori urmărea unele emisiuni la televizor. Între timp, el cumpăra constant cărţi, tot ce era mai bun în librării, iar teancul de volume necitite se mărea tot mai mult, devenind, treptat, uriaş. De-acum însă, va recupera totul. Avea timp berechet în faţă. Încă din prima zi de după pensionare, se aşează la biroul său cu cartea în faţă. Citea tot timpul. În primele săptămâni, mai privea la televizor, mai primea vizitele prietenilor, mai ieşea la plimbare (o dată fusese chiar la cinematograful în relief). Dar, treptat, se separă de lume. Nu mai ieşi din casă, renunţă la televizor şi nu mai primi pe nimeni. Prietenii şi rudele îl părăsiră. Robotul casnic făcea curăţenie şi aducea mâncare. Tot el rezolva diferite probleme legate de

contactul cu societatea (primirea pensiei, plata impozitelor, a energiei şi celelalte). Grigore Monoianu nu se mişca ore în şir de la biroul său. Uneori, ca să-şi mai odihnească ochii, privea cerul albastru, la fereastra sa de la etajul 30. Nu vedea nimic din oraşul care se întindea dedesubt. Se întorcea destul de repede la cartea deschisă. Dormea pe săturate, ca să-şi refacă forţele, apoi o lua de la capăt. Ar fi pierdut noţiunea timpului (de la o vreme, trăsese jaluzele negre la ferestre şi citea la lumina unei lămpi de birou), dacă robotul nu l-ar fi anunţat mereu ora, ziua, anul, anotimpul. După ce termina o carte, îi trecea numele şi autorul într-un caiet, apoi îşi stabilea în gând ce cărţi va citi în continuare. Nu citea cărţi de acelaşi fel una după alta, deşi ştia că fiecare carte e, în felul ei, unică. Citea, în general, cărţile în ordinea în care le cumpărase. Se întâmpla să citească şi cărţi cumpărate cu douăzeci-treizeci de ani în urmă. Totuşi, dacă unele cărţi îl interesau în mod deosebit, nu aştepta să le vină rândul, ci le citea înaintea altora. Încă din tinereţe nu putea să suporte obiceiul unora de a citi imediat cartea proaspăt apărută. Chiar dacă acea carte îl atrăgea, el nu o începea imediat ce o cumpăra, ci o lăsa să aştepte câteva săptămâni, timp în care se gândea cu voluptate la ea şi citea, desigur, alte cărţi, apărute mai de mult. Din când în când mergea prin camerele pline cu rafturi şi mângâia cotoarele, recapitulând în gând ce cărţi citise şi ce cărţi nu citise încă. Dar nu stătea mult: fugea repede la biroul său. Îşi dădu seama că citea de mai mulţi ani. Simţea că îmbătrânise. Se privea rar şi fugitiv în oglindă şi vedea cum se înmulţiseră ridurile, cum părul îi albise complet şi se rărise şi mai mult. Îşi simţea picioarele slăbite şi durerile de spate (care îl chinuiau încă din tinereţe) cu greu le mai atenua cu medicamentele aduse de robotul casnic. Totuşi, continua cititul. Vedea, cu bucurie infernală, că teancul de cărţi necitite se micşorează tot mai mult. Până într-o zi, când termină de citit ultima carte din bibliotecă. Robotul îl anunţă că de la pensionarea lui au trecut douăzeci şi doi de ani, opt luni şi zece zile. Grigore Monoianu era complet satisfăcut. Deşi nu se simţea prea bine (avea o slăbiciune generală), hotărî să iasă afară, prima dată după mai bine de douăzeci şi doi de ani. Luă ascensorul, coborî rapid cele treizeci de etaje, deschise uşa de sticlă mată a blocului şi păşi în stradă. Rămase încremenit.

Pe un dâmb înverzit se înălţau două flori gigantice, roşii, cu petale mişcătoare. Din pistilurile florilor se ridicară doi şerpi argintii, subţiri şi lungi, care se topiră încet în cerul azuriu. Trecu un fel de caleaşcă din care pluti prin aerul înmiresmat o femeie cu trenă albă. Efluvii luminoase şterseră repede femeia şi vehiculul strălucitor, apoi, dintr-un munte, veni un proiectil oţeliu şi explodă în mii de ţăndări care se dovediră a fi o mulţime de flori multicolore, pline de tot felul de parfumuri. Grigore Monoianu se aplecă şi luă o floare albastră din faţa lui. Floarea se transformă brusc în scrum, care căzu printre degete. O jerbă de scântei coborî dintr-o stea agăţată în

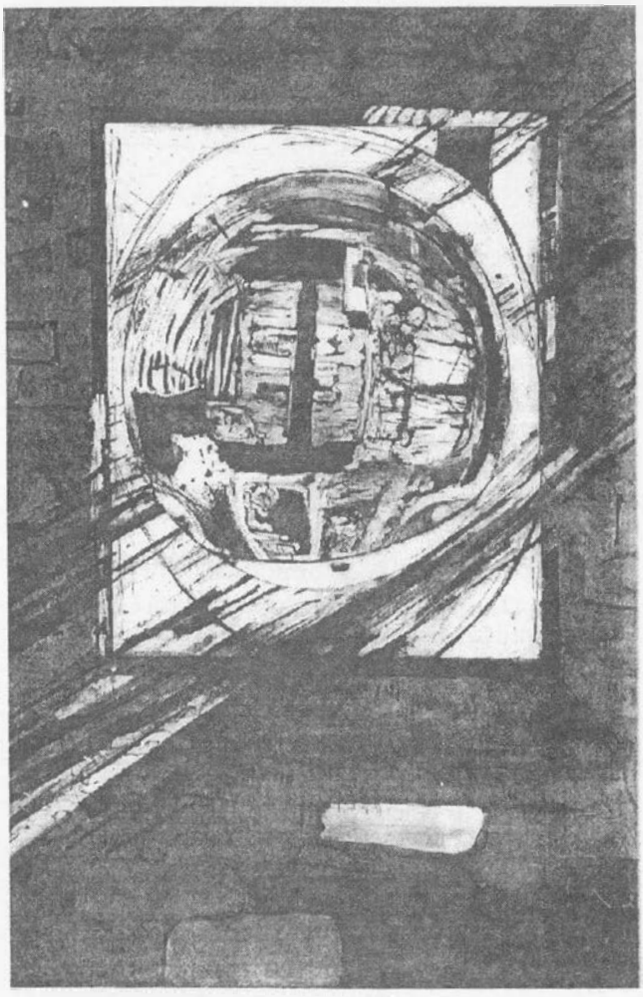

mijlocul cerului, construind o cupolă semitransparentă. Prin pereţii cupolei îl priveau nişte oameni cu aripi pe spate şi care ţineau în mâini nişte obiecte sferice, jumătate roşii şi jumătate albe. În interiorul sferelor clipeau lumini dezordonate. Un tren ieşi din pământ ca o râmă gigantică şi se pierdu şerpuind printre copacii pădurii care se întindea în zare. La poalele unui deal crescură mai multe ciuperci galbene, uriaşe. Peste ele păşea o pasăre cu penele arzânde. Fumul din spatele păsării se întârea treptat într-o construcţie de marmură neagră, brăzdată de vinişoare sângerii. Pe porţile construcţiei ieşeau în rânduri strânse nişte fiinţe orbitor de albe. Capul lor era complet neted, nu avea ochi, nas, gură şi urechi. Fiinţele semănau cu nişte furnici.

Grigore Monoianu se frecă la ochi, strânse pleoapele, se ciupi de braţ, dar imaginile nu dispărură. Auzea şi un fel de muzică greu definibilă şi simţea un miros de plante. "Nu se poate, aceasta nu e... Au trecut mai bine de douăzeci de ani, omenirea a evoluat, dar n-are cum să se prezinte astfel! Parcă sunt într-o altă... Ce fel de realitate percep eu?" Închise ochii, se întoarse brusc şi deschise uşa blocului. Deschise ochii, intră în ascensor, urcă până la etajul treizeci, pătrunse în apartamentul său şi îşi privi cu bucurie rafturile pline cu cărţi, înalte până în tavan. Fu însă cuprins de panică: îşi aminti că nu a mai rămas nici o carte necitită în imensa şi orgolioasa lui bibliotecă. ●

LUCIAN-VASILE SZABO

DE MÂNĂ CU DEMONUL. PRIN PARC

Capitol din care aflăm cum a găsit profesorul Lacrămă o creatură ciudată într-o grămadă de frunze

Profesorul Lacrămă s-a întâlnit cu demonul în 20 noiembrie 2003. Era cutremurător de frig când a coborât din tramvai, la Catedrală, şi, în loc să meargă spre centru, aşa cum făcea de obicei, a luat-o prin parc. Pe aleile de bitum erau împrăştiate frunze coapte de platan. Ningea rar, rar de tot, şi printre copaci nu se vedea nici un om. Doar la capătul parcului, aproape de aleea de pe malul Begăi, doi boschetari aproape bătrâni făcuseră un foc de vreascuri, să se încălzească şi să-şi fiarbă o supă de varză. Mirosul dulceag la fierturii plutea aproape vizibil în aerul curat. A pornit în direcţia celor cu focul şi a început să se gândească la Rafaela. Demonul foşnea într-o grămadă de frunze, din cele adunate de lucrătorii de la salubritate şi lăsate să zacă acolo de mai multe zile. La început a crezut, deşi s-a speriat puţin, că este vorba de vreo pasăre în agonie, răzbită de frig ori lovită cu praştia de vreun copil. A crezut că este o pasăre, adică un pui de crescătorie, aşa cum văzuse în 15 septembrie 1994, ora 10, la o fermă de la marginea oraşului. Puii morţi aşteptau pe paiele putrede să fie adunaţi şi aruncaţi în remorca murdară ce-i va duce la groapă, în timp ce puii încă vii le ciuguleau penele. Apoi a crezut că este vorba de o pisică sau un câine, că s-au îngropat în frunze ca să se poată ascunde de frig.

Domnul Lacrămă a uitat de boschetarii ce-şi fierbeau supa la colţul parcului şi de faptul că trebuia să treacă pe la Rafaela, ce-l aştepta cu o cafea fierbinte. Stătea şi privea creatura ce dădea frenetic din picioare, strângând mănunchiuri de frunze în ghearele-mâini. Era culcată pe spate, cu aripile desfăcute larg. Avea burtica roşietică, lipsită de păr. A văzut că este un demon atunci când s-a dat doi paşi mai aproape şi i-a privit cu atenţie urechile ascuţite, ca de lup. Când a chiţcăit subţire, profesorul a spus: da, acesta este un demon. Şi-a adus aminte că seamănă cu duhul desenat în cartea *Magia la români,* de Lucian-Vasile Szabo.

Rafaela îl aştepta de o jumătate de oră cu o cafea caldă la restaurant, dl Lacrămă simţea cum îi îngheaţă mâinile, băgate în buzunare cu tot cu mănuşi şi cum i se aburesc ochelarii. Demonul se ridicase în fund şi îşi rotea ochii mari albaştri, trăgând puternic aer în piept. la uite, a spus profesorul ştergându-şi mirat ochelarii, nu ştiam că demonii respiră. Auzi pe cineva cum îşi drege glasul în spatele lui, după care o replică tăioasă: păi dacă dumneata nu ştii, că ai o figură de intelectual... Noul intrat în scenă era un individ de vreo 50 de ani, cu o căciulă brumărie de miel, trasă pe cap până peste urechi. Era înfăşurat într-un cojoc lung şi larg, croit după moda Alain Delon.

Capitol în care demonul îşi suflă nasul şi se plânge că îi este foame

A luat frunză cu frunză până a găsit una mai moale şi şi-a suflat nasul cu ea. Mare lucru nu a reuşit să facă, probabil frunza nu era suficient de moale, aşa că a aruncat-o. Şi-a vârât un deget în nara stângă şi, întorcându-se către dreapta, a suflat cu putere. Când a terminat cu suflatul nasului a oftat satisfăcut, iar când şi-a dat seama că oamenii îl privesc miraţi, a întrebat candid: ce, nu aţi mai văzut demon suflându-şi nasul? Ceea ce era adevărat, profesorul Lacrămă nu mai văzuse. Eu nici măcar nu am văzut un demon viu până acum, ci doar desenat. Am auzit că umblă, dar încă nu m-am întâlnit cu nici unul. Şi nici Rafaela nu s-a întâlnit. De unde ştii, domnule, că nici Rafaela n-a văzut? s-a băgat în vorbă individul cu căciula de miel trasă peste urechi. Te credeam intelectual, dragă domnule, dar dacă nici măcar un drăcuşor ca ăsta n-ai întâlnit...

Creatura dădea uşor din aripile ca de liliac, în mod evident plictisită de discuţia celor doi despre sine. Încetaţi, doar nu o să vă certaţi pentru mine, când eu mor de foame, spuse lovind cu piciorul stâng în maldărul de frunze. Adică voi şi mâncaţi? făcu din nou mirat domnul Lacrămă. Cum dracu' să nu mănânce dacă e *vapiri*? dădu răspunsul tipul înfăşurat în cojocul de oaie. Ei suge sângele la cine prinde... Scuipatul demonului l-a lovit direct în obraz.

Nu-ţi este ruşine, nemernicule, să vorbeşti aşa despre mine? Mai bine du-te şi spune-le la ăia cu supa de varză să vină cu oala încoace. Omul a luat-o din loc. Se oprea din când în când şi se uita bănuitor în urmă. Când a considerat că este în siguranţă a luat-o la fugă. Ce individ pisălog şi prost, spuse demonul, frecându-şi mâinile cu nervozitate. Totuşi, eu trebuie să mănânc ceva. Domnule profesor, mă ajuţi să merg la băieţii cu supa de varză?

Profesorul Lacrămă a luat demonul de mână şi au pornit-o pe alee către indivizii ce-şi făceau mâncare la focul aprins în colţul parcului. În urmă veneau câţiva gură-cască, păstrând o distanţă de doi-trei metri. Cei întâlniţi pe drum se dădeau respectuos la o parte. O bătrânică şi-a făcut, speriată, câteva cruci şi a început să ţipe că să se ducă de acolo cu necuratul. Domnule, eşti nebun să te plimbi cu diavolul de mână prin parc, nu vezi că sperii copiii? Profesorul Lacrămă ar fi vrut să-i spună că demonului îi este foame şi că îl duce să-şi ia ceva de mâncare, iar un tânăr ce venea în spate ar fi vrut să zică: Unde vezi dumneata copii? dar nu a mai apucat, deoarece demonul s-a prăbuşit pe alee, dând disperat din mâini, picioare şi aripi. Când s-au aplecat asupra lui, i-au auzit scrâşnetul dinţilor şi apoi m-a omorât cu crucile ei tâmpita de babă!

Atunci profesorului i-a sunat telefonul mobil. Când a răspuns, din difuzor a răzbătut un *Ce faci?* cald din partea Rafaelei. S-a dat câţiva paşi înapoi pentru a ieşi din grup şi a răspuns: N-o să-ţi vină să crezi, dar m-am întâlnit, în spatele Catedralei, cu un demon bolnav şi înfometat. Da' ce Dumnezeu ai căutat în parc? Nici eu nu ştiu ce m-a făcut să o iau pe acolo...

Capitol în care domnul Lacrămă îl pomeneşte pe Dumnezeu şi află că drăcuşorul a vrut să-i roadă ficatul

Să nu crezi că acum o să te înfiez. Cumva trebuie să-ţi porţi singur de grijă, aşa cum ne purtăm cu toţii, îi spunea micului demon, în timp ce păşeau încet pe alee. Privea înainte şi vorbea tare, obidit, că unde ai mai văzut tu om să-i poarte de grijă unui drăcuşor, până la urmă. Sigur, noi ne comportăm în general omeneşte faţă de semenii noştri şi cel mai adesea şi faţă de vietăţile lăsate de Dumnezeu, dar chiar să te îngrijeşti de... Se opri din vorbă şi din mers, căci demonul tremura vârtos, îşi dădea ochii peste cap, bulbucaţi, şi-l smucea de mână de credeai că vrea să i-o smulgă din umăr şi să-l bată cu ea. Se aplecă şi prinse creatura de mână. Părea un copil firav ce nu poate să respire din cauza unei alergii îngrozitoare. Domnul Lacrămă simţi nevoia să-l ia în braţe şi să-l mângâie, dar se sfii de grupul de gură-cască ce-i înconjura la distanţă de câţiva paşi. Hai, zise, revino-ţi, ce mama dracului te-a apucat? Hai, că imediat o să primeşti de mâncare. Creatura se linişti ca prin farmec şi spuse ce naiba te-a apucat să vorbeşti despre cel din ceruri? Am simţit că mor pe loc, şi aşa sunt slăbit. Bine că până la urmă ai invocat-o pe mama noastră, mi-a mai venit inima la loc. Acum lasă-mă singur, mai făcu demonul. Şi ia-i şi pe căscaţii ăştia cu tine. Un tânăr tocmai dădea să-l apostrofeze cu măi, limbric, când ţi-oi da..., însă piaza rea se dovedi mai rapidă şi răcni înfiorător: valea!

Profesorul se îndepărtă, şoptind ca pentru sine ce ţi-e, domnule, cu creaturile astea! Le ajuţi şi ele îşi bat joc de tine... Las' că mai vedem..., dar nu apucă să-şi ducă reflecţia până la capăt că desluşi foarte clar gândurile demonului, ce-i spunea că a avut noroc, că era un om bun, săritor, că îngerul lui, aflat permanent de veghe deasupra capului, a fost mai puternic, deoarece la început nu dorea decât să-i roadă ficatul. Domnul Lacrămă râse uşor. Gluma i se păruse bună. Apoi se opri speriat, deoarece recepţionase gândul micului drac şi înţelese că acesta vorbea serios. Frământă în minte un vraf de cuvinte până se închegară într-o mirare: demonii sunt vampiri? Eu ştiam că strigoii iau viaţa, dracul îţi ia sufletul, dar nu-ţi sorb sângele şi nu-ţi rod ficaţii... Rămase cu nedumerirea, căci demonul nu-i răspunse. Ridicase oala cu ciorbă fierbinte şi sorbea repede, fără să-i pese de boschetarii ce-l priveau pofticioşi de la zece metri distanţă.

Omul porni grăbit să ocolească prin spatele Catedralei pentru a ajunge cât mai repede la Rafaela, care îl aştepta cu o cafea caldă. Când trăgea aer pe nas, gerul îi lipea nările. A vrut să o ia direct prin faţa lăcaşului de cult, dar paşii îl purtară uşor la stânga, aproape de staţia de tramvai, pe locul unde, în seara de 17 decembrie 1989, văzuse căzut un individ împuşcat în cap. Era un bărbat slăbănog, îmbrăcat sărăcăcios, ce nu părea să aibă mai mult de 60 de ani. O parte din craniu îi era smulsă de glonţ. Trupul zăcea prăbuşit într-o baltă de sânge, îngheţată deja, vegheat doar de lumina rece a unui neon atârnat de stâlpul metalic de la intersecţie. Lumina albă lăsa urme firave, strecurându-se printre crengile gri ale unui tei din cei ce străjuiesc trotuarul.

Capitol unde se vorbeşte de o călătorie în trecut, pentru a se asista la o crimă teribilă

Îşi aducea aminte cum în urmă cu 14 ani trecuse pe aici, venind înfrigurat pe aceeaşi alee, cum se aştepta să dea de ceva rău, monstruos. Însă nu se temea, păşea calm în umbrele zdrenţuite ale nopţii, ieşind în liniştea suspectă de pe strada pustie. A stat câteva clipe aplecat asupra cadavrului, privea hăul negru căscat în ţeastă, bucata de os cranian smulsă cu păr cu tot şi se mira că nu vede pe nicăieri urme de creier, aşa cum citise în cărţi ori văzuse în filme. Dumnezeule, îşi spunea uimit, oare ce Dumnezeu s-a întâmplat? Cum e posibil să moară cineva împuşcat în cap şi să fie abandonat în mijlocul drumului? Linişte. Nici o mişcare. Nici un răspuns. După atâţia ani, retrăia înfrigurarea de atunci. Uluiala şi neputinţa unui răspuns îl dureau la fel de tare, încât profesorul Lacrămă simţi nevoia să se sprijine de ceva.

Ţi-e rău, domnule, ţi-e rău? întrebă un domn în vârstă, înalt şi solid. Îi receptă cuvintele doar după un timp şi îi răspunse că, într-adevăr, nu se simte prea bine, că îi este rău, deoarece nu ştie cine l-a împuşcat pe acel om în seara zilei de 17 decembrie 1989. Cine l-a împuşcat: Armata, Miliţia, Securitatea? Domnul înalt şi solid îl priveşte intrigat, după care se uită stânjenit într-o parte. Era căzut chiar aici, continuă domnul Lacrămă, aici, dar nu mai este nici un semn.

Dădu să plece, însă un gând firav îi vibră în creier. După câteva clipe, mintea i se limpezi şi înţelese că-i vorbeşte micul demon. Ai grijă că în câteva momente vei fi acolo. Vei vedea cine l-a omorât pe individ. Dumnezeu nu are nici o legătură cu asta. Eu pot să te duc acolo şi vreau să o fac. Ai grijă... Gândul se pierdu şi se trezi înspăimântat, fugind din stradă către parc. Se auzeau focuri de armă încrucişându-se în faţa catedralei. Se trăgea dinspre Piaţa Operei şi dinspre podul de la Sfânta Maria. Se opri pe alee, nemaiştiind încotro să o ia. Când împuşcăturile s-au mai rărit, a făcut drumul înapoi. De după trunchiul gros al unui tei privi înspre piaţă şi văzu trei militari, cu uniforme şi bocanci de soldaţi în termen, tineri şi speriaţi, venind în fugă prin intersecţie. Auzi zgomot de paşi în dreapta şi când răsuci capul îl descoperi păşind grăbit pe bătrânul care, peste câteva momente, avea să se prăbuşească cu craniul spulberat de glonţ. Părea că nu i-a văzut pe militari şi se îndrepta către ei. Vino şi ascunde-te, îi strigă profesorul Lacrămă, fugi în parc! omul se opri dezorientat preţ de o secundă, mai făcu trei paşi până când un glonţ dintr-o rafală îl loveşte în cap. Bătrânul ponosit se scurge moale la pământ. Apoi sângele se adună într-o baltă pe trotuar.

Soldaţii trecură grăbiţi, trăgând din când în când focuri de armă către Piaţa Sf. Maria. La câţiva metri de ei, domnul Lacrămă, pe atunci încă student, se roteşte leşinat ca o gelatină după trunchiul copacului. Şi-a mai revenit puţin când grupul de militari a dispărut din raza lui vizuală. Şi pentru că nu mai simţea nici o mişcare în jur, s-a desfăcut încet la pantaloni şi a început să se pişe pe scoarţa teiului, fără să-i pese că urina îi curge şi pe ghete. După un timp a auzit foşnet de frunze în parc şi şi-a dat seama că se apropie cineva. După o uşoară strângere de inimă se linişti. Îşi dădu seama că nu-i mai este frică. Un tânăr slab a ieşit pe cărare, fără să-l observe, şi se aplecă asupra mortului, cercetându-l cu spaimă. Era viitorul lui coleg, Lucian-Vasile Szabo, ce se îndrepta către Casa Universitarilor, având înfundată pe cap o căciulă de blană ca a lui Ceauşescu.

Capitol despre întoarcerea la realitate şi la mult aşteptata cafea caldă

Din nou îşi aminti de cafeaua caldă cu care îl aştepta Rafaela şi îşi dădu seama că înspăimântătoarea şi neaşteptata călătorie în trecut nu-l ajutase să afle cine este ucigaşul cetăţeanului în vârstă, aflat acum prăbuşit sub copac. Era covârşit de cele văzute, dar bucuros în acelaşi timp pentru că nu făcuse pe el. Micul demon îl ajutase să se întoarcă în urmă cu 14 ani, însă distinsul profesor se făcuse trunchi în trunchiul teiului, se simţea şi acum o bucată de coajă gri-tulbure, prăfoasă şi iute la gust, căci mâinile i se murdăriseră şi în palme îi rămăseseră şănţuleţe adânci. Dar chipul militarului ce a tras nu l-a reţinut. Şi, oricum, nu-l cunoştea şi nici nu i-ar fi trecut nimeni după aceea prin faţă sutele de soldaţi ce au bântuit în acea noapte prin oraş. Aşa că se rugă demonului să-l aducă înapoi, în prezent. Şi acesta îl aduse.

Se trezi în genunchi, chiar în uşa autoservirii *Expres*, aflată pe cealaltă parte a Catedralei. Un cerşetor bătrân dădu peste el şi se răsturnă. Paştele mă-tii! înjură cu mult saft cerşetorul. Dacă eşti beat de ce mă-ta-n cur nu stai acasă? Domnul Lacrămă se pregătea să riposteze, însă îşi dădu seama că individul din faţa lui semăna uluitor de bine cu mortul căzut sub tei în noaptea de 17 decembrie 1989. Se miră cu gura căscată şi încercă să-i vorbească, dar nu mai apucă. Bătrânul pierde-vară îi trase o lovitură cu cârja în cap, aşa că leşină imediat. Se mai trezi încă o dată, tocmai când ceasul din turnul Catedralei bătea ora 11. Se miră un pic, apoi îşi dădu seama că demonul i-a făcut cadou o oră. Înainte de a călători în trecut ştia că e ora 12, ori acum se întorsese mai devreme, drăcuşorul ştiind probabil că îi promisese Rafaelei că va trece pe la ea în jur de ora 11 şi că întârziase. Acum putea să ajungă

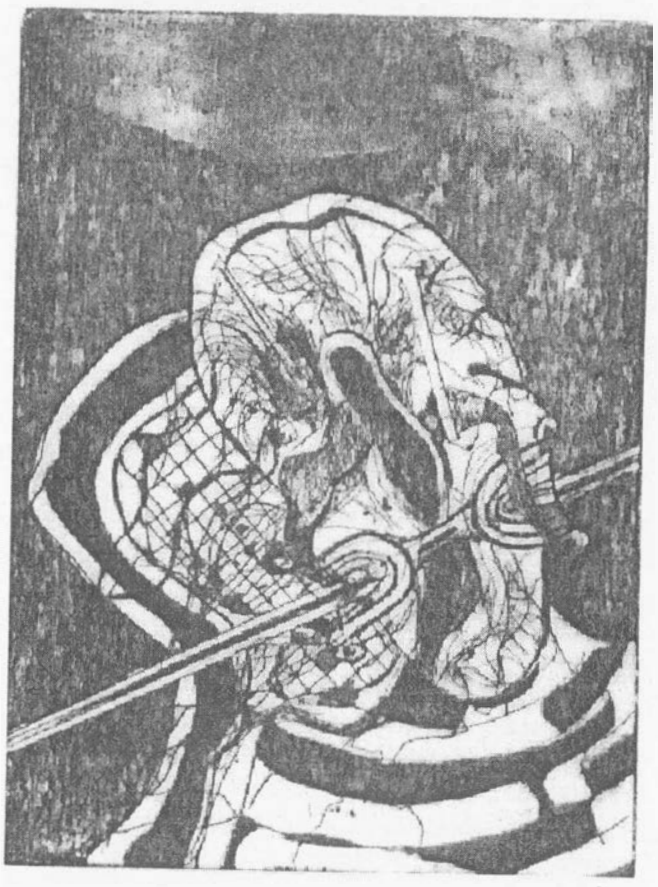

la timp, mai ales că ea pregătise o cafea caldă. Tocmai se ridicase şi dădea să plece când un bărbat cărunt, înfăşurat într-un palton gros, l-a prins de mână şi i-a spus să rămână pe loc pentru că a chemat o maşină a *Salvării*. A mulţumit frumos, zicând că nu este nevoie, dar căruntul nu părea să se lase, spunând ce treabă e asta, că eu am să mă fac de râs. Da' du-te, domnule, acasă, i-a replicat profesorul şi a luat-o la picior.

Pe partea cealaltă a pieţii îl văzu pe Lucian-Vasile Szabo îndreptându-se grăbit către staţia autobuzului 33. Purta un pardesiu verde-închis şi o pălărie gri. În mână avea un ziar *Agenda zilei* şi volumul *Nouă povestiri,* de J.D. Salinger. A vrut să-l strige ca să-i povestească ce i s-a întâmplat, mai ales că îşi amintea că acesta scrisese cândva literatură SF. A renunţat, deoarece Szabo ajunsese deja la autobuzul ce semnaliza de plecare. În urmă cu vreo cinci ani Szabo îi povestise că văzuse şi el bătrânul ucis şi căzut lângă Catedrală, cu ţeasta sfărâmată de glonţ. Cum de nu ne-am întâlnit, replicase domnul Lacrămă, tot atunci am fost şi eu acolo... După aceea am plecat prin parc către gară. Recunosc că eram destul de surescitat. În drum am întâlnit baraje de militari, care tot timpul mă întorceau din drum. Mi-am pierdut cumpătul şi am început să ţip la unii să mă lase să trec, că peste tot sunt militari ce-mi cer să nu o iau pe acolo. Nu m-au împuşcat, ci m-au lăsat să ies la peron.

Discuţia avusese loc întâmplător, prin martie 1998. Szabo îi spusese că acolo căzuse în revoluţie un mort. Îi povestise că mai mult îl impresionase imaginea unui bărbat împuşcat, pus de militari într-unul din fotoliile scoase în faţa magazinului în care acum se vând produse de la Comtim. Mortul stătea calm în fotoliu şi privea lumea cu ochii larg deschişi, ca la televizor. Doar Cornel Secu, pe atunci director la Casa Universitarilor, striga răguşit ce aţi făcut, domnilor, l-aţi împuşcat şi acum l-aţi pus în fotoliu ca la expoziţie. Până când un soldat, sau unul din ăia îmbrăcaţi în haine militare, i-a spus să-şi ţină gura, altfel îi trage un glonţ în cap. Cornel Secu avea să se retragă, dar după o jumătate de oră tot au tras în el, rănindu-l în trei locuri. A scăpat cu viaţă printr-o minune.

Rafaela îi întinse cafeaua într-un pahar alb, cerat. Cu obrazul în palma mâinii drepte a început să asculte fără să spună nici un cuvânt, deşi în timp ce povestea domnul Lacrămă ar fi trebuit să se afle în parc, cu demonul de mână. Rafaela îl ştia fantezist, dar mai ştia şi că nu confundase niciodată realitatea cu imaginarul. Acum nu ştia ce să creadă şi i se părea necuviincios să-l întrerupă. El vorbeşte calm, infinit de calm, şi ea se aşteaptă în fiecare moment să-l audă că, de fapt, totul este o glumă. Dar nu a spus acest lucru nici când a terminat de povestit, aşa că au ieşit în Piaţa Operei şi au privit la grupul de peruani, chiar din Anzi, negricioşi şi cu părul lung. Peruanii cântau dumnezeieşte şi, din când în când, unul dintre ei trecea prin mulţime oferind spre vânzare casete cu muzica lor.

Capitol în care aflăm că profesorul Lacrămă a căutat drăcuşorul printre bufniţele de la muzeu

Tocmai încercau să-şi ia la revedere, căutând un motiv pentru o uşoară atingere, aşa, ca din întâmplare, când individul de 50 de ani, înfăşurat într-un cojoc după moda Alain Delon, s-a apropiat de ei, s-a dat mirat un metru mai în spate şi a exclamat domnule, exişti! Am văzut că demonul e real şi se plimbă prin parc, dar dumneata ai dispărut şi credeam că nu exişti. Profesorul zâmbi, amintindu-şi cum omul îl ironizase "dacă dumneata nu ştii, care ai o figură de intelectual..." Cine ştie de unde Dumnezeu am apărut, îi replică, însă cum tipul părea că vrea să se întindă la vorbă spuse calm bine, le revedere, te pup Rafaela, ne vedem mai târziu.

A doua zi dimineaţă, domnul Lacrămă simţi că-i pare rău. Nu trebuia să-l abandoneze pe micul demon în parc. A început să bată aleile şi să scormone în tufişurile rare, în grămezile de frunze, ba chiar l-a căutat şi pe gheaţa surie ce acoperea Bega. Văzu urme în zăpada care căzuse peste noapte şi îngheţase. Urmele lăsate de paşi aveau o nuanţă albăstrie şi duceau afară din parc, către pod. Îl întrebă pe un domn ce-şi plimba dalmaţianul dacă nu e aşa că sunt urmele demonului rătăcit ieri pe aici. Omul cu câinele spuse că, după părerea lui, sunt dârele lăsate de bufniţe, deoarece în pinii de lângă muzeu s-au adunat cam 15 exemplare. Probabil că vin noaptea pe aici ca să vâneze şoareci, a adăugat îndepărtându-se.

Repede-repede la muzeu, şi-a spus profesorul ieşind în faţa Catedralei. Dorea să treacă strada, dar maşinile veneau din toate părţile. Capul îi vâjâia şi în suflet îi zvâcnea speranţa că îl va găsi. Ceva îl făcu să se întoarcă şi să-şi învârtă privirea nedumerit. Căuta fără să ştie ce caută. Dezorientat, holbând ochii către ceva ce nu se putea materializa, simţea cum în creier îi pătrunde o durere rece şi tăioasă, ca zăpada ce-i scârţâia sub picioare. Se scutură şi atunci îşi dădu seama. În teiul aflat la câţiva paşi spânzura o coroniţă uscată, acoperită cu o dantelă de zăpadă îngheţată. Îşi aduse aminte că acolo căzuse împuşcat bătrânul şi se linişti.

Stătu prostit sub pinii de lângă muzeu, privind cu capul sucit în sus la bufniţe. Păsările păreau încremenite pe crengi, aruncând priviri goale peste oraş. Din minut în minut, domnul Lacrămă îşi scoate ochelarii şi şi-i şterge sârguincios, deşi i se abureau imediat. Se duse la uşa muzeului şi vorbi cu portarul. Dom'le, or lucrat ăştia la acoperiş şi le-o zogonit din pod. Da', proştii, or lucrat ziua, că ei nu ştie că ele zboară numai noaptea. Şi or rămas pe dinafară. Acuma stau acolo popândău şi n-are curaju' să se bage la luntru, la căldură. Când l-a întrebat ce mănâncă bufniţele, portarul i-a răspuns că noaptea fuge după hârţi şi tot felu' dă goange, dă i-a speriat pă ăştia ce mănâncă noaptea la buticuri,. dar tot degeaba. Demonul nu era printre bufniţe.

Capitol dedicat ziariştilor şi muncii lor, precum şi problemelor de la spitalele de copii

Povestea a fost repede prinsă de jurnalişti. Cei mai serioşi au scris doar că în parc a fost îmbulzeală şi că lumea se călca-n picioare ca să vadă creatura, despre care se spunea că este bufniţă, liliac uriaş, câine schilodit anapoda sau o găină bolnavă. Cei mai extravaganţi au relatat despre un mic monstru ieşit din Bega înghețată, de un vampir ce suge sângele boschetarilor ori despre un extraterestru duios, îndrăgostit de o pământeancă de la liceul *Lenau*. Profesorul a spus şi el povestea unui cunoscut de la ziarul *Naţional*. Individul a publicat-o, dar cum nu putea da numele martorului ocular, deoarece profesorul era un om prea serios, a ieşit o aiureală. Zile întregi s-a vorbit despre drăcuşorul ce se plimba prin parcul de la Catedrală, cu un distins domn de mână, ca apoi să mănânce din ciorba fiartă de boschetarii înfometaţi pe malul apei. Lumea s-a amuzat şi s-a temut în acelaşi timp, fiind o istorie spusă de bătrâni la ceasul din piaţă, la porumbei, ori amplificată de elevi prin şcoli.

La spitalul de pe strada Odobescu a murit un copil de câteva luni. Fusese adus cu o gripă banală, se vindecase şi bătea vesel din picioare, urmând să fie externat. Într-o dimineaţă a fost găsit fără viaţă, vânăt pe tot corpul, zgâriat pe gât şi pe spate. Îşi dăduse suflarea la pieptul maică-sii, cu care dormea în acelaşi pat. Doctorii au spus că a murit sufocat, că a făcut o gravă pneumonie şi că dădea din picioare pentru că era agitat şi nu vesel. Că suferea cumplit şi că nu mai avea puterea nici să plângă. Cine a zgâriat copilul? întrebă o mămică dolofană, internată alături de o fetiţă de trei ani, blondă şi mucoasă. Doctoriţa de pe secţie a dat din umeri şi s-a dus să-l întrebe pe profesor, că era vorba de o clinică universitară.

A doua zi a mai murit un copil, dar de data aceasta la spitalul *Bega*. Era în vârstă de două luni şi fusese adus cu o rană urâtă la umăr, căci se trântise uşa de la balcon şi un ciob de geam l-a tăiat adânc. Atunci cadrele medicale s-au alarmat. Au stabilit repede că este vorba de o intoxicaţie provocată de câteva perfuzii cu albumină expirată. Făceau parte dintr-un lot împărţit între cele două spitale, deoarece era ultimul în stoc la Direcţia Sanitară. Au mai murit cinci copii, doi la spitalul de pe Odobescu şi trei la *Bega,* aşa că oraşul a început să vuiască. Degeaba au ieşit medicii în presă şi au arătat că a avut loc o greşeală de neiertat ce nu se mai poate repeta, că sistemul sanitar este la pământ şi că nu se poate face nimic fără o reformă radicală. Locuitorii au început să facă mitinguri la poarta spitalelor, dar pe tăcute, pentru a nu deranja copiii. Bărbaţii aveau bâte în mână, iar preşedintele Consiliului Judeţean venise cu puşca, hotărâţi fiind să nu mai lase demonul să se apropie de copii. Demonul nu s-a mai apropiat, pentru că albumina expirată fusese distrusă, deci nu s-a mai înregistrat nici un deces.

Lucrurile acestea se întâmplau în primăvară, când teii aveau frunze de un verde atât de crud că părea ireal. Pe frunze se aşeza praful uscat al străzii, stârnit de maşinile ce treceau în mare viteză, deşi în zonă se află un semafor cu lumină galbenă, intermitentă. Sub un tei aflat în faţa spitalului de pe Odobescu povestea un individ în jur de 50 de ani, cu şapcă de piele pe cap şi înfăşurat într-un pardesiu maro închis, cum în iarnă văzuse demonul în parcul din spatele Catedralei, precum şi un individ cu ochelari, ce părea intelectual, domnule, plimbându-se cu el de mână pe alei. În frunzişul copacului de alături se auziră zgomote, iar povestitorul a strigat uite-l, ăla e drăcuşorul! Aveţi grijă să nu vă scape! Au aruncat în direcţia lui cu pietre şi cu bâtele din mâini. Unde e ăla cu puşca, au strigat, însă preşedintele Consiliului Judeţean se retrăsese, deoarece avea de făcut o deplasare în Germania. Creatura a căzut, bufnind la pământ ca un bolovan, dar când să pună mâna pe ea a dispărut printre blocuri.

Ziariştii au prins din nou subiectul şi l-au lăţit mai bine de o săptămână. Demonul nu a mai fost găsit şi nici nu l-a mai găsit nimeni. Mitingiştii s-au dus pe la casele lor, convinşi că şi-au făcut datoria faţă de ţară şi faţă de copiii ei. Demonul era ca şi mort după câteva săptămâni şi povestea părea îngropată. Profesorul Lacrămă a bântuit printre blocuri, căutându-l inclusiv în ghenele de gunoi. Doar că lucrătorii de la salubritate şi-au făcut datoria în acele zile şi au cărat mizeria. Puţea, însă nu era nici urmă de demon. Copiii mai răsăriţi l-au confundat pe profesor cu sărăntocii ce caută prin gunoaie şi i-au dat cu pietre în cap de i-au sărit ochelarii. O lentilă s-a spart în timpul căderii, iar pe cealaltă a sfărâmat-o sub picior, fiindu-i imposibil să se oprească din fugă sau să o ocolească.

Capitol în care se lucrează în grădina de legume şi se prăbuşeşte un avion de vânătoare

Peste câteva luni, într-o zi de început de septembrie, Domnul Lacrămă dădea cu sapa printre ardeii ce-i avea sădiţi în grădina amenajată la margine de oraş, dincolo de ultimele case ale cartierului Mehala. Săpa cu îndârjire, se apleca să smulgă firele de iarbă crescute chiar la rădăcina plantelor, acolo unde el nu îndrăznea să se apropie cu luciul tăios al uneltei. Se oprea din când în când şi privea la rândurile de roşii, legate cu sfoară pe sârme nichelate, prinse între ţevi solide, înfipte adânc în pământ, la castraveţii plantaţi chiar în spatele colibei de carton, pentru a-i proteja de mană, acoperindu-i în fiecare noapte cu o folie, la înălţime, ca să nu se sufoce, la ţelinele verzui, cu frunzele strălucind întunecat, trecându-şi ochii peste frunzele morcovilor pleoştite de căldură, la răsadurile de vinete, ciupite de gândacii de colorado, dar cu fructe mari şi cărnoase. La marginea gardului de sârmă împletită, deasupra căreia trăsese trei rânduri de sârmă ghimpată,

creşteau rânduri de gălbenele ce înfloreau încontinuu de la sfârşitul lui mai şi valuri de volbură de grădină, cu flori fragile, în degradeuri de mov şi vişiniu. Profesorul se oprea din când în când din lucru, se rezema de coada sapei şi-şi arunca privirile departe, către Arad, şi i se părea imposibil din punct de vedere logic să mai fie ceva dincolo de linia orizontului, dincolo de cerul strivit de pământ.

O văzu pe Rafaela venind pe cărăruia dintre grădini, având în mâna dreaptă o plasă verde de plastic, în care aducea salată de vinete fără maioneză şi pâine de secară tăiată felii, iar în mâna stângă termosul cu cafea naturală, caldă. O salută de departe, iar ea îi răspunse agitând mâna în care avea termosul. Apoi îi făcu semn şi cu mâna ce ţinea plasa cu salata de vinete. Se auzea un zgomot ciudat, enervant, venind dinspre nord. Rafaela începu să alerge, strigând fugi, cade, cade, fereşte-te de acolo!

Domnul Lacrămă se întoarse şi văzu căzând rapid un avion de vânătoare MIG23, ultimul exemplar de acest gen din dotarea armatei române. Aparatul păru că se cabrează uruind groaznic, întorcându-se cu 180 de grade. Cei doi piloţi ţâşniră câţiva metri în sus, iar pe urmă începură să coboare susţinuţi de paraşute. Rafaela a aruncat plasa şi termosul, l-a îmbrăţişat repede şi l-a împins scurt către coliba de carton. Fereşte, fereşte! spunea Rafaela înspăimântată de faptul că o să le cadă avionul în cap, deşi nici coliba nu putea să-i protejeze prea mult. Un paraşutist a ajuns în grădina lor, MIG-ul a bufnit de pământ la câteva sute de metri şi a luat foc. Pilotul s-a încurcat în plasa gardului şi a căzut alături, înfăşurat în pânza paraşutei. Profesorul Lacrămă a pornit către locul în care se prăbuşise avionul, dar s-a întors rapid din drum ca să vadă ce face aviatorul. Rafaela s-a dovedit mai cu sânge rece. A adus un cuţit şi a tăiat pânza paraşutei tocmai la timp, că omul aproape se sufocase. Nu o distrugeţi, a început el să strige, nu o tăiaţi că o am pe inventar!

Cu pilotul şchiopătând după ei, au pornit spre MIG. Ajunsese şi celălalt militar, comandantul aparatului, precum şi câţiva pui de ţigani de la ferma de creştere a viermilor de mătase din apropiere. Apoi a ajuns o maşină a *Salvării,* urmată de două de la pompieri. Avionul era praf şi pulbere. Resturile lui se împrăştiaseră pe sute de metri pătraţi. În locul căderii apăruse o groapă de aproape doi metri. Fuselajul mai ardea, scoţând un fum înecăcios şi un miros greu. Comandantul a povestit că un motor a început să uruie de parcă ar fi măcinat pietre, după care s-a oprit. Au reuşit cu greu să vireze către câmp şi s-au catapultat. Când s-a emis ipoteza că accidentul ar fi fost provocat de o pasăre absorbită în instalaţia de aer, domnul Lacrămă a avut o tresărire. Au căutat şi au găsit urmele unei vietăţi tocate mărunt. Proba a fost o gheară. Comandantul a spus: E clar, am prins o cioară. Profesorul a tăcut. A recunoscut gheara-mână şi a ştiut că a fost demonul întâlnit iarna trecută în parcul din spatele Catedralei.

Capitol de încheiere, cu demonul făcând plajă pe malul Timişului

A mai ştiut însă că micul drăcuşor nu a murit şi că nu va muri niciodată. După şase luni de la căderea MIG-ului, în martie 2005, a găsit o poză în ziarul *Renaşterea bănăţeană,* în care era arătat întins pe zăpada murdară de la groapa de gunoi de la Parţa. Textul ce însoţea fotografia vorbea de o ciudată creatură, amintea că mai fusese găsită moartă într-un maldăr de frunze într-unul din parcurile din centrul oraşului şi că fusese lovită cu pietre într-un tei din faţa spitalului de copii de pe strada Odobescu. Domnul Lacrămă a alergat acolo, dar nu a găsit nimic. A întrebat la ziarul cu pricina, însă jurnalistul, mic, negricios, clăpăug şi impertinent, i-a spus că nu deţine mai multe amănunte. L-a trimis să se intereseze la Lucian-Vasile Szabo, susţinând că acesta se pricepe la magie şi la demoni. Dar, între timp, Szabo emigrase în Canada.

Nu a fost însă mirat când, în vară, l-a văzut pe demon făcând plajă pe malul Timişului, la Şag, într-o zonă în care nu se putea pătrunde în mod normal, deoarece era îngrădită şi păzită de militari. Acolo se adunau bombele găsite în albia râului şi rămase neexplodate din cel de al doilea război mondial. Din timp în timp, veneau piroteh-niştii şi aruncau totul în aer. L-a strigat şi drăcuşorul l-a recunoscut. I-a făcut semn cu mâna, dar nu s-a sinchisit să iasă din zona îngrădită. Profesorul Lacrămă l-a strigat până s-a făcut de râs suficient, apoi a plecat acasă. ●

M O N I T O R

Recolta de cărți din acest an a *sefiştilor* timişoreni nu e deloc săracă. Paradoxal, însă, un singur volum abordează genul science fiction...

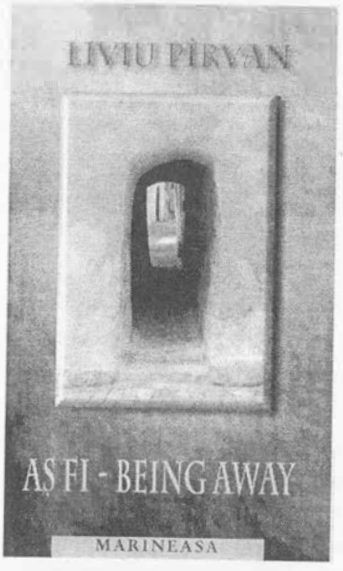

Nu îmi amintesc dacă Liviu Pârvan a scris vreodată proză s.f. Ştiu însă că reprezintă o veritabilă forță organizatorică atunci când e nevoie de el la pregătirea unor manifestări ale fandomului.

La începutul acestui an, ne-a surprins oferindu-ne un volum de versuri (în ediție bilingvă): ***Aș fi / Being Away***.

În textul de pe coperta a IV-a a cărții, criticul Marian Odangiu îl caracterizează pe Liviu Pârvan ca fiind "un poet al luminii, al rădăcinilor şi al izvoarelor, al împrimăvărării eterne şi al începutului perpetuu, al semințelor în care sălăşluiesc promisiuni nesfârşite de rod." Volumul a apărut la editura *Marineasa.* Coperta şi ilustrațiile sunt creația

Eugeniei Banciu, iar versiunea în limba engleză îi aparține Antuzei Genescu. În fotografie: autorul acordă autografe, avându-i alături pe Laurian Cnobloch, Constantin Cozmiuc, Mariana Cernicova, Regine Sârbu, Dorin Davideanu şi Marcel Luca.

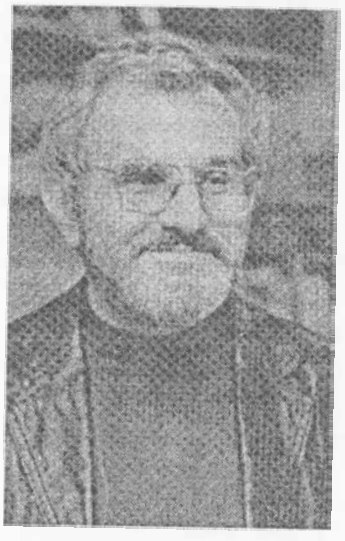

Nici una din cele zece cărți publicate până acum de Viorel Marineasa (ca prozator sau ca antologator) nu aparține s.f.-ului. Totuşi, nu putem uita că ani mulți s-a îngrijit de bunul mers al cenaclului *H.G. Wells* şi al revistei *Paradox,* iar ca editor i-a publicat pe Silviu Genescu, Costel Baboş, Duşan Baiski, Marcel Luca. Toate acestea ne îndreptățesc să ni-l revendicăm într-o anume măsură!

La sfârşitul anului 1998, Viorel Marineasa a publicat la editura *Paralela 45* volumul de proză scurtă ***O cedare în anii '20*** şi, împreună cu Gheorghe Crăciun, antologia ***Prozatori din generația '80.***

Referindu-se la Lucian-Vasile Szabo, criticul Cornel Ungureanu spune că "a fost şi este un ziarist de linia întâi, după cum este un prozator de excepție al literaturii post-moderne."

Pentru noi, Lucian este (şi) autorul de povestiri science fiction, publicate atât în perioada '82-'89, cât şi în anii din urmă.

În 1999 debutează editorial cu volumul ***Libertate şi comunicare în lumea presei***, apărut la editura *Amarcord*. La aceeaşi editură, Lucian-Vasile Szabo se pregăteşte să ne ofere, în curând, volumul de proză scurtă (science fiction?) intitulat ***Seninul cerului de sticlă.***

Mihai Alexandru, vechi cenaclist şi colaborator al *Paradox*-ului, a debutat editorial cu volumul ***Septembrie, pe la mijloc*** (Editura *Helicon*, 1993). Anul acesta, Mihai Alexandru publică, la *Marineasa*, cartea numită ***Cântând cu Europa.***

Rod al unui "pelerinaj cultural" al autorului în Turcia, ca membru al corului *Vox Europae*, volumul nu poate fi încadrat într-un gen anume: reportaj literar? note de călătorie? Istoria şi cotidianul, meditaţia şi anecdota spusă cu haz sunt alături, uneori pe aceeaşi pagină.

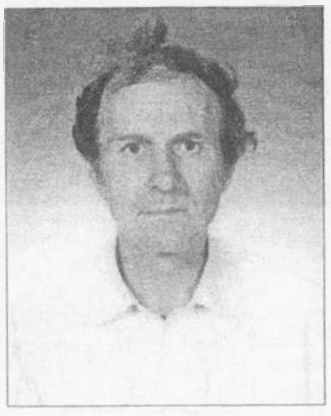

Constantin Buiciuc, mai vechi membru al cenaclului *Sirius* din Lugoj, are la activ volumul de versuri ***Dimineaţă târzie*** (*Marineasa*, 1995) şi... câteva povestiri s.f.!

Anul acesta a publicat, tot la editura *Marineasa*, ***Un strigăt sub Turnul Eiffel,*** volum ce oglindeşte peregrinările autorului prin Basarabia, Danemarca, Franţa, Germania.

În acelaşi timp, iată că autorul revine şi în teritoriul science fiction-ului, publicând o povestire chiar în revista de faţă.

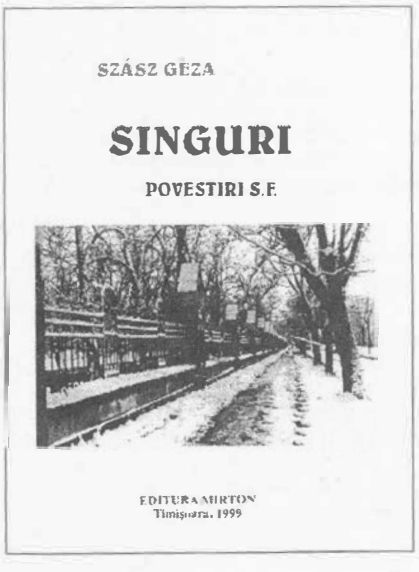

În fine, o carte de povestiri s.f.! Szász Géza, având vechi state de serviciu la cenaclul *Helion,* ne oferă patrusprezece texte proprii şi două traduceri, adunate în volumul ***Singuri*** (Editura *Mirton*). Citâm din prefaţa Marianei Pop: "Ceea ce se impune de la bun început este o anumită simplitate, menită să te prindă în mrejele story-ului, sau, mai degrabă, să te ţintuiască într-un hamac în care te urci cu uşurinţă, dar întârzii (din plăcere) să cobori, căci universul revelat te îndeamnă la o adâncă meditaţie. (...) Ceea ce găsim în fiecare povestire, indiferent de coordonatele în care este plasată acţiunea, este permanenta confruntare între cunoscut şi necunoscut, aceeaşi nelinişte la gândul că oamenii ar fi nişte jucării ale galaxiei, gând dublat, însă, de convingerea că fiinţele minuscule care suntem, chiar prin imprevizibilul trăirilor noastre, rămânem sarea şi piperul universului."

Coperta este realizată de Mihaela Uliczai, iar fotografiile îi aparţin lui Szász István.

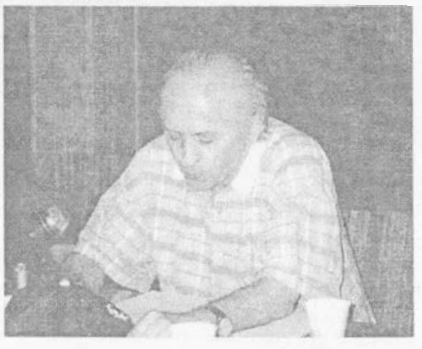

La final, o promisiune: Silviu Genescu (al cărui nume este cunoscut, de multă vreme, în fandomul românesc) a prezentat editurii *Dacia* din Cluj-Napoca primul său roman, având, deocamdată, titlul provizoriu ***Ascensiunea.*** Această carte (pe care, deja, o aşteptăm cu nerăbdare) va veni să se alăture volumului său de debut, ***T de la sfârşit***, apărut la editura *Marineasa*, în 1994.

MICRODICȚIONAR

ALEXANDRU, MIHAI (n. 1958). Absolvent al Institutului de Marină "Mircea cel Bătrân" din Constanța. Prozator. Debut în "Paradox" (1981), cu povestirea *Capul de Somn*. Proză în "Paradox" *(În martie)*, "Helion" *(Octombrie, Prandt, În august)*, almanahul "Anticipația" *(Relatare de la Valea Seacă)*. Volume proprii: *Septembrie, pe la mijloc* (Helicon, 1993), *Cântând cu Europa* (Marineasa, 1999).

ANTIM, VAL (Laurențiu Turcu, n.1949, Hisiaș, jud. Timiș). Studii: Facultatea de Arhitectură din Timișoara (1976), Université de Biochimie la U.L.B. (Belgia 1993). Prozator de limbă română și franceză, traducător, gazetar, antologator, redactor la "Ficțiuni" și (fost) la "Jurnalul S.F". Debut în "Paradox" (1987) cu schița *O oază în deșert*, iar în franceză cu *La Reine de Trèfle*, în "Xuensè" (Belgia, 1993). Premii la convenții naționale; premiul Editurii Athena, 1996, Premiul Editurii Dacia, 1999. Proză în "Helion", "Nautilus", "Anticipația" (+almanahuri: 96,'97,'98), "Ficțiuni", "Astra" (1996 - medalion), "ArtPanorama" (1998, 1999), "Orient Latin", "Orizont". Realizator al unei *Antologii francofone* în almanahul "Anticipația '98". Proză în limba franceză: *Belgia* - "Xuensè" (1994-1997), "Phénix"(1998, 1999); *Franța* - "R.D.I", "Miniature" (1995-1999); *Canada, Québec* - "Obscure" (1994). Volum de proză: *Lumile lui Unu*, Ed. Dacia, Colecția Imago, 1999. Membru al Asociației SF Francofone INFINI din 1993, și al ARSFan din 1994. Fost secretar ARSFan (1995-1996).

BANCIU, EUGENIA RODICA. Absolventă a Facultății de Arte Plastice – secția grafică – Timișoara. Grafician. Profesoară de desen la Liceul de Arte Plastice din Timișoara. Realizează copertă și ilustrație de carte, design ambiental, scenografie. În anii 1984-1999 participă la numeroase expoziții în țară și în străinătate (Düsseldorf, Maastricht, Montivilliers - Franța, Bitola - Macedonia), între care cele organizate cu prilejul "euROcon" (Timișoara, 1994) și "Worldcon" (Glasgow, 1995). Expoziții personale: Casa Universitarilor, Timișoara, 1991; Galeria "Art", Timișoara, 1999. Premiul I la Concursul de grafică pentru tineret (Timișoara, 1987), Premiul II la concursul "Dante Alighieri" (Timișoara, 1992), nominalizări la Bienala Națională "Grafium" (Timișoara, 1995) și la expoziția "Human Body" (Brașov, 1995).

BANCIU, IOANA FLORINA. Absolventă a Facultății de Arte Plastice – secția grafică – Timișoara. Grafician. Restaurator la Muzeul de Artă Timișoara. Realizează copertă și ilustrație de carte, afișe, decorațiuni interioare, scenografie. În anii 1990-1999 participă cu regularitate la Festivalul Național "Student-Fest" și la numeroase alte expoziții în țară și în străinătate (Germania, Maastricht - Olanda, Asturia - Spania), între care cele organizate cu prilejul "euROcon" (Timișoara, 1994) și "Worldcon" (Glasgow, 1995). Premiul I la Bienala de gravură "Colorprint" (Iași, 1996).

BUICIUC, CONSTANTIN (n. 1951, Lugoj). Profesor de limba și literatura română în orașul natal; redactor la săptămânalul "Actualitatea Lugojeană".

Poet, prozator. Poezii în "România literară", "Luceafărul", "Amfiteatru", "Orizont", în culegerea *Cartea poeților* (Ed. Lugojpress, 1994). Recenzii în "Actualitatea lugojeană". A publicat volumele *Dimineață târzie* (versuri – Ed. Marineasa, 1995) și *Un strigăt sub Turnul Eiffel* (însemnări de călătorie – Ed. Marineasa, 1999). Cu povestirea *Coada de pește* obține premiul al II-lea (premiul I neacordându-se) la concursul de proză scurtă s.f. "Helion '88". În februarie 1995, povestirile *Sunetul, parfumul și culoarea* și *Concursul* apar în revista "Flacăra".

COZMIUC, CONSTANTIN (n. 1952, Timișoara). Absolvent al Facultății de Inginerie Chimică de la Institutul Politehnic "Traian Vuia" din Timișoara. Cercetător științific la Institutul de Chimie al Academiei Române, filiala Timișoara.

Prozator, traducător, publicist. Debut în "Paradox", (1983), cu povestirea *Păpușarii*. Proză în "Paradox", *(Poetul la masa de smarald, Acasă, prin nori, La poarta timpului)*, "Helion" *(Îl așteptăm pe Khron, Duminică, după-amiază, Numărătoare inversă)*, și "Orizont magazin". Povestirile sale obțin numeroase premii la convențiile naționale: *Colții tăioși ai speranței* (1984), *Așteaptă-mă în visul de mâine* (1985), *Maidanul cu extratereștri* (1986), *Timpul este umbra noastră* (1987), *Șopronul cu neuristori* (1988), *Fragil ca stânca, puternic ca nisipul* (1989); lucrările premiate apar, pe rând, în almanahul "Anticipația".

Timp de mai mulți ani, susține (săptămânal) pagina *Zona Crepusculară* din "Renașterea bănățeană". La "Vest Matinal" realizează un supliment săptămânal de 4 pagini pe teme de paranormal și science fiction. Creează scenarii de benzi desenate pentru pictorul Sergiu Nicola. Volum: *Revoltă în Cosmos* (Ed. Tehnică, 1983 - împreună cu Wiliam Marin). Își așteaptă sponsorii: *Pașaport pentru Zona Crepusculară* – culegere de texte despre paranormal – și *Maidanul cu extratereștri* – povestiri SF. Membru al cenaclului "H.G. Wells" și al "ARSFan".

GENESCU, SILVIU (n. 1958,). Absolvent al Liceului "C.D. Loga" din Timișoara. Redactor la cotidianul "Agenda zilei".

Prozator, traducător. Debut în "Paradox" (1977), cu povestirea *Transplant*. Proză în "Paradox" *(Viitorul, aproape de ușă, Călătoria cea mare, Lucille, Ca Sandra)*; "Helion" *(Imagini dintr-o lume îndepărtată, Varianta Shakespeare, Uraganul)*, Almanahul "Anticipația" *(Orașul, Peisagistul, Sayonara!, Privind spre "Titanic")*, alte reviste și fanzine. Numeroase premii la convențiile naționale. Prezent în culegeri de povestiri s.f. Volum propriu: *T de la sfârșit* (Ed. Marineasa, 1994). În pregătire, romanul cu titlul provizoriu *Ascensiunea* (Ed. Dacia). Membru al cenaclului "H.G. Wells", membru ARSFan.

GYÖRFI-DEÁK, GYÖRGY (n. 1964). Absolvent al Facultății de Fizică a Universității din Timișoara. Lucrează la Biblioteca din Jibou.

Prozator, eseist, traducător. Debut în "Paradox" (1985), cu povestirea *Vânătorul și pescarul amator*. Proză în "Paradox" *(Un soare ca un ochi de sticlă, Părul auriu, Năravul din fire)*, "Helion" *(Lumea din fereastra mea, Umbre pe marginea falezei)*. Prezent în culegeri de povestiri s.f. Fost președinte al cenaclului "H.G. Wells" și membru în redacția "Paradox"; membru al ARSFan.

KONCZ, CRISTIAN (n. 1971, Bistrița). Absolvent al Universității de Medicină și Farmacie din Timișoara. Medic.

Prozator. Debutează în "Paradox" (1997), cu povestirea *Rochia fetiței cu buline albastre*. Un an mai târziu revine în paginile aceleiași reviste cu schița *Hoja*. Președintele cenaclului "H.G. Wells"; membru ARSFan.

RADU, PAVEL GHEO (n. 1969, Oravița). Absolvent al Facultății de Litere, Filosofie și Istorie a Universității de Vest din Timișoara. Profesor de engleză.

Prozator, eseist. Debut în "Jurnalul S.F." (1993), cu povestirea *Un alt răspuns*. Proză în "Paradox" *(Dar de Crăciun)*, "Helion" *(Legea talionului generalizată)*, "Anticipația" *(Hey, you, author..., Țara în carnaval)*, Almanahul "Anticipația" *(Ziua verde a lui Percival)*, "Jurnalul S.F." *(Cântul pentru calea fără de tihnă, Ultima zi)*, "Ficțiuni" *(Câinii nu pot iubi, Zeii vin din urmă)*, "Supernova", "Alternativ SF", alte reviste și fanzine. Premiul I la concursul Ed. Nemira - secțiunea "Nautilus" (1993), pentru *Dans de lebădă mecanică*. Premiu la concursul de debut organizat de revista "Orizont" și Editura Athena (1996). Debut editorial cu volumul *Valea Cerului Senin* (Ed. Athena, 1997). Membru al clubului Helion și al ARSFan.

SZABO, LUCIAN-VASILE (n. 1965, Someș-Uileac, jud. Maramureș). Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din Timișoara.

Prozator, eseist. Debut în "Helion" (1982), cu povestirea *Regăsire*. Proză în "Paradox" *(Pelerin, Martorul ocular, Bursa)*, "Helion" *(Lampagiul, Vânătoare, Satirul)*. Premii pentru eseu la concursurile naționale. Debutează editorial cu volumul *Libertate și comunicare în lumea presei* (Ed. Amarcord, 1999). În pregătire, volumul de proză *Seninul cerului de sticlă* (Ed. Amarcord). Lider al clubului "Helion", membru ARSFan.

NEXUS
INNOVATIVE ELECTRONIC

Str. Cloşca nr. 60
1900 - Timişoara
Telefon/Fax: 056-122 002
Mobil: 092-254 392,373 248
E-mail: nexus@nexustm.ro

Calitate
la preţuri
rezonabile

Reprezentant unic în România pentru ISOTRONIC

- lămpi halogene (12V/230V) şi becuri economice,
- aparate cu ultrasunete împotriva dăunătorilor,
- corpuri de iluminat, lămpi de veghe etc.

Dealer autorizat pentru produsele COMPAQ

- calculatoare personale,
- servere performante, flexibil configurabile,
- reţele şi componente de reţea,
- calculatoare portabile.

S.C. CONSTRUCTA S.R.L.

Bd. Industriilor nr. 5
1900 TIMISOARA, ROMÂNIA
Tel.: +40 - (0)56 - 20.77.10
Fax.: +40 - (0)56 - 20.79.13

CONSTRUCTA S.R.L.

Societatea realizează:
- construcţii civile şi edilitare
- construcţii industriale
- construcţii şi confecţii metalice
- amenajări interioare
  - compartimentări uşoare ipsos-carton
  - tavane false

Lucrări executate sau în curs de execuţie:
- Bazine şi staţie de filtrare la Uzina de Apă Timişoara
- Şcoală şi ateliere în Satul de copii Rudolf Walther
- Hale comerciale Complex Totalco
- Amenajări casierii FRET
- Clădirea Euro Hotel
- Construcţii tip vilă

Pentru toate lucrările, asigurăm construcţiile şi confecţiile metalice prin atelierul propriu. De asemenea, asigurăm instalaţiile aferente. Societatea este capabilă să realizeze lucrări speciale (construcţii monolit din beton armat, consolidări de clădiri vechi etc.), dispunând de personal calificat pentru astfel de lucrări.

EDITURA WALDPRESS

Str. Suceava nr. 13, 1900 Timişoara
Tel 056-14.00.19, fax: 056-12.27.12

- *Editură*
- *Tipografie*
- *Agenţie publicitară*

NEXING MEDIA

Tel 092.639.464
e-mail: simonah@infocities.ro

Design şi software pentru Internet
- pagini web de prezentare
- pagini web interactive
- programe în limbaj PERL şi JAVASCRIPT

Magazine virtuale pe Internet
- www.cartea.ro – vinde cărţi la preţ de librărie, expediere gratuită prin poştă
- www.musicshop.ro – vinde CD-uri, casete audio şi casete video cu muzică de toate genurile

Servicii INFOhunting
- căutare de informaţii pe Internet, din orice domeniu
- oportunităţi de afaceri, mai ales import-export
- prietenie/căsătorie în orice ţară din lume